

INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAMJÁNAK FÉLIDEI ÉRTÉKELÉSE

2026. JÚNIUS

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló	4
2. Az ITP módosítási folyamatának bemutatása	6
3. A támogatások felhasználásának értékelése	9
3.1 A forrásabszorpció elemzése a monitoring adatok alapján	9
3.1.1 Az ITP főbb jellemzői	9
3.1.2 Népeségi és térségi viszonyítási alap	10
3.1.3 A vármegyei forrásabszorpció elemzése -forráskeret.....	12
3.1.4 Az ITP-ben allokált források felhasználása	18
3.1.5 A standard pályázók által benyújtott pályázatok jellemzői.....	21
3.1.6 Prioritások szerinti forrásfelhasználás — FFM	31
3.1.7 Szerződésmódosítások	40
3.1.8 Forrásfelhasználás és kihelyezés időbelisége	41
3.1.9 A kifizetett összegek:	42
3.1.10 Szabálytalansági eljárások	42
3.2 Az ITP végrehajtásának hozzájárulása a TOP Plusz elvárásaihoz.....	43
3.3 Az eredményességet befolyásoló folyamatok értékelése	46
3.3.1 Az indikátorvállalások nyomonkövetése	46
3.3.2 FVS városok indikátorai	58
3.4 A partnerség értékelése.....	67
3.4.1 Partnerség a megvalósításban.....	68
3.5 A megvalósítást befolyásoló egyéb tényezők.....	70
3.5.1 Szabályozási környezet	70
3.5.2 Az intézményi rendszer	71
3.5.3 A programműködés értékelése	72
4. Megállapítások, javasolt beavatkozások, a következő programozási időszak előkészítése	73
4.1 Megállapítások, javasolt beavatkozások – félidei összegző értékelés	73
4.2 Javaslatok a 2028–2034 programidőszak területfejlesztési szakpolitikai tervezéséhez	80
5. Önellenőrzési lista - félidei értékelés ellenőrzéséhez	87
6. Mellékletek.....	88

1. Vezetői összefoglaló

Jelen dokumentum Győr-Moson-Sopron vármegye 2021–2027-es időszakra szóló Integrált Területi Programjának félidei értékelését tartalmazza. Az értékelés célja annak áttekintése, hogy a TOP Plusz források felhasználása, a támogatott fejlesztések előrehaladása, az indikátorvállalások teljesülése, valamint a végrehajtási és intézményi folyamatok milyen mértékben járulnak hozzá a vármegyei területfejlesztési célok megvalósításához. A félidei értékelés a 2021–2025 közötti időszak tapasztalatait összegzi, ugyanakkor következtetéseit és javaslatait a programidőszak második felének eredményes végrehajtását, valamint a következő, 2028–2034-es fejlesztési ciklus előkészítését is támogatják.

Győr-Moson-Sopron vármegye Integrált Területi Programja a vizsgált időszakban több alkalommal módosult. A módosítások részben az operatív program elfogadásából, országos szintű változásaiból, az Európai Bizottsággal folytatott egyeztetésekből, a felhívási feltételrendszer módosulásából, részben pedig a vármegyei projektigények, forrásfelhasználási tapasztalatok és maradványforrások kezelésének szükségességéből következtek. Az értékelés időpontjában a hatályos tervezési alapot az ITP 6.0 változata jelenti. A módosítási folyamatok összességében azt mutatják, hogy az ITP végrehajtása nem statikus tervezési dokumentumként, hanem a változó szabályozási, pénzügyi és fejlesztési környezethez igazodó, folyamatosan aktualizált programként működött.

A vármegye TOP Plusz forráskerete 70,271 milliárd Ft. A félidei értékeléshez felhasznált adatok alapján a TOP Plusz felhívásokra összesen 460 támogatási kérelem érkezett be, amelyek közül 290 projekt rendelkezik támogatói döntéssel. A vármegyei forráskeretre 77,3 milliárd Ft támogatási igény jelentkezett, amely meghaladja a rendelkezésre álló keretet. A támogatói döntéssel érintett projektekre megítélt támogatás összege 56,1 milliárd Ft, amely 79,79%-os vármegyei forráslekötési arányt jelent. Ez alapján a forrásabszorpció előrehaladása összességében kedvezőnek tekinthető, különösen annak figyelembevételével, hogy több konstrukció esetében a végrehajtást hosszabb értékelési, újraértékelési és döntési folyamatok befolyásolták.

A forráskihelyezés tartalmi szerkezete alapján megállapítható, hogy a támogatói döntések nem esetleges fejlesztési irányokat rajzolnak ki, hanem döntően az ITP-ben, valamint az azt megalapozó vármegyei területfejlesztési koncepcióban és programban rögzített célok mentén haladnak. A megítélt támogatások súlypontjai az élhető települési környezet, a belterületi közlekedési infrastruktúra, a humán közszolgáltatások, a köznevelési, egészségügyi és szociális infrastruktúra, a foglalkoztatás, az aktív turizmus, valamint a fenntartható városfejlesztés területén jelennek meg. Ezek a beavatkozási irányok megfeleltethetők a vármegyei célrendszer fő elemeinek: az innovatív és versenyképes gazdaság erősítésének, a fenntartható és klímabarát vármegyei működésnek, az egészséges és támogató társadalom kialakításának, valamint a települési és térségi kohézió erősítésének. A félidei állapot alapján nem azonosítható olyan meghatározó forrásfelhasználási irány, amely a vármegyei koncepcióval vagy programmal ellentétes fejlesztési logikát követne; az eltérések elsősorban a végrehajtás ütemében, egyes konstrukciók késedelmében, illetve bizonyos fejlesztési területek – különösen az energetika – alacsonyabb előrehaladásában jelentkeznek.

A TOP Plusz Operatív Program tematikus, szakmai és pénzügyi elvárásaihoz való hozzájárulás alapján a vármegyei végrehajtás több területen kedvező képet mutat. A humán infrastruktúra

fejlesztéséhez, a köznevelési intézmények fejlesztéséhez, a foglalkoztatási célú beavatkozásokhoz, valamint a szociális városrehabilitációhoz kapcsolódó forrásfelhasználási arányok több esetben megközelítik vagy elérik az ITP-ben rögzített tervértéket. Az indikátorvállalások áttekintése alapján több mutató esetében már a támogatási szerződésekben rögzített célértékek is elérik vagy meghaladják a vármegyei vállalásokat, ugyanakkor a kiugró túlvállalásokat és a 0%-os teljesüléseket kritikai kontroll mellett szükséges értékelni. Az indikátoradatok ezért nem önmagukban, hanem a vármegyei célrendszerhez, a fejlesztések területi elhelyezkedéséhez és a projektek tényleges megvalósítási előrehaladásához kapcsolva értelmezhetők.

A kedvező összkép mellett az értékelés azonosít olyan területeket is, ahol a végrehajtás elmaradása vagy lassabb előrehaladása fokozott figyelmet igényel. Kiemelten ilyen terület az energetikai fejlesztések köre, ahol a teljesülési arány alacsonyabb a többi fejlesztési területhez képest. Ennek oka elsősorban nem vármegyei végrehajtási hiányosság, hanem több külső körülmény együttes hatása: egyes felhívások megjelenésének elmaradása, a kombinált támogatási feltételek, a jogosultsági korlátok, valamint egyes fejlesztések hazai finanszírozás irányába történő átsorolása. Szintén figyelmet igényelnek azok a humánfejlesztési programok, amelyek esetében a támogatási döntések és a projektindítások üteme a félidei állapot szerint még nem érte el a tervezett szintet.

A végrehajtás ütemét jelentősen befolyásolta, hogy a TOP Plusz első felhívásai már az operatív program végleges európai bizottsági elfogadása előtt megjelentek. Az operatív program elfogadását követően a kiválasztási kritériumok módosítása és a projektek újraértékelése vált szükségessé, amely több konstrukció esetében hosszabb döntési és adminisztratív folyamatot eredményezett. A támogatási kérelem benyújtásától a támogatói döntésig eltelt idő átlagosan 301 nap volt, de egyes konstrukciók esetében ennél lényegesen hosszabb átfutási idők is előfordultak. A hosszú döntési, módosítási és kifizetési folyamatok a kedvezményezettek oldalán ütemezési, likviditási és projektmenedzsment-kockázatokat okozhatnak.

A partnerség és az intézményi együttműködés értékelése alapján a vármegyei önkormányzat területi szereplőként aktív koordinációs feladatot lát el. A kiemelt eljárásrendben megvalósuló projektek, a konzorciumvezetői szerepek és a folyamatos projektmenedzsmenti tevékenység révén a vármegyei önkormányzat közvetlen kapcsolatban áll a kedvezményezettek jelentős részével. Ez elősegíti a végrehajtási problémák korai azonosítását, a szakmai egyeztetéseket és a gyorsabb beavatkozást. A Közreműködő Szervezettel való kapcsolat alapvetően konstruktív, ugyanakkor a végrehajtás második felében a döntési és elszámolási folyamatok gyorsítása, valamint az intézményi kapacitások erősítése kiemelt jelentőségű.

A szabályozási környezet értékelése alapján az ITP tervezéséhez kapcsolódó módszertani és eljárási keretek alapvetően egyértelműek és jól alkalmazhatók voltak. A végrehajtási szakaszban ugyanakkor több olyan részletszabályozási és értelmezési kérdés merült fel, amely a kedvezményezettek számára bizonytalanságot okozott. A gyakran módosuló felhívások, az eltérő értelmezésekre lehetőséget adó előírások, a közbeszerzési és elszámolási kérdések, valamint a többlettámogatási kérelmek hosszú átfutása különösen a kisebb projektgazdák számára jelenthet érdemi adminisztratív terhet. A programidőszak második felében ezért indokolt a végrehajtási rugalmasság növelése, az egyszerűsített elszámolási formák erősítése, valamint az egyértelműbb és kiszámíthatóbb eljárási szabályok alkalmazása.

A félidei értékelés alapján az ITP végrehajtása Győr-Moson-Sopron vármegyében összességében előrehaladott, működőképes és szakmailag megalapozott keretek között zajlik.

A forráslekötés magas, a projektállomány jelentős része támogatási döntéssel rendelkezik, az indikátorok jelentős hányada már most kedvező teljesülést mutat, és a program alapvető célrendszere továbbra is érvényes. A programidőszak második felében ugyanakkor a hangsúlyt a megvalósítás gyorsítására, a kifizetések és módosítások átfutási idejének csökkentésére, az energetikai és egyéb lassabban haladó fejlesztési területek kezelésére, valamint a kedvezményezettek adminisztratív és szakmai támogatására szükséges helyezni.

A félidei értékelés alapján a 70,271 milliárd Ft-os vármegyei TOP Plusz keret felhasználása támogatási döntési szinten döntően a tervezett fejlesztési logika szerint halad. Fontos ugyanakkor rögzíteni, hogy a félidei értékelés időpontjában nem a teljes keret tényleges elköltése, hanem a források lekötése, a támogatási döntések szerkezete, a szerződéskötések előrehaladása és a projektvállalások iránya ítélni lehet. A rendelkezésre álló adatok alapján a megítélt támogatások meghatározó része az ITP-ben kijelölt célterületekhez és beavatkozási irányokhoz kapcsolódik, vagyis a forráskihelyezés nem tért el érdemben a vármegyei területfejlesztési koncepció és program fő céljaitól. A végrehajtás második felének fő feladata ezért nem az irányok alapvető korrekciója, hanem a már kijelölt fejlesztési pálya gyorsítása, a lassabban haladó konstrukciók kezelése, az energetikai és humánfejlesztési elmaradások mérséklése, valamint a támogatási döntéssel rendelkező projektek fizikai és pénzügyi megvalósításának előmozdítása.

A következő programozási időszak előkészítése szempontjából a félidei értékelés legfontosabb tanulsága, hogy a területi alapú, vármegyei sajátosságokat figyelembe vevő forrásallokáció indokolt és megtartandó. A jövőben ugyanakkor erősebben szükséges érvényesíteni a térségi és várostérségi együttműködések, a klímaalkalmazkodási, vízgazdálkodási és aszálykezelési szempontokat, a digitalizációt, valamint a szolgáltatások térségi szintű szervezését. Különösen fontos, hogy a következő időszakban a fejlesztési felhívások és értékelési rendszerek ösztönözzék a több települést érintő, integrált és hálózatos beavatkozásokat. Ezzel biztosítható, hogy a fejlesztési források ne csupán egyedi települési beruházásokat támogassanak, hanem hosszabb távon is hozzájáruljanak Győr-Moson-Sopron vármegye versenyképességéhez, fenntarthatóságához és területi kiegyensúlyozottságához.

2. Az ITP módosítási folyamatának bemutatása

Győr-Moson-Sopron vármegye 2021-2027-es időszakra szóló előzetes Integrált Területi Programja (ITP) 2021. szeptemberében került elfogadásra. Az elfogadott ITP verziószáma 1.0 volt.

Előzetes ITP

A TOP Plusz első támogatási felhívásai már 2021-ben megjelentek, ugyanis a Kormány döntése értelmében tagállami kockázatra megindultak a kifizetések, még az operatív program Európai Bizottsággal folytatott tárgyalásainak lezárása előtt. A 2022 évben lezajlott egyeztetések során a Bizottság több lényeges módosítást és kiegészítést kért, amelyek eredményeként az OP végleges változatát 2022 decemberében fogadták el. Az elfogadást követően szükségessé vált a végleges programtartalomhoz illeszkedő kiválasztási kritériumok kidolgozása és a végleges ITP elkészítése. Mivel a jóváhagyás során jelentős tartalmi kiegészítések történtek, az elszámolhatóság biztosítása érdekében a benyújtott támogatási kérelmek újbóli értékelésére került sor. Azon támogatási kérelmek esetében, amelyek a Monitoring Bizottság döntését megelőzően meghirdetett felhívások keretében korábban támogatásban részesültek, azonban az újraértékelés során elért pontszámuk alapján - az új

sorrend figyelembevételével - egyébként nem részesülhettek volna támogatásban, a támogatási szerződések uniós finanszírozásból hazai finanszírozású támogatásra kerültek áterelésre, tekintettel arra, hogy a támogató részéről már hatályos támogatási szerződéssel rendelkeztek és több esetben a projektek már meg is valósultak vagy megvalósítás alatt álltak.

Tekintettel arra, hogy jelen elemzés kizárólag az uniós forrásból megvalósuló projekteket tartalmazhatja, nem vizsgáljuk a hazai költségvetési forrás terhére áterelt projekteket.

Jelen időpontig 5 alkalommal került sor az ITP módosításra. Az értékelés az ITP 6.0 verziószáma alapján készült, amely ugyan még nem rendelkezik kormánydöntéssel, azonban a vármegyei közgyűlés már elfogadta.

Az ITP elfogadását és módosításait az alábbi táblázat szemlélteti.

1. táblázat ITP módosítások

Elfogadott ITP verziószáma	Vármegyei közgyűlési határozat száma	Kormányhatározat száma
v1.0 (ITP 1.0)	50/2021. (IX.24.) KH	1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozat
v2.0 (ITP 2.0)	28/2022. (IV.29.) határozat	Kormány által nem került elfogadásra
v3.0 (ITP 3.0)	4/2023. III.03. határozat (3.0 változat)	1196/2023.(V. 15.) Korm határozat
v4.0 (ITP 4.0)	11/2024. IV.19. határozat	1274/2024. (IX.12.) Korm határozat
v5.0 (ITP 5.0)	68/2024.(XI.29.) határozat	1044/2025. (III. 5.) Korm. határozat
v6.0 (ITP 6.0)	4/2026.(II.20.) határozat	Kormány által még nem került el-fogadásra

A módosítások főbb okai, indokai, elemei

1. sz. módosítás (ITP 2.0)

A Partnerségi Megállapodás alapján Győr-Moson-Sopron vármegye forráskerete 64,325 Mrd Ft-ról 70,271 Mrd Ft-ra emelkedett. A TOP Plusz ESZA+ forrás országosan csökkent, míg a TOP Plusz 3. prioritás ERFA forrása 50 Mrd Ft-tal növekedett, amelyet köznevelési infrastruktúra fejlesztésére kellett fordítani.

A változások következtében:

- a TOP_Plusz-3.1.1 Vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések kerete Győr-Moson-Sopron vármegyében 3,146 Mrd Ft-ra módosult;
- a TOP_Plusz-3.1.3 Helyi humán fejlesztések kerete 3,931 Mrd Ft lett.

Főbb átcsoportosítások:

- 1,321 Mrd Ft átcsoportosítása a fenntartható városfejlesztés ESZA+ keretéből a vármegyei 3.1.3 Helyi humán fejlesztésekre;
- 1,321 Mrd Ft átcsoportosítása a 3.3.4 Köznevelési infrastruktúra fejlesztése konstrukcióból a fenntartható városfejlesztés humán infrastruktúra keretére;
- országos energetikai többletforrásból a vármegye 1,824 Mrd Ft többletet kapott:
  - ebből 1,373 Mrd Ft a 2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése felhívásra,
  - 0,45 Mrd Ft a 2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság felhívásra;
- 0,5 Mrd Ft került átcsoportosításra a 3.3.2 Egészségügyi és szociális infrastruktúra felhívásról a 3.3.1 Gyermekevelést támogató humán infrastruktúrára;

- a 4–5 számjegyű utak fejlesztése keret 2,5 Mrd Ft-ról 4,324 Mrd Ft-ra nőtt;
- az Aktív turizmus fejlesztése felhívás új forrásként 2,298 Mrd Ft-tal jelent meg.

A módosítások átvezetésre kerültek, azonban a verzió nem lépett hatályba.

2. sz. módosítás (ITP 3.0)

Az Európai Bizottság 2022 decemberében elfogadta a Partnerségi Megállapodást és a TOP Plusz programot, ami szükségessé tette az ITP végleges változatának elkészítését.

A módosítás célja az ITP összehangolása volt az elfogadott operatív programmal és az új forráselosztási szabályokkal.

Főbb változások:

- a korábbi struktúrából önálló 6. prioritás – Versenyképes vármegye jött létre;
- módosult az energetikai támogatási rendszer (vissza nem térítendő és kombinált finanszírozás);
- a köznevelési fejlesztési források legalább 90%-át állami intézményekre kellett fordítani;
- pontosításra kerültek az útfejlesztési korlátok és területi szabályok;
- új Partnerség, valamint Monitoring és értékelési terv fejezet került a dokumentumba;
- megtörtént az adminisztratív hibák javítása és a forrástáblák aktualizálása.

3. sz. módosítás (ITP 4.0)

A módosítás célja az ITP aktualizálása, az új felhívások és jóváhagyott területi igények beépítése volt.

Főbb elemek:

- az FVS városok (Győr, Sopron, Mosonmagyaróvár) indikátorvállalásainak beépítése;
- a Monitoring Bizottság kiválasztási kritériumainak átvezetése;
- adminisztratív korrekciók a forrásallokációban.

Forrásmódosítások:

- 0,44 Mrd Ft került átcsoportosításra a TOP_Plusz-2.1.1 felhívásból a TOP_Plusz-2.1.3 kombinált energetikai felhívásra (Kapunvári Strand és Gyógyfürdő fejlesztése miatt);
- az Aktív turizmus fejlesztése keretében rendelkezésre álló 2,298 Mrd Ft forrás felhasználása megosztásra került;
- a 3.1.3 Helyi humán fejlesztések 3,931 Mrd Ft-os kerete részben standard eljárásban is elérhetővé vált.

Bizonyos felhívásokra (pl. klímaalkalmazkodás, szociális városrehabilitáció, fenntartható energiahatékonyság) 0 Ft került allokálásra.

4. sz. módosítás (ITP 5.0)

A TOP Plusz 1. módosítása lehetővé tette az ERFA prioritások közötti átcsoportosítást.

Az érintett döntések:

- Győr Vármegyei Jogú Város: 0,128 Mrd Ft átcsoportosítása a 2. prioritásból a 3. prioritásba;
- Mosonmagyaróvár Város: 0,018 Mrd Ft átcsoportosítása a 2. prioritásból az 1. prioritásba;
- a vármegyei önkormányzat kezdeményezésére 0,371 Mrd Ft került átcsoportosításra a TOP Plusz 2.1.1 felhívásból a TOP Plusz 1.2.1 felhívásra.

5. sz. módosítás (ITP 6.0)

Az ITP 5.0 jóváhagyását követően a módosítások két fő okból történtek:

- a szakértői újraértékelések alapján meghozott döntésekhez szükséges forrásbiztosítás,
- az egyes felhívásokon keletkezett maradványforrások átcsoportosítása.

A támogatási kérelmek újraértékelése miatt több projekt rangsora módosult, amely egyes esetekben hazai forrás bevonását igényelte.

Az átcsoportosítások legnagyobb része az energetikai konstrukciókat érintette, összesen 2,275 Mrd Ft értékben, elsősorban az alacsony pályázói érdeklődés miatt. Ezzel párhuzamosan más felhívásokban további projektek támogatása vált lehetővé.

A módosítás részeként a TOP Plusz 2. programmódosításához igazodva a 2029-es célértékek és indikátorvállalások is felülvizsgálatra kerültek.

A további elemzések során a viszonyítási alapot az ITP 6.0 verzió jelenti.

3. A támogatások felhasználásának értékelése

3.1 A forrásabszorpció elemzése a monitoring adatok alapján

3.1.1 Az ITP főbb jellemzői

A félidei értékelés szempontjából az ITP fő jelentősége abban áll, hogy a TOP Plusz források felhasználását a vármegyei területfejlesztési koncepcióban és programban meghatározott stratégiai, tematikus és területi célokhoz kapcsolja. Az értékelés ezért nem az ITP tartalmának ismételt bemutatására, hanem annak vizsgálatára irányul, hogy a 2021–2025 közötti támogatási döntések, forráslekötések és projektvállalások mennyiben követték az eredetileg kijelölt vármegyei fejlesztési irányokat.

A vármegyei célrendszer három fő fejlesztési irány köré szerveződik: az innovatív és versenyképes gazdaság erősítése, a fenntartható és klímabarát térségi működés támogatása, valamint az egészséges, támogató és élhető társadalmi környezet megteremtése. Ezekhez kapcsolódnak a gazdasági, környezeti, települési-infrastrukturális és társadalmi tematikus célok, amelyek a TOP Plusz beavatkozási területeivel közvetlenül összekapcsolhatók.

Az ITP forrásallokációja tematikusan elsősorban az alábbi vármegyei célok teljesüléséhez kapcsolódik:

- a helyi gazdaságfejlesztés, turizmusfejlesztés és foglalkoztatási együttműködések révén az innovatív, versenyképes és rugalmas gazdaság erősítéséhez;
- az élhető települési környezetet, belterületi közlekedést, zöld- és kékinfrastruktúrát, valamint közszolgáltatásokat érintő fejlesztések révén az élhető települések és a területi infrastruktúra fejlesztéséhez;
- az energetikai és klímavédelmi beavatkozások révén a fenntartható, klímabarát vármegyei működéshez;
- a köznevelési, gyermeknevelési, egészségügyi, szociális és humán fejlesztések révén az egészséges, támogató társadalom, valamint a humán erőforrás fejlesztéséhez;
- a fenntartható városfejlesztési eszköz keretében Győr, Sopron és Mosonmagyaróvár várostérségi szerepének erősítéséhez.

Területi szempontból az értékelés viszonyítási alapját a vármegye négy fejlesztési célterülete, valamint a fenntartható városfejlesztési eszközbe bevont három város jelenti. A négy fejlesztési térség – Pannonhalma–Sokoró–Bakonyalja, Alpokalja–Fertő táj, Szigetköz–Mosoni-sík, valamint Kapuvár–Csorna–Tét – a vármegye eltérő adottságú, de egymással funkcionálisan összekapcsolódó térségeit jeleníti meg. A fenntartható városfejlesztési célterületek – Győr, Sopron és Mosonmagyaróvár – önálló Fenntartható Városfejlesztési Stratégiáik alapján kapcsolódnak az ITP végrehajtásához.

A további fejezetekben ezért a forrásfelhasználás értékelése két fő kérdés mentén történik: egyrészt, hogy a támogatási döntések tematikusan mely vármegyei célok teljesülését szolgálják, másrészt, hogy a forráskihelyezés térben mennyiben igazodik a vármegye fejlesztési célterületeihez, a várostárségi szerepekhez, valamint a településhálózat eltérő fejlesztési szükségleteihez.

1. ábra A vármegye területfejlesztési koncepciójának célrendszere

A vármegyei ITP adaptálja a területfejlesztési koncepció és program prioritásait, mint célkitűzéseket, így az ITP célkitűzéseinek megvalósulása egyaránt hozzájárul a területfejlesztési koncepció specifikus és átfogó céljainak a megvalósulásához.

3.1.2 Népeségi és térségi viszonyítási alap

A vármegye népessége a KSH adatai alapján 2025. január 1-jén 465 934 fő volt. A népesség térségi megoszlása a forrásfelhasználás értékelésének egyik viszonyítási pontja, ugyanakkor önmagában nem tekinthető forrásallokációs mércének. A fejlesztési szükségleteket a lakosság mellett az intézményi ellátottság, a településhálózati szerep, a térségi központi funkciók, az infrastrukturális hiányok, valamint a gazdasági és társadalmi adottságok együttesen határozzák meg.

2. táblázat A fejlesztési térségekben a lakosság megoszlása

Fejlesztési térség	Település- szám (db)	Lakosság- szám (fő)	Arány (%)
Alpokalja-Fertő táj	32	95.048	20,4%
Kapuvár-Csorna-Tét	75	84.462	18,1%

Pannonhalma-Sokoró-Bakonyalja	34	173.582	37,3%
Szigetköz-Mosoni sík	42	112.842	24,2%
Összesen:	183	465.934	

A térségi népességi arányok alapján a Pannonhalma–Sokoró–Bakonyalja térség rendelkezik a legnagyobb lakossági súllyal, amelyben meghatározó Győr vármegyeszékhely szerepe. A Szigetköz–Mosoni-sík térség népességi súlyát Mosonmagyaróvár és a dinamikus északnyugati térségi folyamatok erősítik. Az Alpokalja–Fertő táj térségben Sopron várostérségi szerepe meghatározó, míg a Kapuvár–Csorna–Tét térség nagy településszáma és kisebb népességi koncentrációja eltérő fejlesztési kihívásokat jelez.

A későbbi forrásabszorpció és projektértékelési fejezetekben ezért nem pusztán a lakosságárányokhoz, hanem a térségi szerepekhez és a fejlesztési szükségletekhez viszonyítva indokolt értékelni, hogy a támogatási döntések mennyiben járultak hozzá a vármegyei célrendszer teljesüléséhez.

A fejlesztési térségek települései, jogállása és lakosság száma.

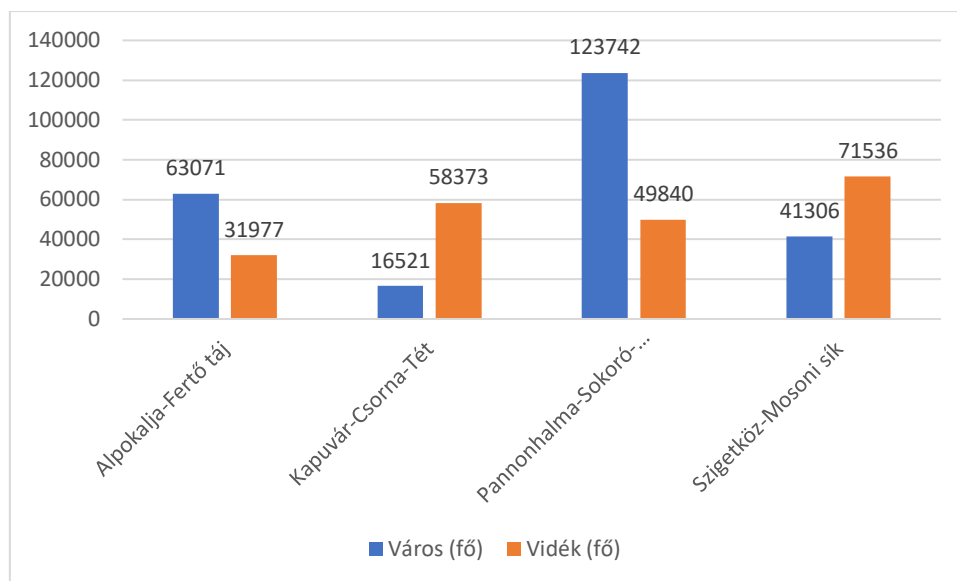
- Alpokalja-Fertő táj: A fejlesztési térség 32 települést ölel fel. Ezek közül 1 megyei jogú város, 2 város és 29 községi besorolású.
- Kapuvár-Csorna-Tét: A fejlesztési térséget 75 település alkotja. Ezek közül 4 városi jogállású, a többi 71 községi besorolású.
- Pannonhalma-Sokoró-Bakonyalja: A fejlesztési térségben 34 település található, melyek közül 1 megyei jogú város és 1 város.
- Szigetköz-Mosoni sík: A fejlesztési térséget 42 település alkotja. Ezek közül 3 városi jogállású és 39 községi besorolású. A városok közül Mosonmagyaróvár az FVS-be tartozik.

A vármegyében két megyei jogú város van: Győr és Sopron. Győr MJV egyúttal vármegyeszékhely is, lakossága 2025. január 1-én 120.121 fő. Sopron MJV lakossága ugyanezen időpontban 55.678 fő. Vidék-város reláció bemutatásánál a vidéki településekhez a városi és megyei jogú városi jogállású településeket vettük városi kategóriának, a község, nagyközség¹ jogállású településeket pedig vidéknek.

A vármegye összlakosságának 52,5 %-a városban lakik, az összlakosság 37,7 %-a pedig megyei jogú városban (az összlakosság kicsit több, mint egyharmada).

---

¹ Megjegyzés: Ma már csak község, város besorolás van. A nagyközségi címet a régiek még megtarthatták

2. ábra Városi és vidéki lakosság a fejlesztési térségekben

A következő alfejezetekben a forrásabszorpció értékelése e stratégiai és területi viszonyítási keret alapján történik: egyrészt a rendelkezésre álló TOP Plusz forráskeret lekötésének előrehaladását, másrészt a döntéssel érintett projektállomány tematikus és térségi illeszkedését vizsgálva.

3.1.3 A vármegyei forrásabszorpció elemzése -forráskeret

Az ITP félidei értékelése keretében a területfejlesztési koncepció céljainak elérését elősegíteni hivatott beavatkozások megvalósulását vizsgáljuk. Azon esetekben, ahol szükségesnek ítéljük az átláthatóság érvényesülése érdekében a sablontól eltérő megközelítést külön jelezzük. A forrásabszorpció elemzéséhez a Nemzeti Fejlesztési Központtól kapott EUPR adattábláit, az alapadatok táblázatból készített kimutatásokat, összegzéseket vettük alapul. Egyes fejezetek esetében külön kimutatásokat készítettünk az adatlapokból. A fontosabb adatokat, összesítéseket jelen dokumentum mellékleteként is csatoljuk.

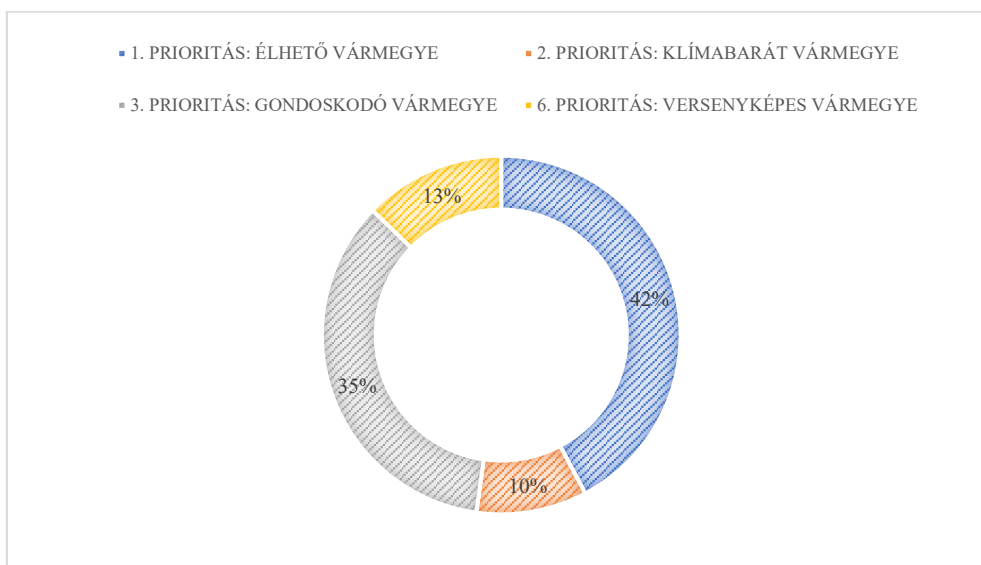
Elsőként egy áttekintést nyújtunk a vármegyére allokált forráskeretekről, a választott prioritásokról és a források megoszlásáról prioritások között, illetve a standard és kiemelt, valamint FVS keretekről, arányokról.

Az ITP 6.0 alapján az 70.271.000.000 Ft forráskeret TOP-Plusz prioritásokra, kiemelt kedvezményezettnek és fenntartható városfejlesztésre allokált források megoszlása az alábbi:

3. táblázat A TOP-PLUSZ prioritásokra allokált források megoszlása

Prioritás	Forrás prioritásonként a célterületekre (Ft)	Prioritás allokáció aránya (%)
Élhető vármegye	30.302.378.358	43,1
Klíma barát vármegye	6.395.120.803	9,1
Gondoskodó vármegye	24.610.889.219	35,0
Versenyképes vármegye	8.962.611.620	12,75
Összesen	70.271.000.000	100

Kiemelt kedvezményezett	11.585.498.222	
FVS	27.400.516.371	

3. ábra TOP PLUSZ GYMS vármegyei forráskeret prioritások szerinti megoszlása

Az ITP forráskerete vármegyei és FVS eszközzel támogatandó csoportba sorolható:

4. táblázat Az ITP forráskeret megoszlása célterületenként

ITP összesen		70.271.000.000 Ft
Vármegyei forráskeret összesen		42 870 483 629 Ft
Ebből:	Standard forráskeret összesen	31.284.985.407 Ft
Ebből:	Kiemelt forráskeret összesen	11.585.498.222 Ft
FVS forráskeret összesen		27.400.516.371 Ft

5. táblázat A standart forráskeret megoszlása a négy fejlesztési térség (FFM) között

Fejlesztési térségek		1. prioritás ERFA Ft	2. prioritás ERFA Ft	3. prioritás ERFA Ft	3. prioritás ESZA Ft	6. prioritás ERFA Ft	Mindösszesen Ft
Fejlesztési térségek	FT1 - Pannonhalma-Sokoró- Bakonyalja fejlesztési térség	2.630.106.481	568.993.110	1.874.219.687	357.299.930	571.496.115	6.002.115.323
	FT2 - Alpokalja-Fertő táj fejlesztési térség	2.641.230.955	1.655.330.006	1.401.578.753	428.752.427	501.651.237	6.628.543.378
	FT3 - Szigetköz-Mosoni-sík fejlesztési térség	4.919.326.112	952.821.706	2.089.427.469	548.649.768	648.231.798	9.158.456.853
	FT4 - Kapuvár-Csorna-Tét fejlesztési térség	4.309.151.392	1.535.267.448	2.392.619.890	670.672.273	588.158.850	9.495.869.853
							31.284.985.407

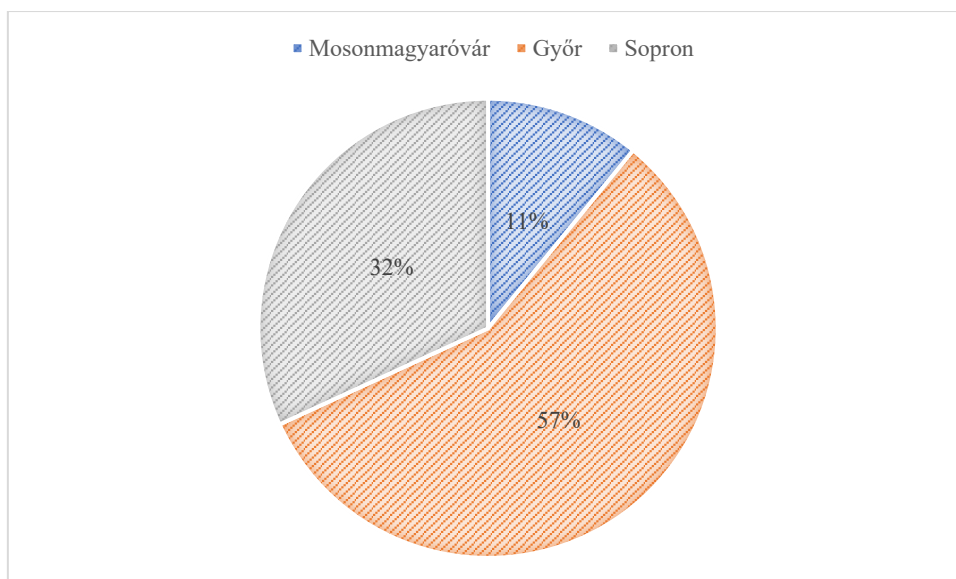
A kiemelt kedvezményezettek fejlesztéseikhez rendelkezésre álló források az alábbiak:

6. táblázat A kiemelt kedvezményezettek számára rendelkezésre álló fejlesztési források

Kedvezményezett	Forráskeret (Ft)	Támogatott (Ft)
Vármegyei Foglalkoztatási paktum (Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata és konzorciumi partnerei)	3.147.000.000	3.147.000.000
Helyi Humán fejlesztések (Vármegyei SZUT, VEP felülvizsgálat/módosítás és megvalósítás) (Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata és konzorciumi partnerei)	1.964.424.602	22.630.500
Köznevelési infrastruktúra fejlesztése (Tankerületi központok)	2.571.000.000	2.560.508.390
Helyi gazdaságfejlesztés (Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata)	352.926.381	352.926.381
4 és 5 számjegyű utak fejlesztése (Magyar Közút Nonprofit Zrt)	802.000.000	802.000.000
Aktív turizmus fejlesztése (Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata és konzorciumi partnerei)	2.748.147.239	1.532.098.159

7. táblázat Fenntartható városfejlesztés forráskerettel Győr, Sopron vármegyei jogú városok és Mosonmagyaróvár város rendelkeznek, az alábbi célterületi megosztás szerint

Fenntartható város	1.3.1 Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása (Ft)	1.3.2 Fenntartható városfejlesztés (Ft)	2.1.2 Fenntartható energiahatékony ság (Ft)	2.1.6 Fenntartható energiahatékony ság (kombinált)	3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések (Ft)	3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra (Ft)	6.2.1 Fenntartható versenyképes városfejlesztés (Ft)	Fenntartható ERFA összesen (Ft)	Fenntartható ESZA összesen (Ft)	Fenntartható összesen (Ft)
Mosonmagyaróvár	68 325 793	679 676 790	-	210 745 059	158 294 448	618 268 244	1 250 000 000	2 827 015 886	158 294 448	2 985 310 334
Győr	79 527 000	8 603 885 074	-	1 471 963 474	794 746 913	3 231 575 872	1 500 000 000	14 886 951 420	794 746 913	15 681 698 333
Sopron	80 000 000	5 670 174 117	-	620 974 644	429 159 639	1 933 199 304	-	8 304 348 065	429 159 639	8 733 507 704
								-	-	-
Összesen	227 852 793	14 953 735 981	-	2 303 683 177	1 382 201 000	5 783 043 420	2 750 000 000	26 018 315 371	1 382 201 000	27 400 516 371

4. ábra FVS forráskeret megoszlása az MJV települések között

8. táblázat A fejlesztési térségek lakosságának megoszlása a vármegyei jogú városok (FVS) és egyéb települések (FVS településen kívüli lakosság) között

	Lakosságszám (fő)	Vármegye lakosságának %-a
Győr MJV	120.121	25,8
Sopron MJV	55.678	12
Mosonmagyaróvár	31.809	6,8
FVS összesen	295.920	63,5
Vármegye lakossága	465.934	100
Vidéki lakosság	170.014	36,5

Kedvezményezett járások

A kedvezményezett járások, illetve a regionális szempontból kedvezményezett járások kijelölése a vármegye területi szerkezetének értelmezése szempontjából kiemelt jelentőségű. Győr-Moson-Sopron vármegye országos összevetésben kedvező társadalmi-gazdasági mutatókkal rendelkező térségnek tekinthető, ugyanakkor a vármegyén belül érdemi területi különbségek azonosíthatók. A dinamikusan fejlődő nagyvárosi, ipari és határ menti térségek mellett jelen vannak olyan, kisebb településekből álló vidékies térségek is, ahol a népességmegtartó képesség, a közszolgáltatások elérhetősége, a gazdasági aktivitás, valamint a fejlesztések előkészítéséhez szükséges helyi kapacitások korlátozottabban állnak rendelkezésre.

Ebből következően a kedvezményezett térségek az ITP szempontjából nem csupán jogszabályi vagy statisztikai kategóriaként értelmezhetők, hanem olyan területi fókuszpontokként is, amelyek a forrásfelhasználási módok kialakításánál, a fejlesztési szükségletek értékelésénél és a térségi egyensúly szempontjainak érvényesítésénél külön figyelmet igényelnek. A vármegyei forrásallokáció és a fejlesztési térségek lehatárolása ezért arra törekszik, hogy a nagyobb városi és gazdasági központok fejlesztési szerepének megtartása mellett a vidékies, perifériusabb térségek fejlesztési igényei is megjelenjenek a programban. Ez különösen fontos a Kapuvári, Csornai, Téti és Pannonhalmi térségek esetében, ahol a településszerkezet, a lakosság szám,

valamint a helyi önkormányzati kapacitások sajátosságai a fejlesztési források tervezése és felhasználása során is figyelembe veendő szempontot jelentenek.

A 290/2014. Kormányrendelet a Téli járást sorolja a kedvezményezett járások közé, a járás a komplex fejlettségi mutató értéke alapján Magyarország járásainak rangsorában a 113. helyet foglalja el. Területének jelentős része a vármegyehatár menti belső perifériatérhez tartozik. A nevezett kormányrendelet lehetőséget biztosít a vármegyei közgyűlések részére, hogy saját hatáskörükben regionális szempontból kedvezményezett járásokat jelöljön ki. A Győr-Moson-Sopron Vármegyei Közgyűlés 8/2016. számú határozata értelmében a Csornai, Kapuvári és Pannonhalmi járások kerültek ebbe a kategóriába, lefedve a vármegye vidékies, periférikus térségeinek jelentős részét.

3.1.4 Az ITP-ben allokált források felhasználása

A vármegyei ITP fent ismertetett forráskeretének felhasználását 2026. január 8-i állapotra szűrt adatokkal vizsgáltuk. A Nemzeti Fejlesztési Központ által küldött EUPR adattáblák adatait felhasználva a TOP Plusz pályázati felhívások mentén vizsgáltuk a tervezett forrásfelhasználás megvalósulását.

3.1.4.1 Pályázói hajlandóság, hatékonyság vizsgálata vármegyei szinten

A vármegyeében a vizsgált időszakban mindösszesen 460 db támogatási kérelem került benyújtásra a TOP Plusz Operatív Program felhívásaira. A benyújtott kérelmekből 13 db hazai támogatásra fordult át. A fennmaradó 447 db pályázatból 38 db elutasított, 5 db tartaléklistas (melyből 1 db időközben visszavonásra került), 34 db támogatási kérelem visszavonásra került. Támogatási döntéssel az adatbázis készítésének időpontjában nem rendelkezett 80 db pályázat, így a félidei értékelés készítésekor 290 db projekt rendelkezik támogatási döntéssel. Az értékelés során az „igényelt támogatás” adatainál az összes benyújtott pályázat értékét 460 db tüntettük fel, míg a támogató által megítélt támogatásnál az értékelés időpontjában támogatói döntéssel rendelkező (azaz megítélt támogatással) 290 db projekt összesen adata szerepel.

A benyújtott támogatási kérelmek célterületek közötti megoszlását az alábbi táblázatban foglaltuk össze.

9. táblázat A benyújtott támogatási kérelmek megoszlása az ITP célterületek között

ITP célterület	Támogatási igény (db)	Igényelt támogatás (Ft)	Támogató által megítélt összköltség (Ft)
Kapuvár-Csorna-Tét fejlesztési térség	77	13 803 783 635	7 528 042 482
Pannonhalma-Sokoró-Bakonyalja fejlesztési térség	68	9 720 202 686	5 264 028 205
Szigetköz-Mosoni sík fejlesztési térség	130	10 569 941 150	6 892 315 101
Alpokalja-Fertő táj fejlesztési térség	113	8 892 165 668	5 369 339 440
Fenntartható városfejlesztés	44	22 982 199 055	22 598 539 626
Kiemelt kedvezményezett	15	11 280 286 127	8 414 237 048
Összesen	447	77 248 578 321	56 066 501 902

Hazaira átforduló projekt	13	-	-
---------------------------	----	---	---

A vármegye 70.271.000.000 Ft TOP Plusz forráskeretére eddig 77.248.578.321 Ft támogatási igény érkezett be, melyből 56.066.501.902 Ft került odaítélésre. (A támogatási igény adata tartalmazza a visszavont, az elutasított és a még támogatói döntéssel nem rendelkező projektekhez kapcsolódó támogatási igényt is.)

A forráslekötés aránya vármegyei szinten: Támogató által megítélt támogatás (Ft)/Forráskeret (Ft): 79,79 %

10. táblázat Az egy főre jutó megítélt támogatás összege az eljárásrendek szerint

	Támogató által megítélt támogatás Ft	Lakosságszám (vármegye) fő	Egy főre jutó megítélt támogatás Ft/fő
Standard FFM	25.053.725.228	170.014	147.363
FVS területek települések	22.598.539.626	295.920	76.367
Kiemelt kedvezményezettek, összesen	8.414.237.048	465.934	18.059

A forrásabszorpció vizsgálatokor elkülönítjük a standard forráskeretre beérkezett pályázatokat az FVS és a kiemelt kedvezményezettek által koordinált fejlesztési igényektől. Ez azonban némileg torzítja a földrajzi térségbe érkező forrásokat, mely elkerülhetetlen, hiszen a kiemelt kedvezményezettek koordinálásával megvalósuló, teljes vármegyei területi lefedettséggel zajló projektek zömében (pl.TOP_Plusz-3.1.1-21 foglalkoztatási paktum projekt) nem határozható meg, hogy annak keretösszegéből mely település milyen arányban részesül. Ezen projektek esetében a vármegye összes lakosára vetített adat tartalmazza az átlagos egy főre jutó részesülést.

3.1.4.2 A vármegyei kiemelt kedvezményezettek által kezelt támogatási igények jellemzői

Az ITP 4 kiemelt kedvezményezettet nevesít: A vármegyében működő két Tankerületi Központot (Győr és Sopron), a vármegyei önkormányzatot (névváltozás előtt Győr-Moson-Sopron Megye Önkormányzata), valamint a Magyar Közút Nonprofit Zrt.-t. A kiemelt kedvezményezettek által 14 db támogatási kérelem került benyújtásra a TOP_Plusz OP felhívásaira. Ezek az alábbiak:

11. táblázat A vármegyei kiemelt kedvezményezettek által kezelt támogatási kérelmek adatai

Támogatást igénylő neve	Pályázati konstrukció	Fő megvalósítási helyszín, helység	Igényelt támogatás (Ft)	Támogató által megítélt támogatás (Ft)
Tankerületi Központ	TOP PLUSZ-3.3.3-23	Jánossomorja, Öttevény, Hegyeshalom, Sopronhorpács, Csorna, Lövő, Kapuvár	2 560 508 390	2 560 508 390
Magyar Közút Nonprofit Zrt.	TOP PLUSZ-6.1.2-21	Győr	802 000 000	802 000 000
Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata	TOP PLUSZ-3.1.1-21	Győr	3 147 000 000	3 147 000 000
Győr-Moson-Sopron	TOP PLUSZ-6.1.1-21	Győr	349 999 999	349 999 999

Vármegye Önkormányzata				
Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata	TOP PLUSZ-3.1.3-23	Győr	1 922 630 500	22 630 500
Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata	TOP PLUSZ-6.1.4-23	Győr	2 498 147 238	1 532 098 159
Mindösszesen			11 280 286 127	8 414 237 048

Megjegyzés: A kiemelt projektek esetében, ahol beazonosítható volt a megvalósítás helyszíne és a támogatás összege, ott a térképes ábrázolásnál az adott településhez adtuk az adatot.

Azon projekteknel, ahol a támogatás településre nem allokálható, a fő kedvezményezett székhelyéhez (vármegye önkormányzata) adtuk hozzá a támogatás összegét. A vármegye projektjeinél Győr városa került fő megvalósítási helyszíneként megjelölésre, technikai okok miatt: az elektronikus pályázatkezelő rendszer a székhelyre (Győr) nem engedte berögzíteni a projekt megvalósítási helyszínét, tekintettel Győr FVS település besorolására.

A kiemelt kedvezményezetteknek allokált forráskeret 11.585.498.222 Ft, melyre támogatási igény 11.280.286.127 Ft értékben érkezett. A támogatói döntés értelmében a keretre 8.414.237.048 Ft került megítélésre. Ez a teljes keret 72,62 %-os lekötöttségét jelenti.

A vármegye lakosságára (465.934 fő) vetítve a megítélt támogatás a kiemelt kedvezményezettek által megvalósítandó fejlesztéseknél 18.059 Ft/fő.

3.1.4.3 Az FVS települések által megvalósítandó fejlesztések jellemzői

A vármegyében három település került kijelölésre a fenntartható városfejlesztési stratégia (FVS) megvalósítására: Győr MJV és Sopron MJV és Mosonmagyaróvár város.

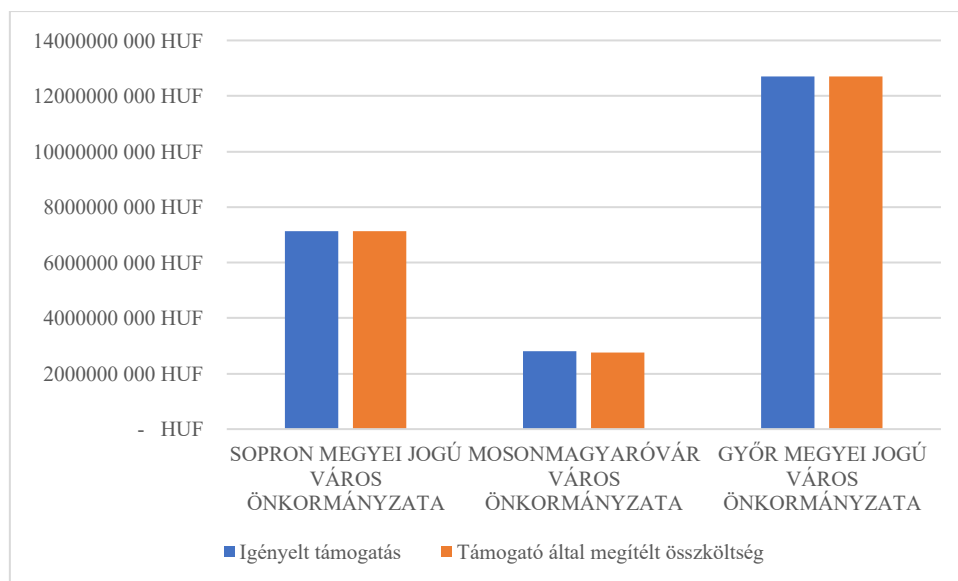
Az FVS települések által megvalósítandó fejlesztésekhez kapcsolódó forráslehívás adatait az alábbiak szerint összegeztük.

AZ FVS települések együttesen 43 pályázatot nyújtottak be, 22.982.199.055 Ft támogatást igényelve.

12. táblázat Az FVS települések által benyújtott támogatások összesítése

FVS város megnevezése	FVS városok ITP keretösszege (Ft)	Benyújtott pályázatok száma (db)	Igényelt támogatás (Ft)	Támogató által megítélt összköltség (Ft)	Teljesülés az ITP keret és a megítélt arányában (%)
SOPRON MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	8 733 507 704	12	7 139 052 960	7 139 052 960	81,7
MOSONMAGYARÓVÁR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	2 985 310 334	11	2 810 271 236	2 749 751 807	92,1
GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	15 681 698 333	20	12 709 734 859	12 709 734 859	81,0
Összesen	27 400 516 371	43	22 659 059 055	22 598 539 626	82,5

1 db támogatási igényt a Kultúr-Oktatás Kincsei Egyesület nyújtott be, de a Felhívás 1.1 pontja alapján támogatási kérelmet csak Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata és annak többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társasága nyújthat be, ezért az Egyesület nem felel meg a Felhívás 1.1 pontjában foglalt feltételeknek.

5. ábra Az FVS városok igényelt és megítélt támogatásai közötti megoszlást diagrammal szemléltetjük

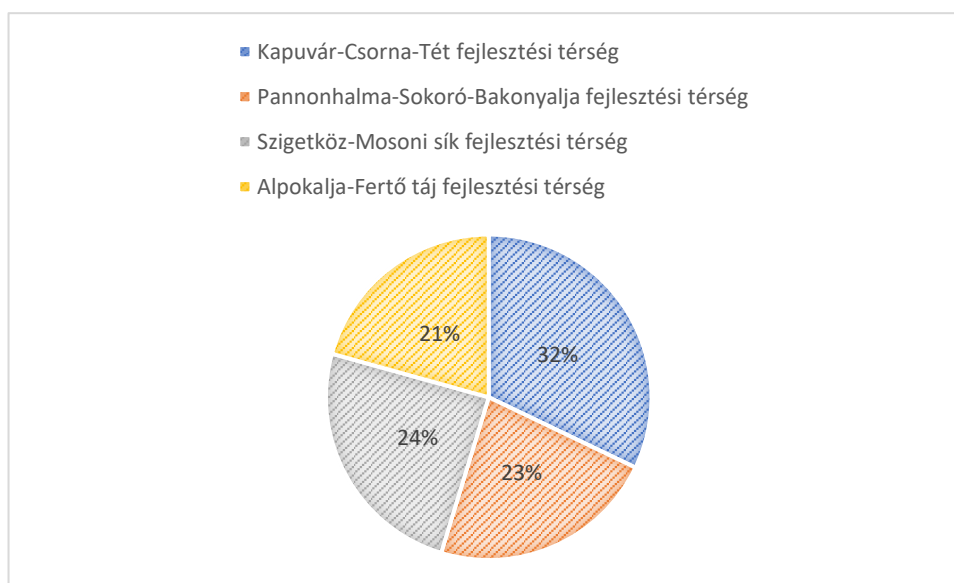
3.1.5 A standard pályázók által benyújtott pályázatok jellemzői

A standard keretre beérkezett pályázatok ismertetése során — tekintettel a forrásfelhasználási módok szerinti allokációra, ismertetésre, mind az FVS, mind pedig a kiemelt kedvezményezettekre jutó támogatási kérelmeket kivettük az adatsorokból, így a kimutatásban csak azon projektek szerepelnek, melyek az adott térségben standard pályázati felhívásra kerültek beküldésre, nem FVS ill. kiemelt kedvezményezett által.

A standard eljárás mellett összesen 390 db pályázat került benyújtásra. A fejlesztési térségek közötti megoszlásukat táblázatban összesítettük.

13. táblázat A Támogatási kérelmek száma, az igényelt és megítelt támogatások összegei a fejlesztési térségek között

Térség	ITP keretösszege (Ft)	Támogatási kérelmek száma (db)	Igényt támogatás (Ft)	Támogató által megítelt összköltség (Ft)	Teljesülés az ITP keret és a megítelt arányában (%)
Kapuvár-Csorna-Tét fejlesztési térség	9 495 869 853	77	13 803 783 635	7 528 042 482	82,5
Pannonhalma-Sokoró-Bakonyalja fejlesztési térség	6 002 115 323	69	9 720 202 686	5 264 028 205	87,7
Szigetköz-Mosoni sík fejlesztési térség	9 158 456 853	130	10 569 941 150	6 892 315 101	75,3
Alpokalja-Fertő táj fejlesztési térség	6 628 543 378	114	8 892 165 668	5 369 339 440	83,6

6. ábra Standard pályázatokon igényelt támogatás megoszlása a fejlesztési térségek között

Az ITP félidei felülvizsgálata során kiemelt jelentősége van annak, hogy a program végrehajtása ne kizárólag aggregált, vármegyei szintű adatok alapján kerüljön értékelésre, hanem a támogatási folyamatok területi mintázatai is láthatóvá váljanak. A települési szintű térképes elemzés lehetőséget ad annak vizsgálatára, hogy a pályázati aktivitás, a támogatott projektek száma, valamint a megítelt támogatások volumene milyen módon oszlik meg Győr-Moson-Sopron vármegye térszerkezetében.

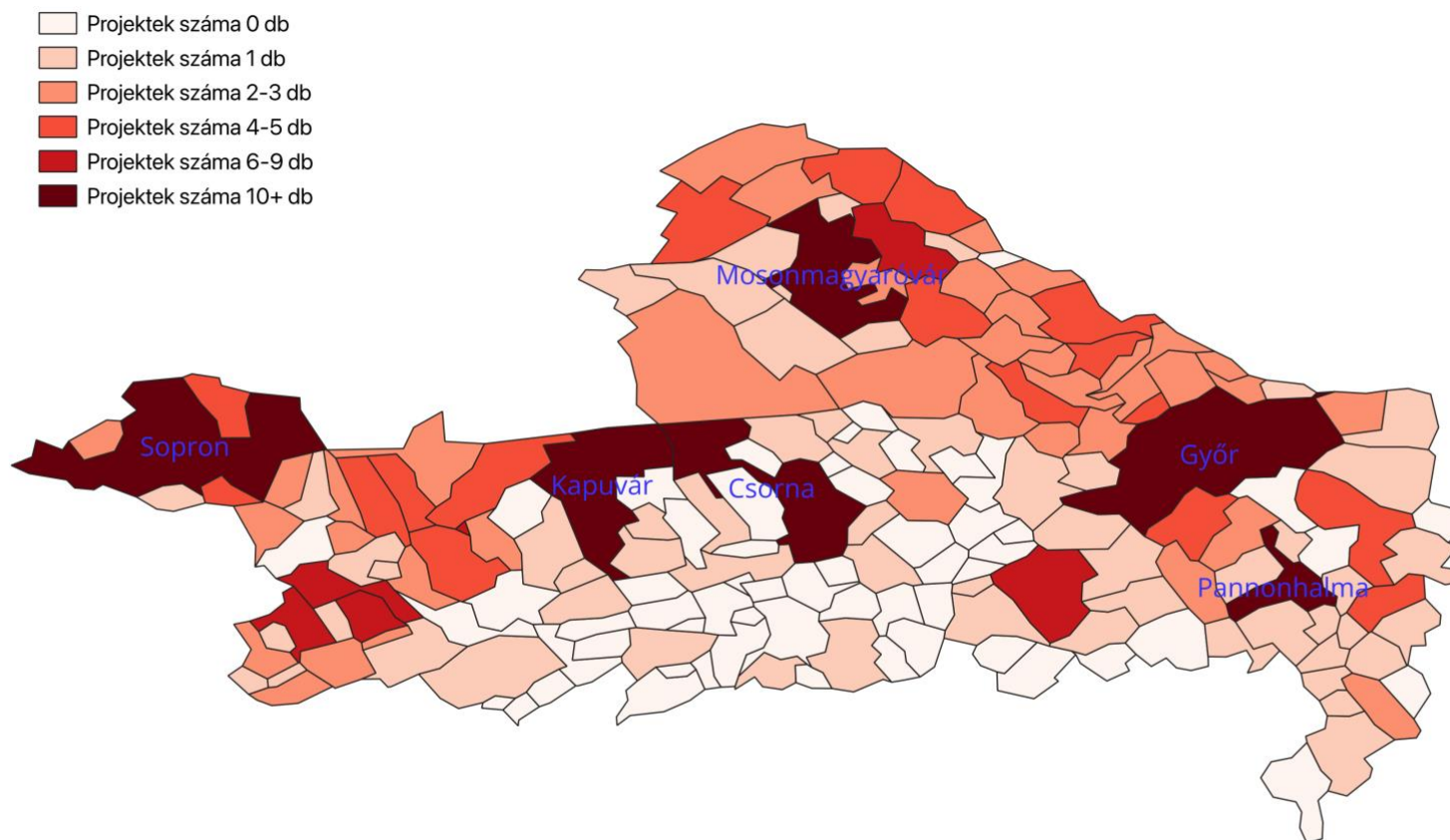
A térképek a benyújtott támogatási kérelmek, a támogatott projektek, valamint a megítelt támogatási összegek települési eloszlását mutatják be. Az ábrázolás célja nem csupán a legnagyobb fejlesztési aktivitást mutató települések azonosítása, hanem annak feltárása is,

hogy a forrásfelhasználás mennyiben követi a vármegye településhálózati sajátosságait, a járásközpontok és városi térségek szerepét, illetve a kisebb települések bekapcsolódását a program végrehajtásába.

A térképes vizsgálat alapján árnyaltabb kép rajzolható meg az ITP megvalósításának területi lefedettségéről. Láthatóvá válik, hogy mely települések jelennek meg hangsúlyos fejlesztési pólusként, hol koncentrálódik nagyobb számú projektkezdemenyezés, illetve mely térségekben tapasztalható alacsonyabb pályázati aktivitás vagy kisebb támogatási volumen. Az elemzés ezáltal hozzájárul annak értékeléséhez, hogy a program eddigi végrehajtása milyen mértékben szolgálja a területi kiegyenlítést, a helyi fejlesztési igények érvényesülését és a vármegye egészére kiterjedő forrásallokációt.

A térképi vizsgálatban, a fentebb részletezett okok miatt a kiemelt fejlesztések – amelyek esetében nem pontosan meghatározható a fejlesztési/megvalósítási helyszín – az adatok torzulása érdekében nem szerepeltetjük. Ugyanakkor jelen esetben indokolt az FVS városok megjelenítése.

A térképek alapjául szolgáló adatok a 2. számú mellékletben olvashatóak.

7. ábra Benyújtott pályázatok száma térképes ábrázolásban

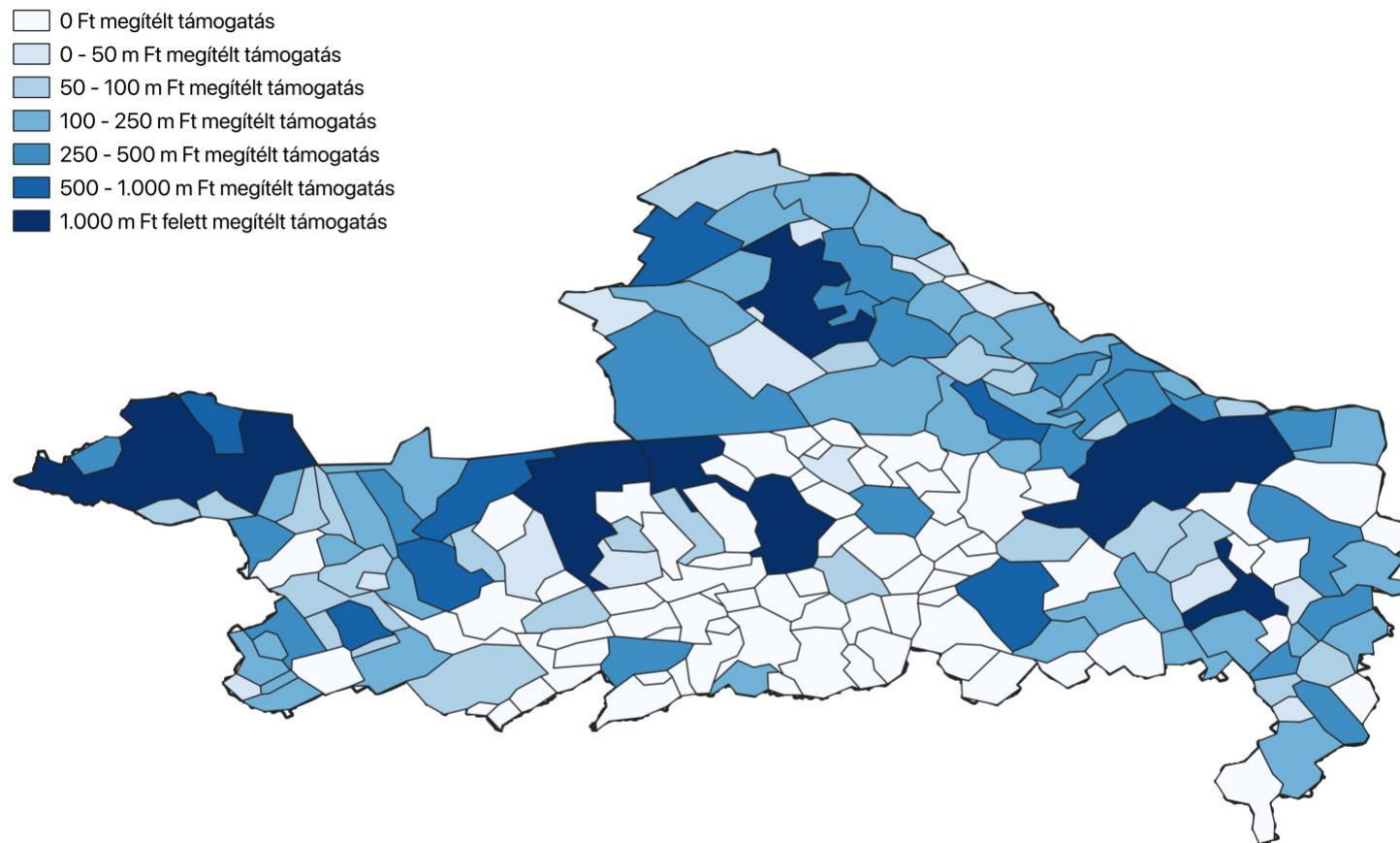
3.1.5.1 A benyújtott támogatási kérelmek számának területi megoszlása

A benyújtott támogatási kérelmek települési szintű megoszlása alapján Győr-Moson-Sopron vármegyében összesen 460 db pályázat került benyújtásra. A 183 vizsgált település közül 125 település esetében azonosítható legalább egy benyújtott támogatási kérelem, míg 58 településnél nem jelent meg benyújtott projekt. Ez azt mutatja, hogy a pályázati aktivitás a vármegye településeinek jelentős részére kiterjedt, ugyanakkor a kérelmek száma területileg nem egyenletesen oszlik meg.

A legmagasabb pályázati aktivitás a vármegye nagyobb városi és térségi központjaihoz kapcsolódik. A 10 vagy annál több benyújtott pályázattal rendelkező települések köre jól kirajzolja a vármegye meghatározó fejlesztési centrumait: Kapuvár 21, Győr 19, Csorna 16, Pannonhalma 13, míg Mosonmagyaróvár és Sopron 12–12 benyújtott támogatási kérelemmel szerepel az adatbázisban. E települések nemcsak népességük és intézményi szerepük miatt emelkednek ki, hanem azért is, mert térségi szervező funkcióik révén jellemzően nagyobb fejlesztési kapacitással, projektgeneráló képességgel és intézményi háttérrel rendelkeznek.

A térkép alapján a magasabb pályázati aktivitás nem kizárólag a legnagyobb városokra koncentrálódik. A 6–9 benyújtott pályázattal rendelkező települések csoportja több térségi alközpontot és aktív kisebb települést is magában foglal, például Halászi, Lövő, Petőháza, Sopronhorpács, Sopronkövesd, Tét, Dunaszeg, Fertőd, Fertőrákos, Fertőszentmiklós, Fertőszéplak, Hegyeshalom, Pér és Öttevény esetében is számottevő pályázati aktivitás figyelhető meg. Ez arra utal, hogy a fejlesztési igények és kezdeményezések nem kizárólag a központi településeken jelentkeztek, hanem több kisebb, de térségileg aktív település is érdemben bekapcsolódott az ITP végrehajtásába.

A települések többsége ugyanakkor alacsonyabb pályázatszámmal jelenik meg. Az adatbázis alapján 35 település 1 db, 47 település 2–3 db, míg 23 település 4–5 db benyújtott pályázattal rendelkezik. Ez a megoszlás kiegyensúlyozottabb területi lefedettséget jelez, mivel a pályázati aktivitás nem szűkül le néhány kiemelt városra, hanem a vármegye számos kisebb településén is megjelenik. Ugyanakkor a 0 pályázattal rendelkező települések viszonylag magas száma arra is rámutat, hogy a program félidei állapotában továbbra is vannak olyan települések, ahol a fejlesztési forrásokhoz való kapcsolódás, a projekt-előkészítési kapacitás vagy a releváns fejlesztési igények megjelenése korlátozottabb volt.

8. ábra Megítélt támogatások megoszlása a vármegyében

3.1.5.2 A támogató által megítélt támogatási összeg területi megoszlása

A megítélt támogatási összegek települési szintű eloszlása erőteljesebb területi koncentrációt mutat, mint a benyújtott pályázatok száma. Az adatbázis alapján Győr-Moson-Sopron vármegyében összesen mintegy 56,07 Mrd Ft támogatás került megítélésre. A 183 vizsgált település közül 109 településhez kapcsolódik pozitív összegű megítélt támogatás, míg 74 település esetében 0 Ft megítélt támogatási összeg szerepel. Ez azt jelzi, hogy bár a támogatások területi lefedettsége széles, a források volumene egyértelműen a nagyobb fejlesztési kapacitással rendelkező városi és térségi központokban összpontosul.

A legmagasabb támogatási kategóriába, az 1 Mrd Ft feletti sávba Győr, Sopron, Kapuvár, Csorna, Mosonmagyaróvár és Pannonhalma tartozik. Ezek a települések együttesen a teljes megítélt támogatási összeg több mint 61%-át koncentrálnak. Közülük különösen Győr emelkedik ki, ahol a megítélt támogatás összege meghaladja a 12,1 Mrd Ft-ot, ami önmagában a vármegyei támogatási volumen közel egynegyedét jelenti. Sopron szintén jelentős súllyal jelenik meg, több mint 7,1 Mrd Ft megítélt támogatással. A többi kiemelt központ – Kapuvár, Csorna, Mosonmagyaróvár és Pannonhalma – szintén meghatározó forráskoncentrációs pontként azonosítható.

A térkép ugyanakkor azt is mutatja, hogy a jelentősebb támogatási volumen nem kizárólag a legnagyobb városokhoz kapcsolódik. Az 500 millió és 1 milliárd Ft közötti támogatási kategóriában több olyan település is megjelenik, amelyek térségi vagy tematikus fejlesztési szempontból aktív szereplőnek tekinthetők, így például Fertőd, Fertőrákos, Fertőszentmiklós, Hegyeshalom, Lövő, Öttevény és Tét. Ez arra utal, hogy a forrásallokációban a városi központok mellett egyes kisebb, de fejlesztési szempontból kezdeményező települések is érdemi szerepet kaptak.

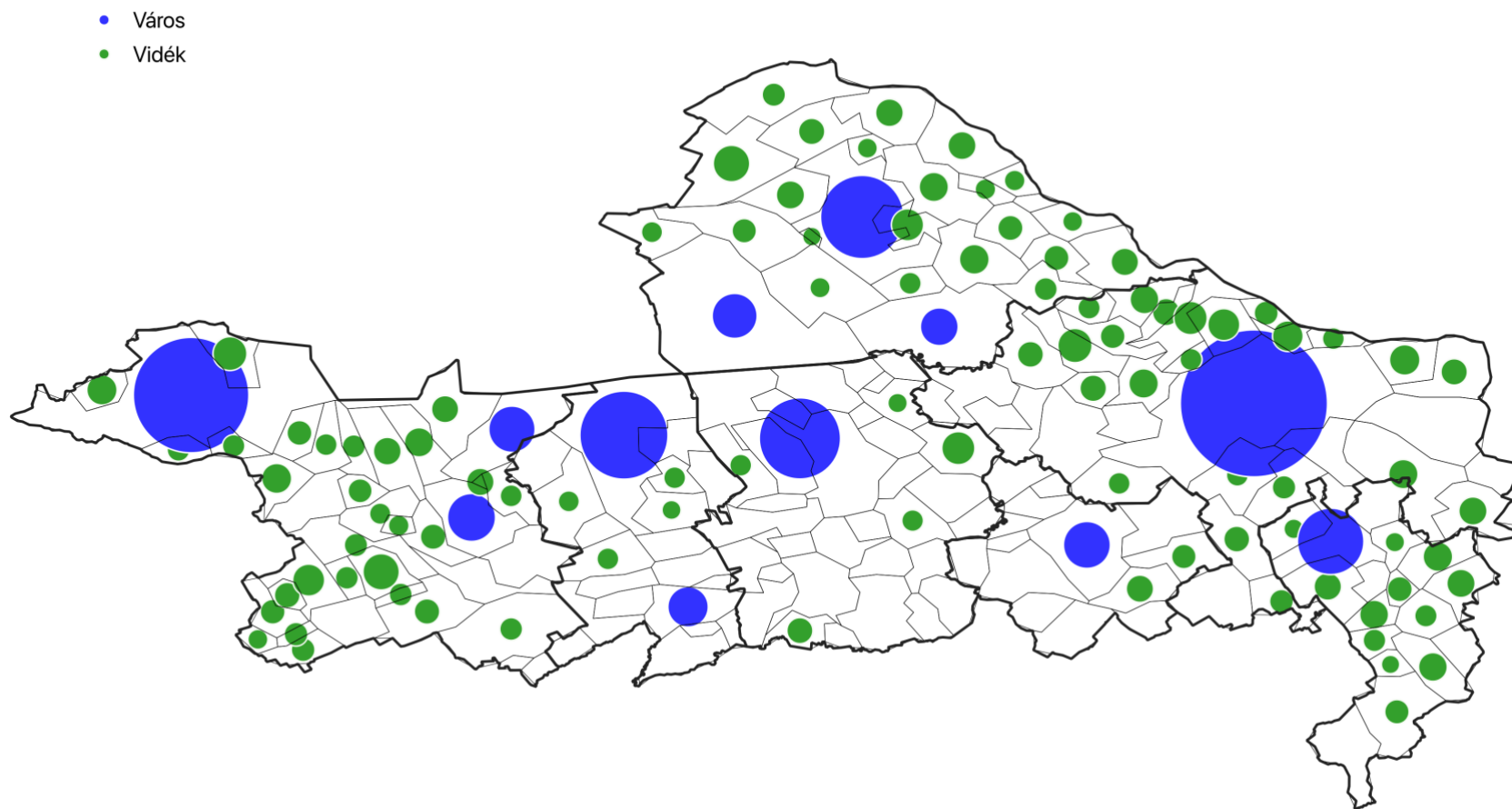
A középső támogatási kategóriák – különösen a 100–250 millió Ft, valamint a 250–500 millió Ft közötti sávok – a vármegye több térségében is megjelennek. Ezek a települések jellemzően nem kiugró volumenű, de a helyi közszolgáltatások, települési infrastruktúra vagy közösségi fejlesztések szempontjából jelentős beruházásokat valósíthatnak meg. A térképi mintázat alapján a támogatások nem kizárólag egy-egy összefüggő városi térségre koncentrálnak, hanem több járási és mikrotérségi térben is megfigyelhető közepes támogatási intenzitás.

A térképi megoszlás értékelése során külön figyelmet érdemel a vármegye középső-déli, Rábaköz vármegyehatár menti térsége, ahol a támogatási kérelmek száma és ebből következően a megítélt támogatások volumene is alacsonyabb. Ez a mintázat nem a fejlesztési szükségletek hiányát jelzi, hanem sokkal inkább a településszerkezetből, a helyi intézményi kapacitásokból és a pályázati konstrukciók összetettségéből következik. A térségben jellemzően kisebb lélekszámú települések találhatók, ahol a pályázatok előkészítéséhez, műszaki megalapozásához, tervezéséhez és későbbi menedzsmentjéhez szükséges humán kapacitás korlátozottabban áll rendelkezésre. Emellett a projektek előkészítéséhez szükséges saját források – különösen a tervezési, engedélyezési és szakértői költségek – előteremtése is nagyobb terhet jelenthet ezen önkormányzatok számára.

A TOP Plusz konstrukciók szakmailag összetett, jelentős adminisztrációs és projektmenedzsment-kapacitást igénylő fejlesztési keretet biztosítanak. Ez a nagyobb települések és térségi központok számára kedvezőbb feltételeket teremthet, míg a kisebb önkormányzatok esetében már a pályázati előkészítés szakasza is érdemi erőforrásigénnyel jár. A következő TOP Plusz időszak tervezése során ezért indokolt lehet olyan célzott eszközök

alkalmazása, amelyek a kisebb kapacitású térségek projektgenerálását és pályázati részvételét támogatják. Ilyen lehet különösen az előkészítési költségek támogatása, a térségi szintű szakmai mentorálás, az egyszerűsített adminisztráció, valamint a több települést összefogó, mikrotérségi fejlesztési konstrukciók ösztönzése.

Fontos ugyanakkor kiemelni, hogy ezen települések fejlesztési aktivitása nem kizárólag a TOP Plusz források alapján ítéhető meg. A kisebb települések számára a Magyar Falu Program az elmúlt években jelentős és jól illeszkedő fejlesztési lehetőséget biztosított, mivel egyszerűbb pályázati feltételrendszere és a helyi léptékű beruházásokhoz jobban igazodó konstrukciói révén hatékonyan tudta támogatni a vidéki települések infrastrukturális és közösségi fejlesztéseit. A Rábaköz déli, kisebb településeket magában foglaló térsége több esetben is sikeresen tudott Magyar Falu Program forrásokat bevonni, amelyek révén olyan fejlesztések valósulhattak meg, amelyek a helyi életminőség javításához közvetlenül hozzájárultak. Ennek megfelelően a TOP Plusz térképi forráskoncentrációja mellett a térség fejlesztési helyzetének teljesebb értékeléséhez a kiegészítő hazai finanszírozási programok szerepét is figyelembe szükséges venni.

9. ábra Támogatási térkép város-vidék megoszlásban

3.1.5.3 Vidék–város bontású támogatási térkép elemzése

A vidék–város bontásban elkészített támogatási térkép jól szemlélteti, hogy a TOP Plusz források települési szintű eloszlása Győr-Moson-Sopron vármegyében kettős képet mutat. Egyrészt a támogatott települések köre területileg viszonylag széles, mivel a vármegye számos vidéki településén is megjelennek támogatott fejlesztések. Másrészt a megítélt támogatási összegek volumene egyértelműen a városi jogállású településeken, azon belül is a nagyobb városi és térségi központokban koncentrálódik.

Az adattábla alapján a vármegyében összesen mintegy 51 milliárd Ft megítélt támogatás kapcsolódik a vizsgált településekhez. A városi jogállású 12 település a településállomány mindössze 6,6%-át adja, ugyanakkor a megítélt támogatások 66,7%-a, vagyis közel kétharmada ezekhez a településekhez kötődik. Ezzel szemben a vidéki kategóriába sorolt 171 település a települések 93,4%-át jelenti, de a megítélt támogatási összegből 33,3%-kal részesedik. Ez a különbség jól mutatja, hogy a támogatások területi lefedettsége szélesebb, mint a források tényleges volumenének eloszlása.

A városi települések kiemelkedő súlya részben természetes területi és intézményi adottságokból következik. A nagyobb városokban koncentrálódnak azok a közszolgáltatási, gazdaságfejlesztési, köznevelési, humáninfrastruktúra- és városfejlesztési funkciók, amelyek nagyobb összegű, komplexebb fejlesztések megvalósítását teszik lehetővé. A térképen ezért különösen Győr és Sopron jelenik meg meghatározó támogatási központként, de Kapuvár, Csorna, Mosonmagyaróvár és Pannonhalma is jelentős forráskoncentrációs pontként azonosítható. E hat település együttesen a teljes megítélt támogatási összeg több mint 61%-át koncentrálja, ami a városi térségek programon belüli meghatározó szerepét támasztja alá.

A térkép ugyanakkor arra is rámutat, hogy a vidéki települések fejlesztési aktivitása nem elhanyagolható. A benyújtott pályázatok száma alapján a vidéki településekhez 319 támogatási kérelem kapcsolódik, amely az összes benyújtott pályázat több mint 72%-a. A támogatói döntéssel érintett projektek száma is vidéki oldalon magasabb: a 329 megítélt támogatással rendelkező projektből 228 vidéki településhez kötődik. Ez azt jelzi, hogy a kisebb települések számszerűen aktívan jelen vannak a programban, ugyanakkor jellemzően kisebb léptékű, alacsonyabb költségvetésű fejlesztéseket valósítanak meg.

A vidéki támogatások belső eloszlása differenciált képet mutat. A legtöbb vidéki település kisebb vagy közepes támogatási összeggel jelenik meg, ugyanakkor néhány község kifejezetten jelentős támogatási volumenhez jutott. Hegyeshalom, Lövő, Öttevény, Fertőrákos, Győrzámoly, Kóny, Máriakálnok és Vámoszabadi például a vidéki települések között is erős fejlesztési aktivitást mutatnak. Ezek az esetek arra utalnak, hogy a települési jogállás önmagában nem határozza meg a támogatási képességet: a helyi projektelőkészítési kapacitás, a fejlesztési igények érettsége, a partnerségi háttér és az adott konstrukcióhoz való illeszkedés egyaránt jelentős szerepet játszik.

A térképi mintázat alapján megfigyelhető, hogy a vármegye középső-déli, Rábaköz vármegyehatár menti részén kevesebb és kisebb volumenű támogatás jelenik meg. Ez nem feltétlenül a fejlesztési szükségletek hiányára utal, hanem inkább arra, hogy a kisebb településekből álló térségekben korlátozottabb a pályázatok előkészítéséhez, megvalósításához és adminisztrációjához szükséges humán és pénzügyi kapacitás. A TOP Plusz konstrukciók gyakran összetett szakmai, tervezési és projektmenedzsment-feladatokat igényelnek, amelyek nagyobb terhet jelentenek a kisebb önkormányzatok számára.

3.1.6 Prioritások szerinti forrásfelhasználás — FFM

A prioritások szerinti forrásfelhasználás — FFM fejezetben csak a standard eljárás keretében beérkezett fejlesztési igényeket tüntettük fel. Az alábbi adatok az 1. számú melléklet adatai alapján kerültek összesítésre.

A fejlesztési célterületek szerinti forrásfelhasználás értékelése nem a támogatott projektek tételes bemutatására, hanem annak vizsgálatára irányul, hogy a TOP Plusz standard eljárásrendben kihelyezett forrásai mennyiben követték a vármegyei területfejlesztési koncepcióban, a stratégiai programban és az ITP-ben kijelölt tematikus és területi fejlesztési irányokat. A részletes projekt- és felhívásszintű adatok az értékelés mellékletében szerepelnek; jelen fejezet ezek alapján az FFM-szintű főbb következtetéseket foglalja össze.

A vármegyei fejlesztési célterületekre allokált TOP Plusz keretösszeg 31,385 Mrd Ft. A standard konstrukciókban a támogató által megítélt támogatás összege a négy fejlesztési célterületen összesen 25,054 Mrd Ft, a szerződött támogatás 22,361 Mrd Ft, míg az elszámolt előleg összege 10,044 Mrd Ft volt. Ez a megítélt támogatások alapján az FFM-keret 79,8%-os, a szerződött támogatások alapján 71,2%-os, az elszámolt előlegek alapján pedig 32,0%-os előrehaladását jelzi. A szerződött támogatásokhoz viszonyítva az elszámolt előleg aránya 44,9%, amely a megvalósítás félidei előrehaladásának értékeléséhez pontosabb viszonyítási alapot ad, mint a kifizetési adatok önmagukban.

Térségi pénzügyi előrehaladás

14. táblázat Térségi pénzügyi előrehaladás

Fejlesztési célterület	Megítélt támogatás	Szerződött támogatás	Elszámolt előleg	Elszámolt előleg / szerződött támogatás
Kapuvár–Csorna–Tét fejlesztési térség	7 528 042 482 Ft	6 855 592 561 Ft	2 496 666 752 Ft	36,4%
Pannonhalma–Sokoró–Bakonyalja fejlesztési térség	5 264 028 205 Ft	4 587 931 132 Ft	1 958 043 311 Ft	42,7%
Szigetköz–Mosoni sík fejlesztési térség	6 892 315 101 Ft	6 477 294 492 Ft	2 844 218 625 Ft	43,9%
Alpokalja–Fertő táj fejlesztési térség	5 369 339 440 Ft	4 440 216 154 Ft	2 744 601 889 Ft	61,8%
Összesen	25 053 725 228 Ft	22 361 034 339 Ft	10 043 530 577 Ft	44,9%

A megítélt támogatások alapján a legnagyobb forráskihelyezés a Kapuvár–Csorna–Tét fejlesztési térségben történt, ahol 7,528 Mrd Ft támogatásról született döntés. Ezt követi a Szigetköz–Mosoni sík térség 6,892 Mrd Ft-tal, az Alpokalja–Fertő táj 5,369 Mrd Ft-tal, valamint a Pannonhalma–Sokoró–Bakonyalja térség 5,264 Mrd Ft-tal. A forráskihelyezés térségi megoszlása azt mutatja, hogy a támogatási döntések nem kizárólag a nagyobb városi térségekhez kapcsolódnak, hanem a kistelepülési és kisvárosi szerkezetű fejlesztési célterületeken is jelentős fejlesztési források jelentek meg. Ez összhangban áll az ITP azon

céljával, hogy a vármegye eltérő adottságú térségeiben a helyi fejlesztési szükségletekhez igazodó beavatkozások valósuljanak meg.

A szerződött támogatások aránya a megítélt támogatásokhoz viszonyítva minden térségben magas, ugyanakkor az elszámolt előlegek alapján a tényleges megvalósítási előrehaladás térségenként eltérő. Az Alpokalja–Fertő táj térségben az elszámolt előleg aránya 61,8%, ami a négy fejlesztési célterület közül a legmagasabb. A Szigetköz–Mosoni sík és a Pannonhalma–Sokoró–Bakonyalja térségekben az előrehaladás közepesnek tekinthető, míg a Kapuvár–Csorna–Tét térségben a legalacsonyabb, 36,4%-os elszámoltelőleg-arány látható. Ez utóbbi esetben a magas megítélt és szerződött támogatási volumen mellett a végrehajtás további nyomon követése indokolt.

A megítélt támogatások tematikus szerkezete

A megítélt támogatások tematikus szerkezete alapján a forráskihelyezés legerősebb súlypontja az élhető települések fejlesztése volt. A TOP_PLUSZ-1.2.1-21 konstrukcióban a négy fejlesztési célterületen összesen 9,404 Mrd Ft támogatásról született döntés, amely a vizsgált standard FFM-forráskihelyezés 37,5%-át adja. Ez azt jelzi, hogy a támogatási döntések jelentős része a települési életminőség, a zöld- és kékinfrastruktúra, a közterületek, valamint a helyi települési szolgáltatások fejlesztéséhez kapcsolódik. Ez közvetlenül illeszkedik a vármegyei program élhető településekre és területi-települési infrastruktúrára vonatkozó céljaihoz.

A második nagy tematikus súlypontot a humán közszolgáltatási infrastruktúrák jelentik. A gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra, a helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra, valamint a köznevelési infrastruktúra fejlesztése együttesen 7,257 Mrd Ft megítélt támogatást képvisel. Ez a teljes vizsgált megítélt támogatási állomány 29,0%-a. A forráskihelyezés ezen része a vármegyei célrendszerben az egészséges és támogató társadalom, a közszolgáltatások minőségének javítása, valamint a helyi humán infrastruktúra fejlesztése irányába mutat.

A belterületi utak fejlesztése 3,392 Mrd Ft megítélt támogatással szintén meghatározó fejlesztési irány. A konstrukció térségi jelenléte azt mutatja, hogy a közlekedési alpinfrastruktúra fejlesztése továbbra is jelentős települési igény, különösen a kistelepülési és kisvárosi térségekben. A támogatások e területen a helyi elérhetőség, a közlekedésbiztonság és az életminőség javításán keresztül kapcsolódnak a vármegyei területi kohéziós és élhetőségi célokhoz.

Az energetikai fejlesztésekre a négy fejlesztési térségben összesen 1,900 Mrd Ft megítélt támogatás jutott. A forráskihelyezés térségi eloszlása ugyanakkor egyenetlen: az Alpokalja–Fertő táj térségben 865,0 millió Ft, a Szigetköz–Mosoni sík térségben 768,9 millió Ft, míg Pannonhalma–Sokoró–Bakonyalja térségben 185,3 millió Ft, Kapuvár–Csorna–Tét térségben pedig 81,0 millió Ft támogatásról született döntés. Ez alapján az energetikai és klímabarát fejlesztési célok teljesülése térségenként eltérő ütemű, és különösen a Kapuvár–Csorna–Tét, valamint részben a Pannonhalma–Sokoró–Bakonyalja térségben igényel fokozott figyelmet.

A helyi gazdaságfejlesztési és turisztikai beavatkozások összesen 2,204 Mrd Ft támogatási döntést képviselnek. Ezek a beavatkozások a vármegyei program gazdaságfejlesztési, foglalkoztatási, térségi potenciálokra és turisztikai adottságokra építő céljaihoz kapcsolódnak, ugyanakkor a forrásvolumen alapján a standard FFM-forrásfelhasználásban nem ezek jelentik a domináns fejlesztési irányt.

A szerződött támogatások és az elszámolt előlegek tematikus előrehaladása

15. táblázat szerződött támogatások és az elszámolt előlegek megoszlása felhívásonként

Fejlesztési terület	Szerződött támogatás	Elszámolt előleg	Elszámolt előleg / szerződött támogatás
Élhető települések	8 320 507 012 Ft	3 952 822 171 Ft	47,5%
Humán közszolgáltatási infrastruktúra	6 883 200 107 Ft	2 664 373 095 Ft	38,7%
Belterületi utak fejlesztése	3 391 978 820 Ft	2 065 077 717 Ft	60,9%
Energetikai fejlesztések	1 807 430 499 Ft	939 827 145 Ft	52,0%
Helyi gazdaságfejlesztés és turizmus	1 456 375 525 Ft	382 655 878 Ft	26,3%
Helyi humán fejlesztések	501 542 376 Ft	38 774 571 Ft	7,7%
Összesen	22 361 034 339 Ft	10 043 530 577 Ft	44,9%

Az elszámolt előlegek alapján a legelőrehaladottabb tematikus terület a belterületi utak fejlesztése, ahol az elszámolt előleg aránya a szerződött támogatáshoz képest 60,9%. Az energetikai fejlesztések esetében ez az arány 52,0%, az élhető települések fejlesztésénél 47,5%. A humán közszolgáltatási infrastruktúra esetében 38,7%-os előrehaladás látható, amely azt jelzi, hogy a jelentős támogatási volumen ellenére a projektek egy része még megvalósítási szakaszban van. A helyi gazdaságfejlesztési és turisztikai beavatkozásoknál 26,3%, a helyi humán fejlesztéseknél pedig mindössze 7,7% az elszámolt előleg aránya, ezért ezek a programidőszak második felében fokozott figyelmet igényelnek.

3.1.6.1 Térségi értékelés

Kapuvár–Csorna–Tét fejlesztési térségben a megítélt támogatások összege 7,528 Mrd Ft, a szerződött támogatások összege 6,856 Mrd Ft, az elszámolt előleg összege pedig 2,497 Mrd Ft volt. A térség a vizsgált fejlesztési célterületek közül a legnagyobb megítélt támogatási súllyal rendelkezik. A forráskihelyezés fő súlypontját az élhető települések fejlesztése adja 2,919 Mrd Ft-tal, amelyet az egészségügyi és szociális infrastruktúra 1,268 Mrd Ft-tal, a gyermeknevelési infrastruktúra 1,125 Mrd Ft-tal, valamint a belterületi utak fejlesztése 1,005 Mrd Ft-tal követ. Ez a szerkezet illeszkedik a térség kistelepülési és kisvárosi jellegéhez, ahol a települési infrastruktúra, a közszolgáltatások és a helyi életminőség fejlesztése stratégiai jelentőségű. A térségben ugyanakkor az elszámolt előleg aránya a szerződött támogatáshoz képest 36,4%, ami a négy fejlesztési célterület közül a legalacsonyabb. Ez nem a stratégiai illeszkedés hiányát, hanem a végrehajtás és elszámolás előrehaladásának lassabb ütemét jelzi.

Pannonhalma–Sokoró–Bakonyalja fejlesztési térségben a megítélt támogatások összege 5,264 Mrd Ft, a szerződött támogatások összege 4,588 Mrd Ft, az elszámolt előleg összege 1,958 Mrd Ft volt. A forráskihelyezés legnagyobb része itt is az élhető települések fejlesztéséhez kapcsolódik 1,996 Mrd Ft-tal. Ezt követi az egészségügyi és szociális infrastruktúra 701,4 millió Ft-tal, a gyermeknevelési infrastruktúra 636,3 millió Ft-tal, a köznevelési infrastruktúra 509,7 millió Ft-tal, valamint a belterületi utak fejlesztése 495,6 millió Ft-tal. A térségben az elszámolt előleg aránya a szerződött támogatáshoz képest 42,7%.

A támogatási szerkezet összességében a térség vegyes jellegéhez igazodik: egyszerre reagál a Győr térségi hatásaihoz kapcsolódó települési igényekre, valamint a kisebb települések közszolgáltatási és infrastrukturális fejlesztési szükségleteire. Az energetikai és helyi humán fejlesztések súlya ugyanakkor mérsékeltebb, ezért ezen célok teljesülése a térségben visszafogottabb.

Szigetköz–Mosoni sík fejlesztési térségben a megítélt támogatások összege 6,892 Mrd Ft, a szerződött támogatások összege 6,477 Mrd Ft, az elszámolt előleg összege 2,844 Mrd Ft volt. A térségben erős és több lábon álló forráskihelyezés látható. Az élhető települések konstrukcióban 2,635 Mrd Ft, a belterületi utak fejlesztésére 1,128 Mrd Ft, a gyermeknevelési infrastruktúrára 1,090 Mrd Ft, az energetikai korszerűsítésekre pedig 768,9 millió Ft támogatás került megítélésre. A helyi és térségi turizmusfejlesztés 320,6 millió Ft-os támogatási volumene szintén illeszkedik a térség természeti, vízi és határ menti adottságaihoz. Az elszámolt előleg aránya a szerződött támogatáshoz képest 43,9%, ami közepes végrehajtási előrehaladást jelez. A támogatási szerkezet alapján a forráskihelyezés jól kapcsolódik a térség dinamikus fejlődési, turisztikai, települési és energiahatékonysági kihívásaihoz.

Alpokalja–Fertő táj fejlesztési térségben a megítélt támogatások összege 5,369 Mrd Ft, a szerződött támogatások összege 4,440 Mrd Ft, az elszámolt előleg összege 2,745 Mrd Ft volt. A forráskihelyezés legnagyobb eleme az élhető települések fejlesztése 1,853 Mrd Ft-tal, amelyet az egészségügyi és szociális infrastruktúra 894,2 millió Ft-tal, az energetikai korszerűsítések 865,0 millió Ft-tal, valamint a belterületi utak fejlesztése 763,8 millió Ft-tal követnek. A térségben az elszámolt előleg aránya a szerződött támogatáshoz képest 61,8%, ami a négy fejlesztési célterület közül a legmagasabb végrehajtási előrehaladást jelzi. Az energetikai támogatások viszonylag magas súlya kedvezően kapcsolódik a fenntartható, klímabarát vármegyei célokhoz, míg a humán infrastruktúra és az élhető települési beavatkozások a közszolgáltatási és életminőségi célokat támogatják.

Összegzés

Összességében megállapítható, hogy a fejlesztési célterületek szerinti forráskihelyezés alapvetően követte a vármegyei ITP-ben kijelölt stratégiai irányokat. A támogatási döntések döntő része olyan beavatkozásokhoz kapcsolódik, amelyek a vármegyei területfejlesztési program élhető településekre, közszolgáltatásokra, humán infrastruktúrára, helyi gazdaságra, turizmusra, energetikára és területi kohézióra vonatkozó céljait szolgálják. A források térségi megjelenése nem esetleges, hanem a négy fejlesztési célterület eltérő adottságaihoz és szükségleteihez igazodik.

A félidei állapot alapján ugyanakkor több végrehajtási kockázat is azonosítható. Az energetikai fejlesztések térségi előrehaladása egyenetlen, ami a klímabarát vármegyei cél teljesülését térségenként eltérő mértékben támogatja. A helyi humán fejlesztések esetében az elszámolt előleg aránya alacsony, ezért ezek eredményessége a programidőszak második felében lesz érdemben értékelhető. A humán közszolgáltatási infrastruktúra fejlesztéseknél jelentős támogatási volumen látható, ugyanakkor az elszámolási előrehaladás alapján a projektek egy része még megvalósítási szakaszban van. A program második felében ezért az FFM-szintű végrehajtásban elsősorban a helyi humán fejlesztések, a még folyamatban lévő humán infrastruktúra-fejlesztések, valamint az energetikai fejlesztések térségi előrehaladásának nyomon követése indokolt. Ez biztosíthatja, hogy a forráskihelyezés ne csak pénzügyi abszorpciós szempontból, hanem a vármegyei stratégiai célok tényleges teljesülése szempontjából is eredményes legyen.

16. táblázat A Győr-Moson-Sopron Vármegye fejlesztési térségeire allokkált keretösszegek megoszlása

Pályázati konstrukció	ITP 6.0-ban tervezett	Támogató által megítélt támogatás	Szerződött támogatás	Elszámolt előleg
TOP_PLUSZ-6.1.1-21	1 512 464 381	1 590 737 314	1 118 260 137	261 501 106
TOP_PLUSZ-6.1.3-21	1 150 000 000	963 477 227	688 115 387	121 154 772
TOP_PLUSZ-1.2.1-21	10 195 626 874	9 404 116 106	8 320 507 012	3 952 822 171
TOP_PLUSZ-1.2.3-21	4 304 188 066	3 391 978 820	3 391 978 820	2 065 077 717
TOP_PLUSZ-2.1.1-21	4 272 412 270	1 900 100 421	227 852 793	49 329 010
TOP_PLUSZ-3.1.3-23	3 929 799 000	919 245 732	4 904 012 947	-
TOP_PLUSZ-3.3.1-21	3 736 720 095	3 310 438 880	1 807 430 499	939 827 145
TOP_PLUSZ-3.3.2-21	3 511 125 704	3 436 589 406	3 147 000 000	86 159 438

3.1.6.2 Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata

A Győr-Moson-Sopron Vármegyei Önkormányzat, mint kiemelt kedvezményezett több olyan fejlesztés megvalósításában vesz részt, amelyek nem egy-egy település önálló projektjeként, hanem vármegyei szintű koordinációval, térségi vagy megyei hatással járulnak hozzá az ITP célrendszerének teljesüléséhez. Ezek a beavatkozások elsősorban a gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatás, a humán fejlesztések, valamint az aktív turizmus területén kapcsolódnak a vármegyei területfejlesztési program stratégiai irányaihoz.

17. táblázat Vármegye Önkormányzata kiemelt projektjei

Konstrukció	Projekt	Tervezett vagy igényelt támogatás	Megítélt támogatás	Félidei állapot
TOP_PLUSZ-1.1.1-21 TOP_PLUSZ-6.1.1-21	Különleges gazdasági övezet infrastrukturális fejlesztése	349 999 999 Ft	349 999 999 Ft	Fizikailag befejeződött.
TOP_PLUSZ-3.1.1-21	Vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések	3 147 000 000 Ft	3 147 000 000 Ft	Megvalósítás folyamatban.
TOP_PLUSZ-3.1.3-23	VEP és SZUT felülvizsgálata	22 630 500 Ft	22 630 500 Ft	Megvalósítás folyamatban.
TOP_PLUSZ-3.1.3-23	„Teret Adunk” – Társadalmi Megújulást Támogató Programok	1 900 000 000 Ft	Döntésre vár	Benyújtva, döntésre vár.
TOP_PLUSZ-6.1.4-23	Mozgásban a Szigetköz – aktív turizmusfejlesztési projekt	1 532 098 159 Ft	1 532 098 159 Ft	Projektfejlesztési státuszban.
TOP_PLUSZ-6.1.4-23	Aktív turisztikai fejlesztések Alpokaljától Bakonyaljáig	966 049 079 Ft	Döntésre vár	Benyújtva, döntésre vár.

A kiemelt kedvezményezett projektek összességében az ITP azon célját szolgálják, hogy a fejlesztések egy része települési szinten túlmutató, térségi vagy vármegyei koordinációban valósuljon meg. A foglalkoztatási paktum a vármegye gazdasági alkalmazkodóképességét és

munkaerőpiaci együttműködéseit erősíti, a helyi humán fejlesztések a társadalmi kohéziót és a szolgáltatási együttműködéseket támogatják, míg az aktív turisztikai projektek a vármegye természeti, táji és rekreációs adottságaira építve járulnak hozzá a térségi turisztikai kínálat fejlesztéséhez.

A félidei állapot alapján a kiemelt kedvezményezett fejlesztések stratégiai illeszkedése megfelelő, ugyanakkor a végrehajtási előrehaladás eltérő. A különleges gazdasági övezethez kapcsolódó projekt fizikailag befejeződött, míg a foglalkoztatási, humán és aktív turisztikai projektek jelentős része még megvalósítási, projektfejlesztési vagy döntés-előkészítési szakaszban van. A programidőszak második felében ezért a projektek esetében a támogatási döntések lezárása, a szerződéskötések előrehaladása, valamint a tényleges szakmai megvalósítás gyorsítása lesz meghatározó.

Kiemelt elmaradás tapasztalható a foglalkoztatási paktum projekt megvalósítása során. A vármegye és konzorciumi partnere olyan sajátos és részben előre nem látható munkaerőpiaci körülményekkel szembesült, amelyek érdemben nehezítették az eredeti célcsoport-elérési és indikátorvállalások teljesítését. Győr-Moson-Sopron vármegyében az alacsony munkanélküliségi ráta, az inaktív célcsoport korlátozott elérhetősége, az osztrák munkaerőpiac erős elszívó hatása, az Audi és más nagyvállalatok tartós munkaerőigénye, valamint a szezonális és külföldi munkalehetőségek együttesen jelentősen szűkítették a paktum keretében ténylegesen bevonható célcsoportot. Különösen problémát jelentett, hogy az elérhető munkanélküli és inaktív személyek egy része nem tartós elhelyezkedést, hanem szezonális vagy külföldi munkalehetőséget keresett, így a projektben biztosítható támogatások és szolgáltatások vonzereje korlátozottabbnak bizonyult. Mindez a bevonások, szolgáltatások és képzések előrehaladását lassította, indikátorteljesítési és forrásfelhasználási kockázatot eredményezett, ezért a vármegye a partnerszervezetekkel, a Kormányhivatallal, a Magyar Államkincstárral és az Irányító Hatósággal is egyeztetéseket kezdeményezett a projekt reális teljesíthetősége, szükséges módosítása és szabályszerű továbbvitele érdekében.

Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata

Benyújtott pályázatok: 6 db

Igényelt támogatás összege: 7.917.777.737 Ft

Megítelt támogatás összege: 5.051.728.658 Ft

Szerződött támogatás összege: 3.519.630.499 Ft

Kifizetett támogatás összege: 3.536.119.043 Ft

Az ITP-ben a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Önkormányzat, mint kiemelt kedvezményezett forrásfelhasználási módra tervezett keretösszeg 8.212.498.222 Ft.

3.1.6.3 Tankerületi projektek

A köznevelési infrastruktúra fejlesztése keretében a Soproni Tankerületi Központ és a Győri Tankerületi Központ összesen 7 db támogatási kérelmet nyújtott be, amelyek teljes egészében támogatásban részesültek. A benyújtott, megítelt és szerződött támogatás összege egyaránt 2 560 508 390 Ft volt, amely alapján a támogatási döntések teljes mértékben lefedték a tankerületi projektigényeket.

A Soproni Tankerületi Központ az Alpokalja–Fertő táj fejlesztési térségben 2 db projektet valósít meg 671 912 920 Ft támogatási összeggel, míg a Kapuvár–Csorna–Tét fejlesztési térségben további 2 db projektet 988 595 470 Ft támogatási összeggel. A Győri Tankerületi Központ 3 db projektet nyújtott be Jánossomorja, Öttevény és Hegyeshalom köznevelési infrastruktúrájának fejlesztésére, összesen 900 000 000 Ft támogatási összeggel.

A projektek megvalósítása folyamatban van. A kifizetett támogatás összege a vizsgált időpontban 238 238 399 Ft volt, amely a szerződött támogatási összeg 9,3%-ának felel meg. Ez alapján a konstrukció esetében a támogatási döntések és a szerződéskötések megtörténtek, ugyanakkor a pénzügyi és fizikai előrehaladás a félidei értékelés időpontjában még kezdeti szakaszban van.

A fejlesztések stratégiai szempontból a vármegyei területfejlesztési program humánerőforrás-fejlesztési, közszolgáltatás-minőségi és élhető települési céljaihoz kapcsolódnak. A támogatott projektek térségi jelentősége túlmutat az érintett települések lakosságán, mivel a köznevelési intézmények ellátási funkciója több esetben térségi hatású. Szabálytalansági eljárás a vizsgált projektek esetében nem volt.

3.1.6.4 Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság

A 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése konstrukció keretében a Magyar Közút Nonprofit Zrt. 1 db támogatási kérelmet nyújtott be Győr-Moson-Sopron vármegye területére vonatkozóan. Az igényelt és megítélt támogatás összege egyaránt 802 000 000 Ft volt. A projekt a félidei értékelés időpontjában projektfejlesztési státuszban volt, ezért szerződött támogatási összeg és kifizetés még nem állt rendelkezésre.

Az ITP-ben a Magyar Közút Nonprofit Zrt. fejlesztésére tervezett keretösszeg 802 000 000 Ft, amely megegyezik a támogatási döntéssel érintett összeggel. Ez alapján a forráskihelyezés döntési szinten teljes mértékben megfelel az ITP-ben tervezett allokációnak, ugyanakkor a projekt tényleges pénzügyi és fizikai előrehaladása a szerződéskötést és a megvalósítás megindulását követően lesz érdemben értékelhető.

A fejlesztés stratégiai szempontból a vármegyei területfejlesztési program közlekedési kapcsolatok javítására, térségi elérhetőség erősítésére és területi kohézió támogatására irányuló céljaihoz kapcsolódik. Szabálytalansági eljárás a projekt esetében nem volt.

18. táblázat Győr-Moson-Sopron Vármegyei Önkormányzat által tervezett, igényelt és megítélt támogatások összegei

	Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata Ft
ITP 6.0-ban tervezett	11 232 571 841
Igényelt támogatás	11 280 286 127
Támogató által megítélt támogatás	8 414 237 048
Szerződött támogatás	6 080 138 889

3.1.6.5 Fenntartható Városfejlesztési (FVS) eszköz

Fenntartható versenyképes városfejlesztésre tervezett keretösszeg: 27.400.516.371 Ft

A fenntartható városfejlesztési eszköz keretében Győr, Sopron és Mosonmagyaróvár önálló Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájuk alapján kapcsolódnak a vármegyei ITP végrehajtásához. Az értékelés szempontjából ezért nemcsak az egyes projektek előrehaladása,

hanem az is vizsgálandó, hogy a városi fejlesztési csomagok mennyiben illeszkednek a vármegyei koncepció és program stratégiai irányaihoz.

A városi FVS-ek alapján benyújtott projektállomány összességében illeszkedik a vármegyei ITP célrendszeréhez. A támogatott és benyújtott fejlesztések a városi közlekedési kapcsolatok javítását, a zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztését, a humán közszolgáltatások minőségének javítását, a közösségi és szociális beavatkozásokat, valamint a városi gazdasági és turisztikai funkciók erősítését szolgálják. Ezek a beavatkozások a vármegyei célrendszerben különösen az élhető települések, a fenntartható és klímabarát térségi működés, az egészséges és támogató társadalom, valamint a versenyképes helyi gazdaság céljaihoz kapcsolódnak.

Városi FVS-projektek összesített előrehaladása

19. táblázat Városi FVS-projektek összesített előrehaladása

Város	Benyújtott projektek száma	Igényelt támogatás összege (Ft)	Megítelt támogatás összege (Ft)	Szerződött támogatás összege (Ft)	Szerződött / megítelt támogatás
Győr MJV	22 db	14 209 734 859	12 709 734 859	12 709 734 859	3,9%
Sopron MJV	12 db	7 139 052 960	7 139 052 960	7 139 052 960	100,0%
Mosonmagyaróvár	10 db	2 749 751 807	2 749 751 807	2 749 751 807	100,0%
Összesen	44 db	24 098 539 626	22 598 539 626	22 598 539 626	45,9%

A városi végrehajtás szerződéses előrehaladása a támogatói döntéssel érintett projektállomány tekintetében kedvező képet mutat. Győr, Sopron és Mosonmagyaróvár esetében a megítelt támogatások teljes egészében szerződéssel lekötésre kerültek. A három város vonatkozásában ugyanakkor eltérő végrehajtási helyzetek azonosíthatók: Sopron és Mosonmagyaróvár projektállománya szerződéses szinten teljes körűen előrehaladt, Győr esetében pedig a támogatói döntéssel rendelkező projektek szerződéskötése megtörtént, miközben a TOP PLUSZ-6.2.1-23 konstrukcióhoz kapcsolódó, 1 500 000 000 Ft támogatási igényű projektesomag a félidei értékelés időpontjában még nem rendelkezett támogatói döntéssel. A városi FVS-végrehajtás fő kihívása ezért elsősorban nem a szerződéses lekötéshez, hanem a projektfejlesztési folyamatok, a fizikai megvalósítás és a pénzügyi előrehaladás üteméhez kapcsolódik.

Győr MJV FVS-projektjeinek előrehaladása

20. táblázat Győr MJV FVS-projektjeinek előrehaladása

Konstrukció	Projekt szám	Igényelt támogatás összege (Ft)	Megítelt támogatás összege (Ft)	Szerződött támogatás összege (Ft)	Szerződött / megítelt támogatás
TOP PLUSZ-1.3.1-21	1 db	79 527 000	79 527 000	79 527 000	100,0%
TOP PLUSZ-1.3.2-23	12 db	8 603 885 074	8 603 885 074	8 603 885 074	100,0%
TOP PLUSZ-3.2.1-23	3 db	794 746 913	794 746 913	794 746 913	100,0%
TOP PLUSZ-3.4.1-23	4 db	3 231 575 872	3 231 575 872	3 231 575 872	100,0%
TOP PLUSZ-6.2.1-23	2 db	1 500 000 000	0	0	0,0%
Összesen	22 db	14 209 734 859	12 709 734 859	12 709 734 859	3,9%

Győr FVS-projektállománya tematikusan erősen kapcsolódik a vármegyei ITP célrendszeréhez. A projektek meghatározó része városi közlekedési infrastruktúra, kerékpáros közlekedés, zöldfelületi fejlesztés, egészségügyi, oktatási, bölcsődei és szociális célú

infrastruktúra fejlesztésére irányul. Ezek a beavatkozások a vármegyei program élhető településekre, humán közszolgáltatásokra, fenntartható városi működésre és várostárségi szerepekre vonatkozó céljaihoz illeszkednek. A támogatói döntéssel rendelkező projektek szerződéses leköttése megtörtént, ugyanakkor a végrehajtás következő szakaszában a projektfejlesztések lezárása, a tényleges fizikai megvalósítás felgyorsítása, valamint a TOP_PLUSZ-6.2.1-23 konstrukcióhoz kapcsolódó támogatási döntési folyamat előrehaladása lesz meghatározó.

Sopron MJV FVS-projektjeinek előrehaladása

21. táblázat Sopron MJV FVS-projektjeinek előrehaladása

Konstrukció	Projekt szám	Igényelt támogatás összege (Ft)	Megítelt támogatás összege (Ft)	Szerződött támogatás összege (Ft)	Szerződött / megítelt támogatás
TOP_PLUSZ-1.3.1-21	1 db	80 000 000	80 000 000	80 000 000	100,0%
TOP_PLUSZ-1.3.2-23	4 db	4 954 012 947	4 954 012 947	4 954 012 947	100,0%
TOP_PLUSZ-2.1.4-23	0 db	0	0	0	0,0%
TOP_PLUSZ-3.2.1-23	1 db	429 156 910	429 156 910	429 156 910	100,0%
TOP_PLUSZ-3.4.1-23	6 db	1 675 883 103	1 675 883 103	1 675 883 103	100,0%
Összesen	12 db	7 139 052 960	7 139 052 960	7 139 052 960	100,0%

Sopron esetében a szerződéses előrehaladás kedvező, a megítelt támogatások teljes egészében szerződéssel leköttésre kerültek. A fejlesztési csomag súlypontja a városi közlekedési infrastruktúra, a forgalomcsillapítás, a Natura 2000 területek fejlesztése, valamint az oktatási, egészségügyi és óvodai infrastruktúra fejlesztése. A TOP_PLUSZ-2.1.4-23 energetikai konstrukcióban tervezett projektek nem kerültek benyújtásra, mivel a források átcsoportosításra kerültek a TOP_PLUSZ-1.3.2-23 konstrukcióra. Ez a klímabarát célok közvetlen energetikai teljesülését mérsékli, ugyanakkor a városi élhetőségi és közlekedési célokat erősíti.

Mosonmagyaróvár FVS-projektjeinek előrehaladása

22. táblázat Mosonmagyaróvár FVS-projektjeinek előrehaladása

Konstrukció	Projekt szám	Igényelt támogatás összege (Ft)	Megítelt támogatás összege (Ft)	Szerződött támogatás összege (Ft)	Szerződött / megítelt támogatás
TOP_PLUSZ-1.3.1-21	1 db	68 325 793	68 325 793	68 325 793	100,0%
TOP_PLUSZ-1.3.2-23	3 db	655 648 927	655 648 927	655 648 927	100,0%
TOP_PLUSZ-3.2.1-23	1 db	158 294 448	158 294 448	158 294 448	100,0%
TOP_PLUSZ-3.4.1-23	3 db	618 268 052	618 268 052	618 268 052	100,0%
TOP_PLUSZ-6.2.1-23	2 db	1 249 214 587	1 249 214 587	1 249 214 587	100,0%
Összesen	10 db	2 749 751 807	2 749 751 807	2 749 751 807	100,0%

Mosonmagyaróvár esetében a megítelt támogatások teljes egészében szerződéssel leköttésre kerültek, ezért a városi FVS végrehajtása kötelezettségvállalási szinten előrehaladottnak tekinthető. A projektsomag kiegyensúlyozottan tartalmaz városi infrastruktúrafejlesztési, csapadékvíz-elvezetési, közlekedésbiztonsági, közösségfejlesztési, humán infrastruktúrafejlesztési és gazdaságfejlesztési elemeket. Ez jól illeszkedik Mosonmagyaróvár kiemelkedő járasszékhelyi és északnyugat-vármegyei térségi szerepéhez, valamint a vármegyei ITP gazdasági, települési és társadalmi céljaihoz.

Összegző értékelés

A három FVS-város fejlesztési stratégiái stratégiai szinten illeszkednek a vármegyei ITP célrendszeréhez. A városi projektsomagok nem a vármegyei céloktól elkülönülő fejlesztési listaként értelmezhetők, hanem a vármegyei területfejlesztési célok városi szintű végrehajtási elemeiként. Győr esetében a nagyvárosi közlekedési, humán, oktatási, egészségügyi és szociális fejlesztések, Sopron esetében a városi közlekedési, zöldinfrastruktúra- és humán infrastruktúra-fejlesztések, Mosonmagyaróvár esetében pedig a járásszékhelyi, gazdasági, közlekedési és humán szolgáltatási szerepet erősítő fejlesztések kapcsolódnak a vármegyei koncepció és program fő irányaihoz.

A félidei állapot alapján a támogatói döntéssel rendelkező FVS-projektek szerződéses lekötése mindhárom város esetében teljes körű. Ez kedvező alapot teremt a programidőszak második felének végrehajtásához, ugyanakkor a városi projektek többsége még projektfejlesztési vagy megvalósítási szakaszban van, ezért a tényleges fizikai előrehaladás, a kifizetések üteme és az indikátorhatások teljes körű értékelése csak a későbbi időszakban lesz lehetséges. A végrehajtási kockázatok így elsősorban nem a forráslekötéshez, hanem a megvalósítási üteméhez, az esetleges műszaki és közbeszerzési előkészítési kérdésekhez, valamint a projektfejlesztési folyamatok lezárásához kapcsolódnak.

Tematikus szempontból a városi FVS-végrehajtás legerősebb elemei a városi infrastruktúrafejlesztések, a közlekedési és kerékpáros kapcsolatok, a közterületi és zöldinfrastruktúra-fejlesztések, valamint a humán közszolgáltatási infrastruktúra fejlesztései. Ezek a területek közvetlenül kapcsolódnak az élhető települések, a magasabb színvonalú közszolgáltatások, az egészséges és támogató társadalom, valamint a várostérségi funkciók erősítésének vármegyei céljaihoz. Ebből a szempontból az FVS-eszköz tartalmilag jól „mozog együtt” a vármegyei ITP-vel.

Jelentősebb elmaradás az energetikai fejlesztések területén azonosítható. Ez azonban elsődlegesen nem városi végrehajtási hiányosságként, hanem konstrukciós elmaradásként értékelhető, mivel az érintett energetikai felhívás nem jelent meg. Sopron esetében például az energetikai fejlesztésekre tervezett beavatkozások nem kerültek benyújtásra, a források más konstrukcióra kerültek átcsoportosításra. Ez a városi FVS-csomag egészének végrehajtását nem akadályozta meg, de a fenntartható, klímabarát vármegyei célok közvetlen energetikai teljesülését mérsékelte.

A programidőszak második felében a fő feladat a már szerződéssel rendelkező városi projektek fizikai és pénzügyi megvalósításának gyorsítása, a projektfejlesztési folyamatok lezárása, valamint a lassabban haladó vagy még döntés előtt álló konstrukciók előrehaladásának biztosítása. Győr esetében külön figyelmet igényel a TOP_PLUSZ-6.2.1-23 konstrukcióhoz kapcsolódó támogatási döntési folyamat, míg Sopron és Mosonmagyaróvár esetében a hangsúly elsősorban a szerződött projektek ütemezett megvalósításán és az indikátórvállalások teljesítésén van.

3.1.7 Szerződésmódosítások

A félidei értékelés időpontjában 236 projekt esetében került sor 659 változásbejelentő és 320 szerződés módosítási igény benyújtására, összesen 979 db módosítási igény keletkezett, mely alapján az átlagos mennyiség 4 db igény.

23. táblázat A szerződésmódosítások darabszámainak megoszlása

	Darabszám
Érintett projektek száma	236
Szerződésmódosítás	320
Változás bejelentés	659
Összes módosítás	979
Átlag	4,15

3.1.8 Forrásfelhasználás és kihelyezés időbelisége

A pályázat benyújtásától a támogatói döntésig a vizsgált 334 db projekt esetében átlagosan 301 nap telt el. A leghosszabb döntés 1318 napot, a legrövidebb 23 napot vett igénybe.

A projektek megvalósítására a tervezett időtartam átlagosan 883 nap, a megvalósítás legrövidebb időtartama tervezetten 90 nap, a leghosszabb 2586 nap. A tényleges megvalósulás időtartama nem kalkulálható, jelenleg minden projekt folyamatban van.

24. táblázat A támogatási kérelem benyújtása és a döntés között eltelt napok száma felhívásonként

Megnevezés	Támogatási kérelem benyújtása és a döntés között eltelt napok átlaga
TOP_PLUSZ-1.1.1-21-GM1	921,77
TOP_PLUSZ-1.1.3-21-GM1	905,13
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-GM1	556,09
TOP_PLUSZ-1.2.3-21-GM1	366,06
TOP_PLUSZ-1.3.1-21	101,66
TOP_PLUSZ-1.3.2-23	106,10
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-GM1	277,74
TOP_PLUSZ-3.1.1-21-GM1	23,7
TOP_PLUSZ-3.1.3-23-GM1	244,76
TOP_PLUSZ-3.1.3-23-GM2	178,14
TOP_PLUSZ-3.2.1-23-GM1	87,26
TOP_PLUSZ-3.3.1-21-GM1	234,84
TOP_PLUSZ-3.3.2-21-GM1	503,52
TOP_PLUSZ-3.3.3-23-GM1	191,54
TOP_PLUSZ-3.4.1-23-GY1, MM1, SP1	98,67
TOP_PLUSZ-6.1.2-21-GM1	104,97
TOP_PLUSZ-6.1.4-23-GM2	73,9
TOP_PLUSZ-6.2.1-23-MM1	115,61

A pályázati konstrukciók közül kiemelkedően hosszú időt vett igénybe a TOP_PLUSZ-1.1.1-21 és a TOP_PLUSZ-1.1.3-21-GM1 a 900 nap feletti átlag idővel. Ennek magyarázata az, hogy a két felhívás 2021-ben az elsők között került meghirdetésre és a beérkezett projektek elbírálásra és kifizetésre. A TOP_Plusz elfogadásakor azonban ez a két felhívás a 6. prioritásba került át, melynek újraértékelésére valamennyi felhívás közül utolsóként került sor. Ezért mutatnak rendkívül hosszú átfutási időt e két felhívás projektjei- Ezeket követte a TOP_PLUSZ-1.2.1-21-GM1, TOP_PLUSZ-3.3.2-21-GM1 az 500 nap feletti átlagértékkel.

Kiugró még a TOP_PLUSZ-1.2.3-21-GM1 felhívásra benyújtott pályázatok értékelése is. Ennek fő oka a pályázatok újraértékelési folyamat hosszúra nyúlása volt.

3.1.9 A kifizetett összegek:

25. táblázat Győr-Moson-Sopron vármegyei kifizetések összesítő táblázata

	Kifizetések összege (Ft)	Támogatói előleg (Ft)	Szállítói előleg (Ft)	Számlás kifizetés (Ft)	Elszámolt előleg (Ft)
Összesen GYMS	29 174 151 052	28 645 294 583	15 875 000	512 882 875	10 244 079 760

A kifizetési adatok alapján Győr-Moson-Sopron vármegyében a TOP Plusz projektekhez kapcsolódó kifizetések összege összesen 29,17 milliárd Ft. A kifizetések szerkezete alapján megállapítható, hogy a folyósított összeg döntő része támogatói előlegként jelent meg: ennek összege 28,65 milliárd Ft, amely a teljes kifizetési volumen mintegy 98%-át teszi ki. Ez azt mutatja, hogy a projektek pénzügyi elindítása, likviditási megalapozása jelentős mértékben megtörtént, ugyanakkor a tényleges teljesítéshez kapcsolódó számlás kifizetések aránya egyelőre alacsonyabb.

A számlás kifizetések összege 512,9 millió Ft, míg a szállítói előleg mindössze 15,9 millió Ft, ami arra utal, hogy a program pénzügyi előrehaladása ebben a szakaszban még elsősorban az előlegfinanszírozásra épül. Az elszámolt előleg összege 10,24 milliárd Ft, amely a támogatói előleg mintegy 36%-ának felel meg. Ez kedvező elmozdulást jelez a megvalósítás irányába, ugyanakkor a következő időszakban kiemelt figyelmet szükséges fordítani az előlegek ütemezett elszámolására, a számlás kifizetések növelésére és a projektek pénzügyi zárásának gyorsítására.

Összességében a táblázat alapján a program likviditási oldala biztosított, a kedvezményezettek jelentős előleghez jutottak. A félidei állapot ugyanakkor arra is rámutat, hogy a végrehajtás következő szakaszában a hangsúly az előlegek teljesítéssel való alátámasztására, az elszámolások gyorsítására és a tényleges beruházási előrehaladás pénzügyi lekövetésére helyeződik.

3.1.10 Szabálytalansági eljárások

Az ITP félidei értékelése során a szabálytalansági eljárások áttekintése is megtörtént. Az egyes projektek bemutatásánál (az előző fejezetekben) külön-külön rögzítésre kerültek azok az esetek, ahol szabálytalansági eljárás indult, folyamatban van, vagy ahol az ellenőrzések szabálytalansági gyanút azonosítottak. A feltárt ügyek száma a teljes projektállományhoz viszonyítva nem tekinthető magasnak, ugyanakkor az esetek jellege fontos végrehajtási tapasztalatokat hordoz a programidőszak második felére nézve.

A szabálytalansági eljárások hátterében jellemzően nem a fejlesztési célok szakmai megalapozatlansága, hanem a közbeszerzési, beszerzési, műszaki megvalósítási, szerződésmódosítási, dokumentálási vagy előlegelszámolási folyamatokhoz kapcsolódó problémák álltak. Az energetikai fejlesztések esetében előfordult, hogy a beszerzési dokumentáció, az árajánlatok megfelelősége, illetve a ténylegesen megvalósított műszaki tartalom eltérése vezetett szabálytalansági megállapításhoz. Egyes esetekben a napelemes

rendszerek műszaki paraméterei, az e-napló vezetése, illetve a műszaki ellenőri bejegyzések hiányosságai is ellenőrzési megállapítás tárgyát képezték.

A helyi gazdaságfejlesztési és településfejlesztési projektek körében a legsúlyosabb megállapítás olyan projekthez kapcsolódott, amelynél a szerződés szerinti megvalósítás határidőben nem történt meg, továbbá a folyósított támogatási előleg rendeltetésszerű felhasználása nem volt igazolt. Ebben az esetben a támogató pénzügyi érdeksérelmet állapított meg, a támogatási szerződéstől elállt, és a kifizetett támogatás visszaköveteléséről rendelkezett. Ez az eset rámutat arra, hogy az előlegfinanszírozás jelentős likviditási segítséget nyújt a kedvezményezetteknek, ugyanakkor fokozott felelősséget és szigorúbb pénzügyi nyomon követést is igényel.

Több ügy folyamatban lévő eljárásként jelenik meg, ahol a végleges megállapítások még nem ismertek. Ilyen esetekben a félidei értékelés kizárólag a szabálytalansági gyanú tárgyát tudja rögzíteni. Ezek jellemzően közbeszerzési utóellenőrzéshez, a beszerzések egybeszámításának értelmezéséhez, a szakmai alkalmasság és értékelési szempontok alátámasztásához, valamint a műszaki tartalom szerződészerű kezeléséhez kapcsolódnak.

Összességében a szabálytalansági eljárások nem kérdőjelezik meg az ITP végrehajtásának szakmai indokoltságát és területi célrendszerét, ugyanakkor egyértelműen jelzik azokat a végrehajtási pontokat, ahol a következő időszakban fokozott figyelem szükséges. Kiemelten fontos a közbeszerzési és beszerzési dokumentációk előzetes minőségbiztosítása, a műszaki tartalom változásainak időben történő szerződéses kezelése, az e-napló és a műszaki ellenőri dokumentáció folyamatos vezetése, valamint az előlegek felhasználásának szigorúbb nyomon követése. A tapasztalatok alapján a kedvezményezettek célzott szakmai támogatása, a projektmenedzsment-kapacitások erősítése és az ellenőrzési szempontok korai kommunikációja hozzájárulhat a hasonló kockázatok csökkentéséhez a programidőszak második felében.

3.2 Az ITP végrehajtásának hozzájárulása a TOP Plusz elvárásaihoz

A félidei értékelés keretében vizsgálatra került, hogy az ITP végrehajtása milyen mértékben járul hozzá a TOP Plusz Operatív Programban rögzített tematikus, szakmai és pénzügyi elvárások teljesítéséhez. A vizsgálat alapját az ITP-ben szereplő tervadatok, valamint a támogatói döntéssel érintett projektek tényadatai képezték.

26. táblázat A forrásfelhasználás TOP Plusz tematikus, valamint szakmai és pénzügyi elvárásokhoz való illeszkedésének vizsgálata

Tematikus elvárások az OP-ban	Figyelembevételre kerülő TOP Plusz felhívások	ITP-ben szereplő tervadatok (Ft)	Tényadatok támogatói döntés alapján (Ft)	Teljesülés aránya az ITP-ben szereplő tervadathoz képest (%)
Humán infrastruktúra: vármegyei ERFA legalább 20%-a (3. prioritás ERFA)	3.3.1, 3.3.2, 3.3.3, 3.4.1	16 111 889 219	15 592 924 204	96,78%

Tematikus elvárások az OP-ban	Figyelembevételre kerülő TOP Plusz felhívások	ITP-ben szereplő tervadatok (Ft)	Tényadatok támogatói döntés alapján (Ft)	Teljesülés aránya az ITP-ben szereplő tervadathoz képest (%)
Humánfejlesztési programok: vármegyei ESZA+ legalább 27%-a (3. prioritás ESZA+)	3.1.3, 3.2.1	5 312 000 000	2 361 422 586	44,45%
Szociális városrehabilitáció (1. prioritás): vármegyei ERFA legalább 1,5%-a	1.2.2, 1.2.4, 1.3.2	14 953 735 981	14 213 546 948	95,05%
Fenntarthatóság, klímacélok: • zöld és kék infrastruktúra: megyei ERFA legalább 11%-a (1. prioritás)	1.2.1, 1.3.2 (zöld és kék infra)	6.794.920.000	4 074 427 043	59,96%
Szociális városrehabilitáció (3. prioritás ESZA+): vármegyei ERFA-t kiegészítik a társadalmi felzárkózás tematikus koncentrációhoz hozzájáruló beavatkozások a vármegyei ESZA+ legalább 10%-ával	3.1.2, 3.2.1	1 422 201 000	1 382 198 271	97,19%
Fenntarthatóság, klímacélok: önkormányzati energetika (2. prioritás) a vármegyei ERFA legalább 10%-a	2.1.1, 2.1.2, 2.1.4, 2.1.6	6.794.920.000	1 900 100 421	27,96%
Foglalkoztatás javítása: vármegyei ESZA+ legalább 33%-a; (3. prioritás ESZA+)	TOP PLUSZ 3.1.1	3 147 000 000	3 147 000 000	100,00%
A megyére jutó indikatív forráskeret legalább 10%-át a komplex programmal fejlesztendő járásokban (36 LHH járás) szükséges felhasználni. (amennyiben releváns)	minden felhívás	nem releváns	Nem releváns	Nem releváns
A 4 és 5 számjegyű, állami tulajdonban lévő közutak fejlesztésére a TOP Plusz 1. és 6. prioritások együttes keretösszegének legfeljebb 15%-a fordítható.	6.1.2, 6.2.1	3 552 000 000	2 051 214 587	57,75%
TOP Plusz az alap és középfokú köznevelési intézmények, illetve kollégiumok fejlesztésére tervezett források legalább 90%-át az állami intézmények támogatására fordítja.	3.3.3, 3.4.1	8 864 043 420	8 595 907 238	96,98%
A program a 36 komplex programmal fejlesztendő járás területén megvalósuló beruházások támogatására fordítja az alap- és középfokú köznevelési intézmények	TOP PLUSZ 3.3.3	nem releváns	Nem releváns	Nem releváns

Tematikus elvárások az OP-ban	Figyelembevételre kerülő TOP Plusz felhívások	ITP-ben szereplő tervadatok (Ft)	Tényadatok támogatói döntés alapján (Ft)	Teljesülés aránya az ITP-ben szereplő tervadathoz képest (%)
fejlesztésére tervezett, TOP Plusz keretösszeg legalább 15%-át.				
A program a 36 komplex programmal fejlesztendő járás területén megvalósuló beruházások támogatására fordítja a helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztésére tervezett, TOP Plusz keretösszeg legalább 15%-át.	TOP PLUSZ 3.3.2	nem releváns	Nem releváns	Nem releváns

Fontos rögzíteni, hogy a táblázatban szereplő „teljesülés aránya” nem az operatív programban meghatározott százalékos minimumelvárások közvetlen arányát mutatja, hanem azt, hogy az adott tematikus elváráshoz az ITP-ben hozzárendelt tervértékhez képest a támogatói döntéssel érintett projektek tényadatai milyen mértékű előrehaladást jeleznek. Az OP-elvárások százalékos formában kerültek meghatározásra, ugyanakkor az ITP ezek teljesítését konkrét forrásallokációs tervadatokkal ültette át. A félidei értékelés ezért azt vizsgálja, hogy a támogatói döntések alapján a forráskihelyezés milyen arányban közelíti meg, éri el vagy haladja meg az ITP-ben az adott OP-elvárás teljesítésére betervezett forrásnagyságot.

A táblázat alapján megállapítható, hogy a támogatói döntések több tematikus elvárás esetében már félidőben megközelítik vagy elérik az ITP-ben rögzített tervértéket. Ez különösen a humán infrastruktúra, a szociális városrehabilitáció, a foglalkoztatási célú ESZA+ beavatkozások, valamint az alap- és középfokú köznevelési intézmények fejlesztése esetében látható. Ezeknél a területeknél a tényadatok az ITP-ben az OP-elvárások teljesítésére meghatározott forrásérték 95–100%-a körüli teljesülést mutatnak, vagyis a támogatási döntések alapján a vármegyei ITP végrehajtása érdemben hozzájárul az operatív program tematikus koncentrációs és szakmai elvárásaihoz.

Ahol a teljesülési arány alacsonyabb, ott az eltérés nem feltétlenül stratégiai vagy tervezési hibát jelez, hanem több esetben végrehajtási vagy konstrukciós okokra vezethető vissza. A humánfejlesztési programok esetében a támogatói döntéssel érintett tényadat az ITP-ben szereplő tervérték 44,45%-a, ugyanakkor a benyújtott és döntés alatt álló támogatási kérelmek alapján a teljesítés a programidőszak második felében várhatóan érdemben javulhat. Az önkormányzati energetikai fejlesztések esetében a 27,96%-os teljesülés kiemelten alacsony, amelynek oka elsősorban nem a vármegyei igények hiánya, hanem a felhívási és finanszírozási struktúra változása: az FVS-városokra tervezett energetikai konstrukció nem jelent meg, illetve egyes települési energetikai fejlesztések az OP szövegében rögzített korlátozó feltételek miatt hazai finanszírozási irányba fordultak át.

A komplex programmal fejlesztendő járásokra vonatkozó elvárások Győr-Moson-Sopron vármegye esetében nem relevánsak. Bár a Téli járás kedvezményezett járásnak minősül, nem tartozik a komplex programmal fejlesztendő járások körébe. Ennek megfelelően a 36 komplex

programmal fejlesztendő járásra vonatkozó forrásfelhasználási előírások a vármegye ITP-végrehajtásának értékelése során nem alkalmazandók.

Az értékelés alapján tehát a TOP Plusz tematikus és szakmai elvárásaihoz való illeszkedés összességében megfelelő, de a teljesülés nem minden területen azonos ütemű. A támogatói döntések alapján erős teljesítést mutatnak a humán infrastruktúra, a foglalkoztatás, a szociális városrehabilitáció és a köznevelési infrastruktúra fejlesztései, míg a helyi humán fejlesztések és különösen az energetikai beavatkozások esetében a programidőszak második felében további előrehaladás szükséges.

3.3 Az eredményességet befolyásoló folyamatok értékelése

3.3.1 Az indikátorvállalások nyomonkövetése

27. táblázat Az egyes indikátorok célértékei, valamint a teljesülésük arányai

Prioritási tengely	Indikátor azonosító	Indikátor megnevezés	Mennyiségi egység	Célérték 2029	Forrásarányos célérték (2029)	Megye által vállalt célérték (2029)	Támogatási szerződéssel rendelkező projektekben vállalt célértékek	Teljesülés aránya	Teljesülés
TOP_Plusz-1	RCO26	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra	ha	72,22	0,00	0,00	5,00	nem értelmezhető	teljesül
TOP_Plusz-1	RRC35	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság	fő	152 735,00	7 694,00	7 694,00	6 422,00	83,47%	nem teljesül
TOP_Plusz-1	RCO58	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	km	435,13	20,23	20,23	4,85	23,95%	nem teljesül
TOP_Plusz-1	RRC64	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	fő/év	1 926 590,00	89 555,00	89 555,00	23 442,00	26,18%	nem teljesül
TOP_Plusz-1	TPO08	A rehabilitált talaj összterjedése	ha	7,03	törölt indikátor	törölt indikátor	0,00	nem releváns	
TOP_Plusz-1	TPO10	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	69,00	3,00	3,00	5,00	166,67%	teljesül
TOP_Plusz-1	TPO11	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	m2	80 870,00	3 036,00	3 036,00	43 868,04	1444,93%	teljesül
TOP_Plusz-1	TPO12	Megvalósított megyei szemléletformáló és	db	19,37	1,00	1,00	0,00	0,00%	nem teljesül

Prioritási tengely	Indikátor azonosító	Indikátor megnevezés	Mennyiségi egység	Célérték 2029	Forrásarányos célérték (2029)	Megye által vállalt célérték (2029)	Támogatási szerződéssel rendelkező projektekben vállalt célértékek	Teljesülés aránya	Teljesülés
		tudatosságnövelő programok száma							
TOP_Plusz-1	TPO35	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	m	1 199 619,00	törölt indikátor	törölt indikátor	29 388,00	nem releváns	teljesül
TOP_Plusz-1	RCO65	Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása	fő	815,00	0,00	0,00	0,00	nem értelmezhető	
TOP_Plusz-1	TPR09	A projekt keretében integrált területre költözők száma	fő	123,00	0,00	0,00	0,00	nem értelmezhető	
TOP_Plusz-1	RCO46	Átépitett vagy korszerszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	133,50	5,69	5,69	24,17	424,70%	teljesül
TOP_Plusz-2	RCO19	Jobb energiahatékonyságú középületek	m ²	404 769,30	10 478,18	10 478,18	19 006,00	181,39%	teljesül
TOP_Plusz-2	RRC26	Éves primerenergia-fogyasztás	MWh/év	60 715,32	1 571,71	1 571,71	0	nem értelmezhető	
TOP_Plusz-2	RRC29	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátások	CO ₂ t/év	35 183,98	917,38	917,38	780,72	85,10%	nem teljesül
TOP_Plusz-2	RCO22	Megújuló energiát előállító addicionális termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia)	MW	18,66	0,49	0,49	0,01	2,45%	nem teljesül

Prioritási tengely	Indikátor azonosító	Indikátor megnevezés	Mennyiségi egység	Célérték 2029	Forrásarányos célérték (2029)	Megye által vállalt célérték (2029)	Támogatási szerződéssel rendelkező projektekben vállalt célértékek	Teljesülés aránya	Teljesülés
TOP_Plusz-2	RCR31	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia)	MWh/év	20 524,41	531,34	531,34	0	0%	nem teljesül
TOP_Plusz-2	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	10,58	1,00	1,00	0,00	0,00%	nem teljesül
TOP_Plusz-3	TPO05	Programban résztvevő munkanélküliek száma	fő	35 320,00	1 409,00	1 409,00	1 728,00	122,64%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPO06	Programban résztvevő inaktív személyek száma	fő	4 144,00	166,00	166,00	203,00	122,29%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPO23	Munkaerőpiaci alkalmazkodást segítő támogatásban részesülők száma	fő	2 567,00	103,00	103,00	115,00	111,65%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPO24	Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokban és tevékenységekben résztvevők száma	fő	43 362,00	1 730,00	1 730,00	1 942,00	112,25%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPR02	Program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – álló résztvevők száma	fő	22 258,00	888,00	888,00	1 089,00	122,64%	teljesül

Prioritási tengely	Indikátor azonosító	Indikátor megnevezés	Mennyiségi egység	Célérték 2029	Forrásarányos célérték (2029)	Megye által vállalt célérték (2029)	Támogatási szerződéssel rendelkező projektekben vállalt célértékek	Teljesülés aránya	Teljesülés
TOP_Plusz-3	TPO13	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma	db	255,00	1,00	1,00	61,00	6100,00%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPO25	Fejlesztéssel érintett akcióterület száma	db	127,00	1,00	1,00	0,00	0,00%	nem teljesül
TOP_Plusz-3	TPR05	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	13 716,00	41,00	41,00	23 136,00	56429,27%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPR15	Program eredményként integrált területre költözők száma	fő	188,00	1,00	1,00	0,00	0,00%	nem teljesül
TOP_Plusz-3	TPO13	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma	db	901,00	41,00	41,00	61,00	148,78%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPO14	Egyéb, nem közösségi célú programok száma	db	338,00	16,00	16,00	39,00	243,75%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPR05	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	1 540 056,00	69 441,00	69 441,00	23 136,00	33,32%	nem teljesül
TOP_Plusz-3	TPR10	Azon települések száma, ahol javult a foglalkoztatáshoz, oktatáshoz, egészségüghöz, szociális és/vagy lakhatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés	db	97,00	5,00	5,00	1,00	20,00%	nem teljesül

Prioritási tengely	Indikátor azonosító	Indikátor megnevezés	Mennyiségi egység	Célérték 2029	Forrásarányos célérték (2029)	Megye által vállalt célérték (2029)	Támogatási szerződéssel rendelkező projektekben vállalt célértékek	Teljesülés aránya	Teljesülés
TOP_Plusz-3	TPO26	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	3 597,00	151,00	151,00	64,00	42,38%	nem teljesül
TOP_Plusz-3	TPO27	Újonnan létrehozott, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	933,00	39,00	39,00	24,00	61,54%	nem teljesül
TOP_Plusz-3	TPO28	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	20 351,74	1 053,00	1 053,00	1 636,00	155,37%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPO29	Újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	753,17	42,00	42,00	251,00	597,62%	teljesül
TOP_Plusz-3	RCR70	Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói	fő	4 414,89	229,00	229,00	1 104,00	482,10%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPR11	Újonnan létrehozott bölcsődei ellátással rendelkező települések száma (ahol 2020.12.31-én nem működött bölcsődei szolgáltatás)	db	42,00	2,00	2,00	0,00	0,00%	nem teljesül

Prioritási tengely	Indikátor azonosító	Indikátor megnevezés	Mennyiségi egység	Célérték 2029	Forráсарányos célérték (2029)	Megye által vállalt célérték (2029)	Támogatási szerződéssel rendelkező projektekben vállalt célértékek	Teljesülés aránya	Teljesülés
TOP_Plusz-3	TPR12	Fejlesztett óvodai ellátással rendelkező települések száma	db	160,00	9,00	9,00	18,00	200,00%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPO01	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: házi orvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	db	559,70	29,00	29,00	44,00	151,72%	teljesül
TOP_Plusz-3	RCR73	Az új vagy korszerűsített egészségügyi ellátó létesítmények éves felhasználói	fő	4 023 514,22	207 210,00	207 210,00	118 983,00	57,42%	nem teljesül
TOP_Plusz-3	TPO02	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	db	255,00	15,00	15,00	34,00	226,67%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPR13	Fejlesztett egészségügyi szolgáltatásokkal	db	185,00	13,00	13,00	8,00	61,54%	nem teljesül

Prioritási tengely	Indikátor azonosító	Indikátor megnevezés	Mennyiségi egység	Célérték 2029	Forrásarányos célérték (2029)	Megye által vállalt célérték (2029)	Támogatási szerződéssel rendelkező projektekben vállalt célértékek	Teljesülés aránya	Teljesülés
		rendelkező települések száma							
TOP_Plusz-3	TPR14	Újonnan létrehozott vagy férőhelybővítéssel érintett szociális alapszolgáltatásokkal és gyermekjóléti alapellátásokkal rendelkező települések száma	db	32,00	2,00	2,00	4,00	200,00%	teljesül
TOP_Plusz-3	RCO67	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	db	26 086,00	1 017,00	1 017,00	2 720,00	267,45%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPO30	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	db	248,00	10,00	10,00	8,00	80,00%	nem teljesül
TOP_Plusz-3	TPO31	Korszerűsített kollégiumok száma	db	6,00	1,00	1,00	0,00	0,00%	nem teljesül
TOP_Plusz-3	RCR71	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	db	18 782,00	733,00	733,00	1 979,00	269,99%	teljesül
TOP_Plusz-6	RCO04	Nem pénzügyi támogatásban	db	1 168,00	24,00	24,00	78,00	325,00%	teljesül

Prioritási tengely	Indikátor azonosító	Indikátor megnevezés	Mennyiségi egység	Célérték 2029	Forráсарányos célérték (2029)	Megye által vállalt célérték (2029)	Támogatási szerződéssel rendelkező projektekben vállalt célértékek	Teljesülés aránya	Teljesülés
		részesített vállalkozások							
TOP_Plusz-6	TPO07	Támogatásban részesülő önkormányzati tulajdonú vállalkozások száma	db	119,00	3,00	3,00	0,00	0,00%	nem teljesül
TOP_Plusz-6	TPO32	Közétkeztetési fejlesztések száma	db	82,00	2,00	2,00	0,00	0,00%	nem teljesül
TOP_Plusz-6	RCO46	Átépitett vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	269,75	1,27	1,27	24,17	1902,80%	teljesül
TOP_Plusz-6	RCO77	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	db	215,00	3,00	3,00	9,00	300,00%	teljesül
TOP_Plusz-6	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	11,00	1,00	1,00	0,00	0,00%	nem teljesül
TOP_Plusz-6	TPO34	Turisztikai fejlesztéssel érintett nemzeti parkok, geoparkok, natúrparkok száma	db	3,00	1,00	1,00	0,00	0,00%	nem teljesül

Az indikátorvállalások félidei értékelése során az EUPR adattábla kumulált értékei alapján vizsgálatra került, hogy a támogatási szerződéssel rendelkező projektekben rögzített célértékek milyen mértékben járulnak hozzá a vármegye által 2029-re vállalt indikátorcélok teljesítéséhez. Fontos rögzíteni, hogy az adatok ebben a szakaszban nem minden esetben ténylegesen megvalósult eredményeket, hanem a támogatási szerződésekben szereplő projektvállalásokat mutatják. Az indikátorok értékelése ezért nem tekinthető a végső eredmények lezárt mérésének, hanem a jelenlegi projektállomány alapján várható teljesítési irányok előzetes vizsgálatának.

A jelenlegi állapot szerint az 56 vizsgált indikátorsorból 30 esetében a támogatási szerződéssel rendelkező projektekben vállalt célérték eléri vagy meghaladja a vármegye által 2029-re vállalt célértéket, 23 indikátor esetében elmaradás mutatkozik, 1 indikátor nem releváns, további 2 esetben pedig a teljesülés nem értelmezhető, mivel a vármegyei vállalás értéke 0. A számok alapján az indikátorvállalások több fejlesztési területen kedvező előrehaladást jeleznek, ugyanakkor a kiugró túlteljesítések és a 0%-os teljesülést mutató sorok egyaránt külön értelmezést igényelnek. Az extrém magas értékek nem minden esetben jelentenek tényleges szakmai túlteljesítést: egyes esetekben mértékegységbeli eltérés, indikátorértelmezési hiba vagy túlzó projektszintű vállalás is állhat a háttérben. Ezért az ilyen indikátorsoroknál a projektszintű vállalások további ellenőrzése indokolt.

A TOP Plusz 1. prioritás indikátorai elsősorban a vármegyei program élhető településekre, települési környezetre, közlekedési infrastruktúrára, zöld- és kékinfrastruktúrára, valamint a területi kohézió erősítésére vonatkozó céljaihoz kapcsolódnak. A forgalomcsillapított övezetek száma, a közösségi területek fejlesztése, valamint az átépített vagy korszerűsített nem TEN-T közutak hossza a támogatási szerződésekben szereplő vállalások alapján meghaladja a vármegyei célértéket. Különösen a nem TEN-T közutak esetében indokolt rögzíteni, hogy a magas teljesülési arány összefügg a közlekedésfejlesztésre irányuló erős vármegyei fejlesztési igénnyel, a felhívásra irányított jelentős forrásokkal, valamint az időközi forrásátcsoportosításokkal. Ez a vármegyei koncepció és program azon céljaihoz illeszkedik, amelyek a települési elérhetőség, a helyi közlekedésbiztonság, valamint a belső területi kapcsolatok javítását hangsúlyozzák. Ugyanakkor a TOP Plusz 1. prioritáson belül a kerékpáros infrastruktúra, a kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói, valamint egyes vízgazdálkodási és szemléletformálási indikátorok jelenleg még elmaradnak a vármegyei vállalástól. Ezeknél a mutatóknál a jelenlegi projektállomány nem fedi le teljes körűen a 2029-re vállalt célértékeket.

A TOP Plusz 2. prioritás indikátorai a fenntartható, klímabarát vármegyei működéshez, az energiahatékonyság javításához és a megújulóenergia-használat növeléséhez kapcsolódnak. A jobb energiahatékonyságú középületek alapterülete a támogatási szerződések alapján meghaladja a vármegyei vállalást, ami azt jelzi, hogy az önkormányzati épületállomány energetikai korszerűsítése továbbra is releváns fejlesztési irány. Ezzel szemben a megújuló energiát előállító addicionális termelőkapacitás, az összes előállított megújuló energia, valamint a fürdőfejlesztési indikátorok alacsony vagy 0%-os teljesülést mutatnak. Ezek az eltérések összhangban vannak a forrásfelhasználási fejezetben bemutatottakkal: az energetikai fejlesztések végrehajtását a felhívási struktúra, az egyes konstrukciók meg nem jelenése, valamint az OP szövegében rögzített jogosultsági és finanszírozási korlátok is befolyásolták. A klíma- és energetikai célok teljesülése ezért a programidőszak második felében fokozott figyelmet igényel.

A TOP Plusz 3. prioritás indikátorai több vármegyei célhoz kapcsolódnak: a megfelelően képzett és foglalkoztatható humánerőforrás, az egészséges és támogató társadalom, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint a gyermeknevelési, egészségügyi, szociális és köznevelési infrastruktúra fejlesztése jelenik meg bennük. A foglalkoztatási indikátorok esetében a vállalatok meghaladják a vármegyei célértékeket: a programban résztvevő munkanélküliek, inaktív személyek, munkaerőpiaci alkalmazkodást segítő támogatásban részesülők, foglalkoztatási szolgáltatásokban résztvevők és foglalkoztatásba kilépők száma egyaránt 100% feletti teljesülést mutat. Ez alapján a foglalkoztatási paktum és a kapcsolódó ESZA+ beavatkozások a vármegyei gazdaságfejlesztési és munkaerőpiaci célok teljesítéséhez érdemben hozzájárulhatnak.

A társadalmi felzárkózási és hátrányos helyzetű célcsoportokat érintő indikátorok esetében több rendkívül magas teljesülési arány látható. A hátrányos helyzetűeket célzó programok száma, valamint a programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma egyes indikátorsorokban kiugró értékeket mutat. Ezeket az adatokat indokolt külön óvatossággal kezelni. A mutatók jelenleg a támogatási szerződésekben szereplő vállalatokat tükrözik, nem pedig ténylegesen igazolt elérési adatokat. Ezen indikátorok teljesítése módszertanilag és szakmailag is nehéz, különösen a célcsoportok pontos elérése, dokumentálása és igazolása miatt. Emiatt a záraskori tényértékekben a jelenlegi vállalatokhoz képest jelentős csökkenés is bekövetkezhet. A kiugró értékeknél ezért a projektszintű indikátorvállalatok további vizsgálata szükséges annak érdekében, hogy kiszűrhetők legyenek az esetleges rögzítési, értelmezési vagy mértékegységbeli eltérések.

A gyermeknevelési, egészségügyi, szociális és köznevelési infrastruktúrához kapcsolódó indikátorok összességében vegyes, de több ponton kedvező képet mutatnak. A 3–6 éves gyermekek elhelyezését biztosító fejlesztett és új férőhelyek, a fejlesztett óvodai ellátással rendelkező települések, az egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok, a megújuló szociális alapszolgáltatások, valamint az oktatási létesítmények kapacitása több esetben meghaladja a vármegyei célértéket. Ezek a vállalatok jól kapcsolódnak a vármegyei koncepció azon megállapításaihoz, amelyek a helyi közszolgáltatások minőségének javítását, az intézményi ellátottság fejlesztését és az élhető települési környezet erősítését tekintik fejlesztési irányoknak. Ugyanakkor a 0–3 éves gyermekek férőhelyei, az új bölcsődei ellátással rendelkező települések, az egészségügyi ellátó létesítmények éves felhasználói, a fejlesztett egészségügyi szolgáltatásokkal rendelkező települések, valamint a korszerűsített köznevelési intézmények és kollégiumok esetében további előrehaladás szükséges. Ezeknél az indikátoroknál a programidőszak második felében különösen fontos lesz annak vizsgálata, hogy a fejlesztések valóban azokban a térségekben jelennek-e meg, ahol a koncepció és a program helyzetértékelése szerint a közszolgáltatási, intézményi vagy hozzáférési hiányok erősebbek.

A TOP Plusz 6. prioritás indikátorai a versenyképes vármegye, a helyi gazdaságfejlesztés, a turizmus, valamint a térségi közlekedési kapcsolatok fejlesztésének céljaihoz kapcsolódnak. A nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások száma, a támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma, valamint az átépített vagy korszerűsített nem TEN-T közutak hossza a támogatási szerződéses vállalatok alapján meghaladja a vármegyei célértéket. A nem TEN-T közutak kiugró teljesülése itt is a közlekedésfejlesztésre irányuló jelentős forráskoncentrációval és az időközi forrásátcsoportosításokkal magyarázható, továbbá azzal, hogy a vármegyei program a térségi kapcsolatok és elérhetőség javítását kiemelt fejlesztési irányként kezeli. A turisztikai helyszínekre vonatkozó teljesülés a vármegye természeti, kulturális és aktív turisztikai potenciáljának hasznosításához kapcsolódik.

A TOP Plusz 6. prioritásban ugyanakkor több indikátor 0%-os teljesülést mutat, így az önkormányzati tulajdonú vállalkozások támogatása, a közétkeztetési fejlesztések, a fürdőfejlesztések, valamint a nemzeti parkokat, geoparkokat és natúrparkokat érintő turisztikai fejlesztések. Ezen indikátorok speciális helyzetére tekintettel várhatóan a programidőszak 2. felében sem lesz előrelépés indokolt azok kivezetése a vármegyei dokumentumokból.

Az indikátorvállalások értékelése alapján a vármegyei projektállomány több fontos fejlesztési területen a megyei koncepció és program céljaival azonos irányba mutat. Különösen erős a települési infrastruktúra, a belterületi közlekedés, a foglalkoztatás, az óvodai és köznevelési infrastruktúra, az egészségügyi és szociális alapszolgáltatások, valamint egyes turisztikai és gazdaságfejlesztési mutatók kapcsolódása a vármegyei célrendszerhez. Ez arra utal, hogy a forráskihelyezés és a projektvállalások jelentős része nem esetleges, hanem a vármegyei programban kijelölt fejlesztési irányokhoz kapcsolódik.

3.3.2 FVS városok indikátorai

28. táblázat Az egyes indikátorok célértékei, valamint a teljesülésük arányai az FVS települések projektjeinek tekintetében

Prioritási tengely	Indikátor azonosító	Indikátor megnevezés	Me	Célérték 2029	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Győr	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Sopron	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Moson-magyaróvár	Összesen vállalt célérték	Támogatói szerződéssel rendelkező projektekben vállalt célértékek	Teljesülés aránya	Teljesülés
TOP_Plusz -1	RCO74	Az integrált területfejlesztési stratégiák keretébe tartozó projektek által érintett lakosság	fő	2363543	42000	62900	32000	136900	229223	167,44%	teljesül
TOP_Plusz -1	RCO75	Támogatott integrált területfejlesztési stratégiák	db	42	1	1	1	3	3	100,00%	teljesül
TOP_Plusz -1	RCO26	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra	ha	26,34	NR	NR	0,001	0,001	2,6318	NR	NR
TOP_Plusz -1	RCO46	Átépitett vagy korszerszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	110,57	4,564	9,6	0,2	14,364	14,6309	101,86%	teljesül
TOP_Plusz -1	RCO58	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	km	324,58	1,997	1,221	0,24	3,458	5,728	165,64%	teljesül
TOP_Plusz -1	RRC64	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	fő/év	884363	NR	NR	NR	0	372850	NR	NR
TOP_Plusz -1	TPO08	A rehabilitált talaj összterjedése	ha	törölt indikátor	törölt indikátor	törölt indikátor	törölt indikátor	0	0	NR	NR

Prioritási tengely	Indikátor azonosító	Indikátor megnevezés	Me	Célérték 2029	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Győr	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Sopron	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Moson-magyaróvár	Összesen vállalt célérték	Támogatói szerződéssel rendelkező projektekben vállalt célértékek	Teljesülés aránya	Teljesülés
TOP_Plusz-1	TPO10	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	27	NR	NR	NR	0	1	NR	NR
TOP_Plusz-1	TPO11	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	m2	151870	14187250	1000	400	14188650	13812	0,10%	nem teljesül
TOP_Plusz-1	TPO35	Bel- és csapadékvízvédelmi létesítmények hossza	m	törölt indikátor	törölt indikátor	törölt indikátor	törölt indikátor	0	1933	NR	NR
TOP_Plusz-1	RCR35	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság	fő	91723	NR	NR	NR	0	200	NR	NR
TOP_Plusz-1	RCO65	Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása	fő	338	NR	NR	NR	0	0	NR	NR
TOP_Plusz-1	TPR09	A projekt keretében integrált területre költözők száma	fő	124	NR	NR	2	2	0	0,00%	nem teljesül
TOP_Plusz-2	RCO19	Jobb energiahatékonyságú középületek	m2	163599,6384	58067	1618	5200	64885	0	0,00%	nem teljesül
TOP_Plusz-2	RCR26	Éves primerenergia-fogyasztás	MWh/év	24539,75244	NR	NR	369	369	0	0,00%	nem teljesül
TOP_Plusz-2	RCR29	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátás	CO2 t/év	9325,211375	NR	81	219,7	300,7	0	0,00%	nem teljesül
TOP_Plusz-2	RCO22	Megújuló energiát előállító addicionális termelőkapacitás (ebből:	MW	7,541364871	NR	NR	83	83	0	0,00%	nem teljesül

Prioritási tengely	Indikátor azonosító	Indikátor megnevezés	Me	Célérték 2029	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Győr	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Sopron	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Moson-magyaróvár	Összesen vállalt célérték	Támogatói szerződéssel rendelkező projektekben vállalt célértékek	Teljesülés aránya	Teljesülés
		villamos energia, hőenergia)									
TOP_Plusz -2	RCR31	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia)	MW h/év	8295,32561	NR	NR	NR	0	0	NR	NR
TOP_Plusz -2	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	5,272452718	NR	NR	NR	0	0	NR	NR
TOP_Plusz -3	TPO13	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma	db	333	5	NR	7	12	168	NR	NR
TOP_Plusz -3	TPO14	Egyéb, nem közösségi célú programok száma	db	46	2	10	NR	12	78	NR	NR
TOP_Plusz -3	TPO25	Fejlesztéssel érintett akcióterület száma	db	46	NR	2	NR	2	1	50,00%	nem teljesül
TOP_Plusz -3	TPR05	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	270486	NR	NR	70	70	18682	NR	NR
TOP_Plusz -3	TPR10	Azon települések száma, ahol javult a foglalkoztatáshoz, oktatáshoz, egészségüghöz, szociális és/vagy lakhatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés	db	6	NR	1	NR	1	2	200,00%	teljesül

Prioritási tengely	Indikátor azonosító	Indikátor megnevezés	Me	Célérték 2029	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Győr	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Sopron	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Moson-magyaróvár	Összesen vállalt célérték	Támogatói szerződéssel rendelkező projektekben vállalt célértékek	Teljesülés aránya	Teljesülés
TOP_Plusz-3	TPR15	Program eredményként integrált területre költözők száma	fő	138	NR	NR	NR	0	0	NR	NR
TOP_Plusz-3	TPO26	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	4412	NR	NR	84	84	150	178,57%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPO27	Újonnan létrehozott, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	85	NR	NR	NR	0	0	NR	NR
TOP_Plusz-3	TPO28	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	11268	NR	72	200	272	272	100,00%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPO29	Újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	417	NR	NR	NR	0	0	NR	NR
TOP_Plusz-3	RCR70	Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói	fő	2442	211	NR	NR	211	0	0%	nem teljesül
TOP_Plusz-3	TPR11	Újonnan létrehozott bölcsődei ellátással rendelkező települések száma (ahol 2020.12.31-én nem működött bölcsődei szolgáltatás)	db	3	NR	NR	NR	0	0	NR	NR

Prioritási tengely	Indikátor azonosító	Indikátor megnevezés	Me	Célérték 2029	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Győr	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Sopron	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Moson-magyaróvár	Összesen vállalt célérték	Támogatói szerződéssel rendelkező projektekben vállalt célértékek	Teljesülés aránya	Teljesülés
TOP_Plusz-3	TPR12	Fejlesztett óvodai ellátással rendelkező települések száma	db	47	NR	NR	NR	0	2	NR	NR
TOP_Plusz-3	RCO67	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	db	10103	NR	1300	NR	1300	2953	227,15%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPO30	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	db	93	1	1	1	3	5	166,67%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPO31	Korszerűsített kollégiumok száma	db	4	NR	1	NR	1	1	100,00%	teljesül
TOP_Plusz-3	RCR71	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	db	7273,967 488	NR	400	NR	400	1	0,25%	nem teljesül
TOP_Plusz-3	TPO01	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: házi orvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	db	349,6900 205	1	33	NR	34	39	NR	NR
TOP_Plusz-3	RCR73	Az új vagy korszerűsített egészségügyi ellátó létesítmények éves felhasználói	fő	2511932, 371	60	NR	NR	60	4290	NR	NR

Prioritási tengely	Indikátor azonosító	Indikátor megnevezés	Me	Célérték 2029	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Győr	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Sopron	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Moson-magyaróvár	Összesen vállalt célérték	Támogatói szerződéssel rendelkező projektekből vállalt célértékek	Teljesülés aránya	Teljesülés
TOP_Plusz-3	TPO02	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	db	183,6650 849	NR	1	1	2	1	50,00%	nem teljesül
TOP_Plusz-3	TPR13	Fejlesztett egészségügyi szolgáltatásokkal rendelkező települések száma	db	68,48528 591	NR	1	NR	1	2	200,00%	teljesül
TOP_Plusz-3	TPR14	Újonnan létrehozott vagy férőhelybővítéssel érintett szociális alapszolgáltatásokkal és gyermekjóléti alapellátásokkal rendelkező települések száma	db	7	NR	NR	NR	0	1	NR	NR
TOP_Plusz-6	RCO04	Nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások	db	608	NR	NR	1	1	1	100,00%	teljesül
TOP_Plusz-6	TPO07	Támogatásban részesülő önkormányzati tulajdonú vállalkozások száma	db	62	NR	NR	NR	0	0	NR	NR
TOP_Plusz-6	TPO32	Közétkeztetési fejlesztések száma	db	42	NR	NR	NR	0	0	NR	NR

Prioritási tengely	Indikátor azonosító	Indikátor megnevezés	Me	Célérték 2029	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Győr	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Sopron	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029) Moson-magyaróvár	Összesen vállalt célérték	Támogatói szerződéssel rendelkező projektekben vállalt célértékek	Teljesülés aránya	Teljesülés
TOP_Plusz-6	RCO77	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	db	125	NR	NR	NR	0	0	NR	NR
TOP_Plusz-6	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	5	NR	NR	NR	0	0	NR	NR

Az FVS eszközbe tartozó városok – Győr, Sopron és Mosonmagyaróvár – indikátorvállalásainak értékelése eltér a vármegyei standard forrásfelhasználási mód indikátorainak értékelésétől. A fenntartható városfejlesztési eszköz esetében az indikátorvállalások alapját nem minden esetben az ITP-ben szereplő forrásarányos vállalások jelentik, hanem az érintett városok Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájában és TOP Plusz Városfejlesztési Programtervében rögzített vállalások. Ennek megfelelően az indikátorteljesülés csak azoknál a soroknál értékelhető érdemben, ahol a városi vállalás és a támogatási szerződéssel rendelkező projektekben szereplő célértékek összevethetők.

A jelenlegi adatok nem minden esetben ténylegesen megvalósult eredményeket, hanem a támogatási szerződéssel rendelkező projektekben rögzített célértékeket mutatják. Ezért a félidei értékelésben az FVS-indikátorok elsősorban azt jelzik, hogy a városi projektállomány milyen irányban járulhat hozzá a városi és vármegyei célok teljesüléséhez. A kiugróan magas teljesülési arányokat itt is óvatosan szükséges kezelni, különösen azokban az esetekben, ahol az eredeti városi vállalás alacsony volt, vagy ahol egy-egy nagyobb projekt önmagában is jelentősen meghaladja a TVP-ben rögzített célértéket.

A TOP Plusz 1. prioritás esetében a városi indikátorvállalások elsősorban az integrált városfejlesztéshez, a városi közlekedési infrastruktúrához, a kerékpáros fejlesztésekhez, a zöldinfrastruktúrához, valamint a közösségi és közterületi fejlesztésekhez kapcsolódnak. A támogatott integrált területfejlesztési stratégiák száma 100%-ban teljesült, az FVS-projektek által érintett lakosság száma pedig meghaladja az összesített városi vállalást. Az átépített vagy korszerűsített nem TEN-T közutak hossza és a célzott kerékpáros infrastruktúra szintén a városi vállalások felett áll. Ez azt mutatja, hogy a városi fejlesztési csomagok erősen kapcsolódnak a vármegyei program élhető településekre, városi elérhetőségre, közlekedésbiztonságra és fenntartható mobilitásra vonatkozó céljaihoz.

A TOP Plusz 1. prioritáson belül ugyanakkor több indikátorsor nem vagy csak korlátozottan értelmezhető, mivel az FVS/TVP alapján nem minden város tett vállalást az adott mutatóra. Ilyen esetekben a támogatási szerződésekben megjelenő célértékek nem feltétlenül értékelhetők klasszikus teljesülési arányként. A közösségi területek nagyságát mérő indikátor esetében ugyanakkor alacsony teljesülés látható, ami arra utal, hogy az ilyen jellegű városi közterületi beavatkozások a jelenlegi támogatási szerződéses projektállományban még nem jelentek meg a vállalásokhoz képest megfelelő súllyal. E területen a programidőszak második felében indokolt a további előrehaladás nyomon követése.

A TOP Plusz 2. prioritásban az FVS-városok esetében jelenleg érdemi indikátorteljesülés nem látható. A jobb energiahatékonyságú középületek, az éves primerenergia-fogyasztás, a becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátás, valamint a megújulóenergia-kapacitás mutatói 0%-os teljesülést jeleznek ott, ahol városi vállalás szerepel. Ez összhangban áll a forrásfelhasználási fejezetben bemutatottakkal: az FVS-városok energetikai fejlesztéseinél nem elsősorban városi stratégiai eltérés, hanem konstrukciós és végrehajtási elmaradás azonosítható. Az energetikai célok teljesülését jelentősen befolyásolta, hogy az érintett konstrukciók nem, illetve nem a tervezett módon jelentek meg, továbbá egyes források más városi fejlesztési irányokra kerültek átcsoportosításra. A fenntartható, klímabarát vármegyei célok szempontjából ez az FVS-eszköz egyik legfontosabb elmaradási területe.

A TOP Plusz 3. prioritás indikátorai a városi humán fejlesztésekhez, a társadalmi felzárkózási beavatkozásokhoz, a gyermeknevelési, köznevelési, egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztéséhez kapcsolódnak. Több indikátor esetében a támogatási szerződésekben szereplő

célértékek meghaladják a városok által vállalt értéket. Ilyen például a 0–3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma, a 3–6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma, az oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása, a korszerűsített köznevelési intézmények száma, valamint egyes egészségügyi és szolgáltatáshozzáférési mutatók. Ezek a vállalások jól illeszkednek a vármegyei koncepció és program azon céljaihoz, amelyek a közszolgáltatások minőségének javítását, az intézményi ellátottság erősítését és az élhető városi környezet megteremtését hangsúlyozzák.

A társadalmi felzárkózási és hátrányos helyzetű célcsoportokat érintő FVS-indikátorok esetében ugyanakkor különösen indokolt az óvatos értékelés. A hátrányos helyzetűeket célzó programok száma, az egyéb programok száma, valamint a programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma több esetben kiugró értéket mutat, de ezek jelenleg támogatási szerződéses vállalások, nem pedig igazolt tényteljesítések. A célcsoportok tényleges elérése, dokumentálása és elszámolása a megvalósítás során jelentős szakmai és adminisztratív kihívást jelenthet, ezért a záraskori tényértékek a jelenlegi vállalásokhoz képest csökkenhetnek. E mutatóknál a projektszintű indikátorvállalások folyamatos ellenőrzése indokolt.

A TOP Plusz 3. prioritáson belül vannak olyan mutatók is, amelyek alacsony teljesülést vagy 0%-os értéket mutatnak. Ilyen például a fejlesztéssel érintett akcióterületek száma, a gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói, az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói, valamint a létrejövő vagy megújuló szociális alapszolgáltatások száma.

A TOP Plusz 6. prioritásban a nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások száma teljesült, ami a városi gazdaságfejlesztési irányokhoz kapcsolódóan kedvező jelzés. A többi indikátor esetében – így az önkormányzati tulajdonú vállalkozások támogatása, a közétkeztetési fejlesztések, a kulturális és turisztikai helyszínek, valamint a fürdőfejlesztések területén – jelenleg nem látható érdemi teljesülés. Ez részben azzal magyarázható, hogy az adott mutatókra nem minden város tett vállalatot, részben pedig azzal, hogy a gazdaságfejlesztési és turisztikai jellegű városi projektek egy része a félidei értékelés időpontjában még nem jutott el olyan előrehaladottsági szintre, hogy támogatási szerződéses indikátorvállalásként megjelenjen.

Összességében megállapítható, hogy az FVS-városok indikátorvállalásai több területen a vármegyei ITP célrendszerével azonos irányba mutatnak. Erős kapcsolódás látható az integrált városfejlesztés, a városi közlekedési és kerékpáros infrastruktúra, a humán közszolgáltatások, a gyermeknevelési és köznevelési infrastruktúra, valamint egyes egészségügyi és társadalmi beavatkozások területén. Ez azt jelzi, hogy a városi projektállomány stratégiai szinten nem válik el a vármegyei célrendszertől, hanem annak városi megvalósítási szintjét képezi. A félidei értékelés alapján ugyanakkor az FVS-indikátorok megítélése csak korlátozottan lehetséges mechanikus teljesülési arányok alapján. Ennek oka egyrészt az, hogy több mutató esetében az FVS/TVP-ben nem szerepel városi vállalat, másrészt az, hogy a városi projektek jelentős része a félidei értékelés időpontjában még szerződéskötési, projektfejlesztési vagy megvalósítási szakaszban van. A programidőszak második felében ezért az FVS-eszköz esetében különösen fontos lesz az energetikai indikátorok elmaradásának kezelése, az alacsony teljesülésű humán és közszolgáltatási indikátorok nyomon követése, valamint a kiugróan magas, célcsoport-elérést vagy felhasználói számot tartalmazó vállalások projektszintű ellenőrzése.

3.4A partnerség értékelése

A területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény /a továbbiakban: Tftv./ a vármegyei önkormányzat feladataként nevesíti többek között a területi szempontú operatív program megvalósítása érdekében az Integrált Területi Program elkészítését is.

Győr-Moson-Sopron Vármegye Közgyűlése a 79/2012. (XI. 23.) KH-val fogadta el a helyzetfeltárás részét képező Partnerségi tervet, majd a 2/2014. (II. 14.) KH-val a 2030-ig szóló vármegyei területfejlesztési koncepciót, ezt követően pedig a 60/2014. (XI. 26.) KH-val a 2014–2020 közötti időszakra készült vármegyei területfejlesztési programot. A 2021–2027-es európai uniós költségvetési ciklus előkészítése érdekében szükségessé vált a fenti dokumentumok felülvizsgálata és átdolgozása, mivel ezek a stratégiai tervek alapozzák meg többek között az uniós források területi szintű felhasználásának tervezését, valamint a TOP Plusz források vármegyei keretek közötti felhasználását támogató Integrált Területi Program kidolgozását.

Ennek első lépcsője a partnerség elvének érvényesítését biztosító területfejlesztési partnerségi terv kidolgozása volt.

A területi tervezés munkarészeként kidolgozandó partnerségi terv a részvételi tervezési (társadalmisítási) folyamat menedzselésének eszköze.

A 218/2009.(X. 6.) Kormányrendelet szerint a partnerségi terv a tervezés folyamatában meghatározza

- a bevonandó célcsoportot,
- az egyes tervezési elemekhez és fázisokhoz kapcsolódó bevonás tervezett eszközeit és részvételi formáit,
- a bevonás céljait.

A meglévő partnerségi terv alapvetéseit megtartva az új, aktualizált jogszabályok keretei között készült, a 2021-ben indult tervezési folyamatot alátámasztó partnerségi terv, melyet részletesen a Győr-Moson-Sopron megyei területfejlesztési koncepció 10.1. fejezete taglal. A Győr-Moson-Sopron megyei területfejlesztési koncepció és a partnerségi terv részletesen kitér a társadalmisítási folyamatot nehezítő COVID19 járvány okozta nehézségek és módosító körülmények bemutatására is.

A vármegyei területfejlesztési dokumentumok mindenki számára elérhetőek Győr-Moson-Sopron vármegye honlapján (<https://gyms.hu/gyor-moson-sopron-megye-strategiai-dokumentumok-2021-2027/>), Győr-Moson-Sopron Vármegye Közgyűlése minden alkalommal nyílt ülésen tárgyalja a dokumentumokat, amelyen a vármegye teljes lakossága részt vehet. A Közgyűlésen tárgyalt napirendekről a sajtó minden alkalommal külön beszámol. A fentiek alapján a dokumentumok széleskörű elérhetősége, társadalmisítása biztosított.

A részvételi tervezés és a partnerségi együttműködés az ITP készítése és végrehajtása során nem kizárólag a projektállomány számosságában mérhető, hanem elsősorban abban, hogy a tervezésben és megvalósításban érintett szereplők között kialakult-e a folyamatos, kétirányú és bizalmi alapú kommunikáció. A vármegyei önkormányzat tapasztalatai alapján a települési önkormányzatok és projektgazdák részéről a TOP és TOP Plusz időszakában is rendszeresek voltak a megkeresések, amelyek jellemzően a felhívások értelmezésére, a forráshiány kezelésének lehetőségeire, a projektmegvalósítás során felmerülő problémákra, valamint az eljárási és szakmai kérdések tisztázására irányultak. A vármegye ezekben az esetekben nem hárító, hanem koordináló és közvetítő szerepet látott el: a lehetőségeihez mérten minden

megkeresésre választ adott, segítette a kedvezményezetteket a felmerülő kérdések értelmezésében, és szükség esetén kapcsolatot tartott a Közreműködő Szervezetként eljáró Magyar Államkincstárral, illetve egyes esetekben az Irányító Hatósággal is. A partnerségi működést erősítette, hogy a vármegye több alkalommal szervezett tájékoztató fórumot az önkormányzatok és a projektmenedzsmentet ellátó szervezetek részére, elősegítve a felhívások, végrehajtási szabályok és gyakorlati tapasztalatok megosztását. A bizalom mértéke nehezen számszerűsíthető, ugyanakkor a folyamatos megkeresések, a vármegyei koordináció iránti igény, valamint az, hogy a kedvezményezettek a TOP és TOP Plusz időszakában is jelentős számban veszik igénybe a vármegyei önkormányzat projektmenedzsmenti és szakmai támogató szolgáltatásait, azt jelzi, hogy a partnerségi együttműködés működőképes, és a felek közötti szakmai kapcsolat stabil alapokon áll. A fejlesztési források 114 településre történő eddigi allokációja önmagában nem a partnerség sikerességének mérőszáma, de visszaigazolja, hogy a tervezési és koordinációs folyamat képes volt széles települési kör fejlesztési igényeit becsatornázni az ITP végrehajtásába.

3.4.1 Partnerség a megvalósításban

Az ITP a TOP Plusz végrehajtását megalapozó területi dokumentumként nem lezárt, változatlan tartalmú tervként, hanem folyamatosan aktualizált szakmai keretként működik. A végrehajtás során ezért kiemelt szempont volt, hogy a tervezési időszakban kialakított partnerségi és nyilvánossági alapelvek a megvalósítás és az ITP módosításai során is érvényesüljenek.

A végrehajtás nyomon követését a vármegyei önkormányzat több szinten biztosította. A vármegyei közgyűlés évente tájékoztatást kap a TOP Plusz végrehajtásának aktuális állásáról, továbbá az ITP módosításaihoz kapcsolódó előterjesztésekben részletesen bemutatásra kerültek a program előrehaladását, a módosítások szükségességét, szakmai indokait és a végrehajtás során felmerülő főbb kérdéseket érintő információk. Az ITP módosítását a közgyűlés eddig öt alkalommal tárgyalta, ami jelzi, hogy a végrehajtás intézményi nyomon követése rendszeres keretek között történt.

A nyilvánosság biztosítása érdekében az ITP aktuális változatai és módosításai elérhetők a vármegyei önkormányzat honlapján. A végrehajtás nyilvánosságát ugyanakkor nem kizárólag az ITP aktuális verziói biztosítják, hanem a támogatott projektekhez kapcsolódó tájékoztatási kötelezettségek is. A kedvezményezettek a támogatott projektekről saját kötelező nyilvánossági tevékenységük keretében tájékoztatják az érintetteket, míg a vármegyei önkormányzat a nyilvános közgyűlési előterjesztéseken és beszámolókon keresztül biztosít rendszeres tájékoztatást a TOP Plusz végrehajtásának állásáról. Ezáltal a program előrehaladása nemcsak stratégiai dokumentumszinten, hanem projektmegvalósítási szinten is követhetővé válik.

A partnerségi működés egyik legfontosabb eleme a települési önkormányzatokkal és projektgazdákkal fenntartott folyamatos szakmai kapcsolat. A vármegyei települések az ITP végrehajtásának kulcsszereplői, hiszen a projektfejlesztések, a támogatási kérelmek benyújtása, a megvalósítás előrehaladása és az indikátorvállalások teljesítése döntően a kedvezményezettek aktivitásán és végrehajtási kapacitásán múlik. A vármegyei önkormányzat ezért a projektgyűjtést követően is törekedett arra, hogy a települési igényekről, a végrehajtási nehézségekről és a projektelőrehaladásról folyamatos információval rendelkezzen.

A települések és projektgazdák részéről érkező megkeresések jellemzően a felhívások értelmezésére, a forráshiány kezelésének lehetőségeire, a támogatási kérelmek és támogatási

szerződések előkészítésére, a projektmegvalósítás során felmerülő problémákra, valamint az eljárási és szakmai kérdések tisztázására irányultak. A vármegyei önkormányzat ezekben az esetekben koordináló és támogató szerepet látott el: a megkeresésekre a lehetőségeihez mérten választ adott, szakmai segítséget nyújtott, és szükség esetén közvetített a kedvezményezettek, a Közreműködő Szervezethez eljáró Magyar Államkincstár, valamint egyes esetekben az Irányító Hatóság felé.

A kapcsolattartás nem kizárólag eseti ügyintézés formájában valósult meg. A vármegyei önkormányzat több alkalommal szervezett tájékoztató fórumot az önkormányzatok, valamint a projektmenedzsmentet ellátó szervezetek részére, továbbá a központi adatkérések, forrásallokációs egyeztetések és végrehajtási kérdések kapcsán is rendszeresen egyeztetett az érintett szereplőkkel. A Magyar Államkincstárral napi szintű munkakapcsolat alakult ki, míg vezetői szintű egyeztetések jellemzően heti rendszerességgel történtek. Az Irányító Hatósággal való együttműködés az ITP-módosítások, TSM-módosítások, forrásátcsoportosítások, többlettámogatási igények, valamint a problémás vagy lassabban előrehaladó projektek kezelése során volt meghatározó.

A partnerségi működés bizalmi jellege nehezen számszerűsíthető, ugyanakkor több tényező is arra utal, hogy a vármegyei önkormányzat szakmai támogató és koordinációs szerepe a kedvezményezettek részéről elfogadott. A támogatott projektek a vármegye 183 településéből 114 települést érintenek. Ez önmagában nem a partnerség sikerességének mérőszáma, de jelzi, hogy a végrehajtás széles települési körben van jelen. Különösen fontos, hogy a vármegyei TOP Plusz projektek közül 217 db projekt esetében a vármegyei önkormányzati hivatal munkatársai közvetlenül részt vesznek a végrehajtásban, ami a projektek mintegy 75%-át jelenti. Ez jelentős és folyamatos kapcsolódási pontot teremt a kedvezményezettekkel, és lehetővé teszi a végrehajtási problémák korai azonosítását.

Azon települések esetében, amelyek eddig nem nyújtottak be támogatási kérelmet, vagy nem rendelkeznek támogatott projekttel, a vármegyei önkormányzat nem minden esetben rendelkezik teljes körű információval az elmaradás okairól. A tapasztalatok alapján ugyanakkor ilyen esetekben szerepet játszhat a projektérettség hiánya, a megfelelő műszaki előkészítettség elmaradása, a kedvezményezetti kapacitások korlátozottsága, az önerő vagy fenntartási kötelezettségek mérlegelése, illetve az, hogy az adott települési fejlesztési igény nem illeszkedett közvetlenül a megjelent felhívások feltételeihez.

A TOP Plusz végrehajtásának szakmai környezetében a Széchenyi Programiroda, a Területfejlesztési Szolgálat, valamint a MÖOSZ is kapcsolódó szerepet tölt be. A Széchenyi Programiroda és a Területfejlesztési Szolgálat elsősorban a kedvezményezettek tájékoztatásához, a végrehajtási kérdések értelmezéséhez és a program szakmai támogatásához járulhat hozzá, ugyanakkor a vármegyei ITP tényleges végrehajtásában betöltött szerepük a vizsgált időszakban korlátozottabb volt. A MÖOSZ a vármegyei önkormányzatok érdekképviselői és szakmai egyeztetési fórumaként rendszeres online és személyes konzultációkkal segítette a végrehajtás során felmerülő kérdések, közös problémák és lehetséges megoldási irányok azonosítását.

Összességében megállapítható, hogy a partnerségi működés az ITP végrehajtási szakaszában is biztosított volt, bár megvalósítási módja természetes módon eltért a tervezési időszak szélesebb körű partnerségi folyamataitól. A végrehajtás során a vármegyei önkormányzat folyamatos szakmai kommunikációt tartott fenn a települési önkormányzatokkal, a projektgazdákkal, a Közreműködő Szervezettel és az Irányító Hatósággal. A folyamatok

nyilvánosságát az ITP módosításainak közzététele, a kedvezményezettek projektkommunikációja, valamint a nyilvános közgyűlési tájékoztatások biztosították. A jövőben ugyanakkor indokolt a települési visszacsatolások rendszeresebb, strukturáltabb gyűjtése, különösen a végrehajtási nehézségek, a forráshiányos helyzetek, az indikátorvállalások teljesítése és a nem pályázó települések fejlesztési akadályainak feltárása érdekében.

3.5A megvalósítást befolyásoló egyéb tényezők

3.5.1 Szabályozási környezet

A szabályozási környezet a tervezés és a megvalósítás meghatározó keretfeltétele, mivel kijelöli azokat az eljárási, szakmai és pénzügyi szabályokat, amelyekhez a program végrehajtása során valamennyi érintett szereplőnek igazodnia kell. A félidei értékelés keretében indokolt a szabályozási környezetet két szempontból vizsgálni: egyrészt az ITP tervezését és módosításait meghatározó előírások, másrészt a TOP Plusz végrehajtását befolyásoló szabályozási feltételek oldaláról.

Az ITP tervezéséhez kapcsolódó szabályozási háttér összességében egyértelműnek, áttekinthetőnek és jól követhetőnek tekinthető. Az ITP elkészítését, valamint későbbi módosításait megalapozó módszertanok, útmutatók és sablonok megfelelő szakmai irányt adtak a területi szereplő számára. Ezek a dokumentumok világosan meghatározták a tervezés logikáját, a szükséges tartalmi elemeket és az alkalmazandó eljárási rendet, ezért a tervezési szabályozással kapcsolatban érdemi probléma nem azonosítható.

A TOP Plusz végrehajtási szakaszát érintő szabályozási környezet ugyanakkor összetettebb és kevésbé egységes képet mutat. A területi kiválasztási rendszer alapvetően működőképesnek bizonyult: a kiemelt és standard eljárásrendek döntési folyamatai, valamint a kiválasztási és értékelési mechanizmusok a gyakorlatban alkalmazhatóak, a területi szereplő számára pedig mára rutinszerűen kezelhetővé váltak. Ez arra utal, hogy a rendszer főbb működési elemei stabilak, és megfelelő alapot biztosítanak a program végrehajtásához.

A végrehajtás során tapasztalható nehézségek elsősorban nem az alapvető eljárási keretekhez, hanem a részletszabályokhoz kapcsolódnak. A 2021–2027-es programozási időszakban az európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjét meghatározó 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet megfelelő általános keretet biztosít, azonban az ehhez kapcsolódó további részletszabályok, felhívási előírások és értelmezési gyakorlatok több esetben bizonytalanságot eredményeznek. Egyes pályázati felhívások nem minden esetben szabályozzák kellő pontossággal a megvalósításhoz kapcsolódó részleteket, ami eltérő értelmezésekhez vezethet.

Az eltérő értelmezési lehetőségek különösen a kedvezményezettek oldalán jelentenek kockázatot, mivel a szabályozási bizonytalanság a projekt-előkészítésben, a közbeszerzési és megvalósítási folyamatokban, valamint az elszámolhatósági kérdésekben is nehézséget okozhat. A problémát tovább erősítik a pályázati felhívások módosításai, amelyek a pályázók és projektgazdák számára megnehezítik a folyamatosan változó környezethez való alkalmazkodást. Ez különösen azoknál a kedvezményezetteknél jelenthet érdemi terhet, amelyek korlátozottabb projektmenedzsment-kapacitással rendelkeznek.

A túlzottan részletező, gyakran változó vagy egymással nem kellően összehangolt szabályozás kedvezőtlenül befolyásolhatja a program végrehajtásának hatékonyságát. A végrehajtás

szempontjából ezért a jövőben különösen fontos lenne a felhívások és kapcsolódó részletszabályok egyszerűbb, egyértelműbb és stabilabb megfogalmazása.

A félidei tapasztalatok alapján javasolt a szabályozási környezet további pontosítása és egyszerűsítése, különös tekintettel a pályázati felhívások értelmezhetőbb, egységesebb és ritkábban módosuló előírásaira. Indokolt továbbá az egyes szabályozási dokumentumok közötti esetleges ellentmondások megszüntetése, valamint annak biztosítása, hogy a változásokra csak valóban indokolt esetben kerüljön sor. Ez hozzájárulhat a kedvezményezettek adminisztratív terheinek csökkentéséhez, a végrehajtási kockázatok mérsékléséhez és a TOP Plusz program eredményesebb megvalósításához.

3.5.2 Az intézményi rendszer

Területi szereplő

A 2014–2020-as programozási időszakhoz hasonlóan a területi szereplői feladatokat Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata látja el. A feladatellátás alapját a vármegyei szintű területi ismeretek, a korábbi fejlesztési ciklusban megszerzett tervezési, koordinációs és végrehajtási tapasztalatok, valamint a szükséges szakmai kompetenciák biztosítják. Ezek alapján a vármegyei önkormányzat alkalmas a területi szereplői funkciók ellátására, és a jelenlegi tapasztalatok alapján ez az intézményi szerepkör a 2028–2034-es uniós fejlesztési ciklusban is megfelelően továbbvihető és adaptálható.

Közreműködő Szervezet

A Közreműködő Szervezet a program végrehajtásának operatív, támogatáskezelési és adminisztratív feladataiban tölt be meghatározó szerepet. A félidei értékelés tapasztalatai, valamint a korábbi TOP-os végrehajtási tapasztalatok alapján a Közreműködő Szervezet szerepe továbbra is indokolt és szükséges. A kapcsolat a vármegye és a Közreműködő Szervezet között konstruktív és jó.

A Közreműködő Szervezet támogatáskezelési tevékenységét emellett a Kincstárközpont működése is befolyásolja, amely egyes esetekben lassulást eredményezett a döntési folyamatokban.

Irányító Hatóság

Az Irányító Hatóság a TOP Plusz program végrehajtásának felelőse, egyben az intézményrendszer irányító szereplője. A programvégrehajtás során szerzett tapasztalatok alapján az IH megfelelően látja el koordinációs és irányítási feladatait, és a végrehajtás szempontjából stabil, jól működő kapcsolódási pontot jelent a területi szereplő számára.

Az intézményrendszer hatékonyságát jelentős mértékben meghatározza az egyes szereplők közötti együttműködés és információáramlás minősége. A területi szereplő és az Irányító Hatóság közötti kommunikáció megfelelő, a TOP Plusz végrehajtásához kapcsolódó szakmai együttműködés kooperatív és eredményes. Ez a területi kiválasztási rendszer egyik fontos erősségének tekinthető.

Összességében megállapítható, hogy a TOP Plusz intézményrendszerének főbb szereplői működőképes keretet biztosítanak a program végrehajtásához. Ugyanakkor a döntési folyamatok időigénye, a hatáskörök gyakorlati elkülönítése és a szolgálati utak hossza több ponton fejlesztést igényel. A szereplők közötti folyamatok egyszerűsítése, a szabályozás

egyértelműbbé tétele, a hatáskörök világosabb lehatárolása és a döntési utak rövidítése érdekében hozzájárulhatna a gyorsabb, hatékonyabb és eredményesebb programvégrehajtáshoz.

3.5.3 A programműködés értékelése

A program megvalósítását a szabályozási és intézményi kereteken túl számos külső tényező is befolyásolja. Ide tartozik különösen a társadalmi-gazdasági környezet, a piaci viszonyok, valamint a szélesebb politikai és gazdaságpolitikai feltételrendszer alakulása. Ezekre a tényezőkre a programirányítás és a végrehajtás szereplőinek közvetlen ráhatása korlátozott, ugyanakkor a végrehajtási rendszernek lehetnek olyan eszközei, amelyek elősegítik a kedvezményezettek alkalmazkodását a változó körülményekhez.

A programvégrehajtás második felében ezért indokolt lehet olyan működési és szabályozási megoldások alkalmazása, amelyek nagyobb rugalmasságot biztosítanak a projektgazdák számára. Ilyen kedvező irányú beavatkozásként értékelhető például az átalány alapú elszámolás bevezetése, amely egyszerűsítheti az adminisztrációt, csökkentheti a végrehajtási terheket, és növelheti a kedvezményezettek mozgásterét. A dinamikus változó társadalmi-gazdasági és piaci környezetben különösen fontos, hogy a szabályozási és elszámolási rendszer ne kizárólag ellenőrzési keretként, hanem a sikeres megvalósítást támogató eszközként is működjön.

Győr-Moson-Sopron vármegyében a TOP Plusz végrehajtása megalapozott és jól előkészített tervezési folyamatra épült. Az ITP a vármegye valós fejlesztési igényeire reagált, és olyan beavatkozási keretet biztosított, amely összhangban állt a feltárt területi szükségletekkel. A félidei értékelés tapasztalatai alapján a területi kiválasztási rendszer alapvetően jól működött. Az egyértelműen meghatározott területi kiválasztási kritériumok és az azokhoz kapcsolódó értékelési szempontok lehetővé tették, hogy a támogatási döntések a vármegyei fejlesztési célokhoz, a területi sajátosságokhoz és az ITP-ben azonosított hiányosságok kezeléséhez illeszkedjenek.

A végrehajtás oldaláról a területi szereplő koordinációs tevékenysége, valamint a kiemelt eljárásrendben ellátott konzorciumvezetői feladatok fontos kapcsolódási pontot jelentettek a kedvezményezettek felé. Ezt egészítette ki a vármegyei önkormányzati hivatal projektmenedzsmenti tevékenysége, amely több projekt esetében közvetlen és folyamatos kapcsolatot biztosított a megvalósítói oldallal. Ezek a kapcsolatok hozzájárultak ahhoz, hogy a projektek előrehaladása jobban nyomon követhető legyen, a felmerülő problémák gyorsabban azonosíthatóvá váljanak, és szükség esetén a területi szereplő vagy az intézményrendszer más szereplői célzottabban tudjanak reagálni.

Ez a közvetlenül nyomon követhető projektportfólió jelenleg a TOP Plusz projektállomány mintegy 75%-át teszi ki. E körben a végrehajtás állása, a kedvezményezetti problémák és a beavatkozási igények a területi szereplő számára viszonylag jól láthatók. A fennmaradó projektek esetében ugyanakkor a nyomon követés kevésbé közvetlen, mivel azok megvalósításában a vármegyei önkormányzati hivatal nem vesz részt közvetlenül. Ezen projektek esetében a kapcsolattartás és a visszacsatolás jelenleg inkább eseti jellegű, ezért a programvégrehajtás második felében indokolt a közvetlen kommunikációs csatornák erősítése, a monitoring jellegű kapcsolattartás fejlesztése, valamint azon beavatkozási pontok bővítése, amelyek révén a végrehajtási problémák korábban és pontosabban azonosíthatók.

4. Megállapítások, javasolt beavatkozások, a következő programozási időszak előkészítése

4.1 Megállapítások, javasolt beavatkozások – félidei összegző értékelés

29. táblázat Megállapítások rendszerezése

Kategória	Mit mutatunk be	GYMS sajátosságai
Erősségek / Bevált működési gyakorlatok	Mely tényezők segítik a kiegyensúlyozott előrehaladást, a célok megvalósítását? Milyen pozitív tapasztalatok, együttműködések vagy projektek, forrásfelhasználási módszerek stb. bizonyultak sikeresnek?	<p>Győr-Moson-Sopron vármegyében a TOP Plusz program végrehajtása megalapozott, előkészített és a területi sajátosságokat figyelembe vevő tervezési folyamatra épült. Az ITP a vármegye valós fejlesztési szükségleteire és azonosított hiányterületeire reagált, és olyan beavatkozási keretet biztosított, amely alkalmas volt a helyi és térségi igények kezelésére. A félidei értékelés tapasztalatai alapján a területi kiválasztási rendszer megfelelően működik. Az egyértelműen meghatározott területi kiválasztási kritériumok, valamint az ezekhez kapcsolódó értékelési szempontok lehetővé tették, hogy a támogatási döntések a vármegye fejlesztési céljaihoz, az ITP-ben feltárt szükségletekhez és a területi szempontokhoz igazodva szülessenek meg.</p> <p>A végrehajtás során a területi szereplő koordinációs feladatai, a kiemelt eljárásrendben megvalósuló projektek esetében ellátott konzorciumvezetői szerepe, valamint a projektmenedzsmenti tevékenységek révén szoros munkakapcsolat alakult ki a közvetlen kedvezményezett körrel, a területfejlesztési alapfeladatokból adódó kapcsolaton túl. Ez a kapcsolatrendszer hozzájárul ahhoz, hogy a projektek előrehaladása folyamatosan nyomon követhető legyen, a megvalósítás során jelentkező problémák időben azonosíthatóvá váljanak, és azokra a végrehajtási rendszer gyorsabban és célzottabban tudjon reagálni. Ez a közvetlenül követhető projektportfólió jelenleg a TOP Plusz projektállomány mintegy 75%-át érinti.</p> <p>A fennmaradó projektek esetében a területi szereplő nyomon követési lehetőségei kevésbé közvetlenek, mivel ezek megvalósításában nem vesz részt közvetlenül. E projektkör esetében a kapcsolattartás és az információáramlás jelenleg inkább eseti jellegű, ezért indokolt lenne a közvetlen kapcsolatok erősítése, a visszacsatolási csatornák bővítése, valamint azoknak a beavatkozási pontoknak a kialakítása, amelyek révén a végrehajtási problémák korábban és hatékonyabban azonosíthatók.</p>
Gyengeségek / Problémák	Hol marad el az előrehaladás a tervezettől, milyen kapacitás-, szervezeti vagy adminisztratív problémák akadályozzák a célok teljesülését? Hol	Az előrehaladásban érdemi elmaradás elsősorban az energetikai fejlesztések területén azonosítható a tervezett értékekhez képest. Ennek hátterében döntően külső, a vármegyei területi szereplő által közvetlenül nem befolyásolható tényezők állnak, így különösen egyes pályázati felhívások megjelenésének elmaradása, valamint bizonyos fejlesztések hazai finanszírozásra történő

Kategória	Mit mutatunk be	GYMS sajátosságai
	<p>mutatkozik elmaradás az ütemezéshez vagy a célokhoz képest, milyen problémák akadályozzák a források hatékony felhasználását, illetve a kiegyensúlyozott területi előrehaladást?</p>	<p>átszervezése. Ezek a körülmények érdemben befolyásolták az energetikai célú forrásfelhasználás ütemét és volumenét.</p> <p>A források hatékony és ütemezett felhasználását emellett a támogatói döntések elhúzódnása, valamint a piaci környezet változásai is nehezítették. Az áremelkedések, a kivitelezési költségek növekedése és az ezekből fakadó többletfinanszírozási igények több projekt esetében lassították a megvalósítást. A végrehajtást tovább terheli, hogy a kifizetések a Közreműködő Szervezet túlterheltsége és kapacitáshiánya miatt több esetben lassan haladnak, a többlettámogatási kérelmek elbírálásának átfutási ideje pedig hosszadalmas. Mindezek mellett a szabályozási környezet egyes elemei nem minden esetben kellően egyértelműek, illetve helyenként ellentmondásosak, ami tovább növeli a végrehajtási bizonytalanságot.</p> <p>E tényezők összességében akadályozták a források tervezett ütemű kihelyezését és felhasználását, és hozzájárultak ahhoz, hogy a területi előrehaladás nem minden esetben kiegyensúlyozott.</p>
<p>Lehetőségek / Kitérés pontok</p>	<p>Milyen új szükségletek, tendenciák vagy fejlesztési fókuszok rajzolódhatnak ki a megvalósítás során, amelyek befolyásolhatják a jövőbeli beavatkozások tervezését?</p>	<p>A megvalósítás eddigi tapasztalatai alapján Győr-Moson-Sopron vármegyében a fejlesztési fókuszok alapvetően nem változtak meg, az ITP-ben rögzített beavatkozási irányok továbbra is érvényesek és indokoltak. A félidei értékelés ugyanakkor rámutat arra, hogy a program második felében, illetve a jövőbeli tervezési időszakban egyes fejlesztési részterületek hangsúlyainak finomhangolása szükséges lehet. A TOP Plusz országos szinten is kiemelt figyelmet fordít többek között a települések fejlődésére, az oktatási és szociális fejlesztésekre, a környezetvédelemre, az energiahatékonyságra, a közlekedésre és a településfejlesztésre, ami összhangban áll a vármegyei tapasztalatok alapján kirajzolódó főbb beavatkozási igényekkel.</p> <p>A megvalósítás során egyre erősebben jelentkezik a városi térségi együttműködések támogatásának igénye. Győr-Moson-Sopron vármegye településszerkezetében a nagyobb városok és térségi központok – így különösen Győr, Sopron, Mosonmagyaróvár, Csorna, Kapuvár és Pannonhalma – jelentős szervező szerepet töltenek be, fejlesztéseik hatása pedig túlmutat a közigazgatási határaikon. A jövőbeli felhívások és értékelési rendszerek kialakításakor ezért indokolt lehet nagyobb súlyt adni azoknak a projekteknek, amelyek több település együttműködésében, funkcionális térségi logikában, közös szolgáltatásszervezési, közlekedési, gazdaságfejlesztési, turisztikai vagy klímaalkalmazkodási célok mentén valósulnak meg. Ennek ösztönzésére alkalmazható lehet többletpontszám, magasabb támogatási intenzitás vagy akár dedikált forráskeret biztosítása is. Ezt az irányt erősíti, hogy a TOP Pluszban országos szinten is megjelennek olyan kiemelt pillérek, mint a fenntartható városfejlesztés, az energetikai korszerűsítés, a köznevelési infrastruktúra fejlesztése és a vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések.</p>

Kategória	Mit mutatunk be	GYMS sajátosságai
		<p>Új szükségletként jelenik meg a beruházások előkészítésének és végrehajtásának további erősítése is. A megvalósítás során több projekt esetében tapasztalható, hogy az építési beruházások műszaki tartalma, költségvetése és közbeszerzési előkészítése a korábbiaknál nagyobb körültekintést igényel. Ennek érdekében indokolt lehet az építési beruházások esetében a Közbeszerzési Hatósággal vagy más releváns szakmai szereplőkkel történő előzetes egyeztetési gyakorlat erősítése, különösen azokban az esetekben, ahol a beszerzések összeszámítása, a közbeszerzési kötelezettség megítélése vagy a műszaki tartalom változása végrehajtási kockázatot hordoz.</p> <p>A jövőbeli beavatkozások tervezésénél szintén figyelembe kell venni, hogy a közbeszerzési és beszerzési folyamatok időigénye több esetben aránytalanul nagy terhet jelent a kedvezményezettek számára, különösen kisebb volumenű fejlesztések esetében. A közbeszerzési szabályozás, az összeszámítási gyakorlat és az ezekhez kapcsolódó értelmezési kérdések pontosítása hozzájárulhatna a végrehajtás gyorsításához. A cél nem a szabályozottság csökkentése, hanem az egyértelműbb, kiszámíthatóbb és a projektmérethez jobban igazodó eljárási környezet kialakítása lenne.</p> <p>A megvalósítás során kirajzolódó további tendencia, hogy a kedvezményezettek alkalmazkodóképességének növelése egyre fontosabb végrehajtási feltétellé válik. Az építőipari árak változása, a piaci kapacitáshiány, a támogatói döntések és a többlettámogatási kérelmek átfutási ideje, valamint a szabályozási környezet változásai miatt a projektek jelentős része fokozott pénzügyi és ütemezési kockázattal szembesül. A jövőben ezért indokolt lehet olyan végrehajtási megoldások előtérbe helyezése, amelyek nagyobb rugalmasságot biztosítanak a kedvezményezettek számára, például egyszerűsített elszámolási módok, gyorsabb módosítási eljárások vagy kiszámíthatóbb többlettámogatási mechanizmusok alkalmazásával.</p> <p>Győr-Moson-Sopron vármegye sajátosságai alapján a klímaalkalmazkodási, vízgazdálkodási és környezeti sebezhetőségi szempontok erőteljesebb érvényesítése is indokolt lehet. A jövőbeli értékelési rendszerekben célszerű lenne nagyobb figyelmet fordítani azokra a térségekre és településekre, ahol az aszályérzékenység, a vízhiány, a természeti környezet terhelhetősége vagy a klímaváltozásból eredő kockázatok erősebben jelentkeznek. Ez különösen fontos lehet a Szigetköz, a Rábaköz és más érzékeny térségek esetében, ahol a fejlesztési döntéseknek a gazdasági és infrastrukturális szempontok mellett a környezeti fenntarthatóságot és a hosszú távú területi ellenállóképességet is fokozottabban kell szolgálniuk.</p> <p>A szabálytalansági eljárások tapasztalatai alapján kiemelt fejlesztési szükségletként azonosítható a közbeszerzési eljárások előzetes kontrolljának erősítése. A szabálytalansági megállapítások jelentős része ugyanis olyan kérdésekhez kapcsolódik, amelyeket az illetékes</p>

Kategória	Mit mutatunk be	GYMS sajátosságai
		<p>szervezetek jelenleg többnyire csak az eljárás lezárását követő utóellenőrzés során vizsgálják, például a beszerzések egybeszámítását, a közbeszerzési felhívás alkalmassági és értékelési feltételeit, vagy egyes műszaki-szakmai előírások indokoltságát. Az utólagos megállapítások a már lezárt eljárások és megkezdett projektek esetében jelentős pénzügyi, ütemezési és adminisztratív kockázatot okozhatnak a kedvezményezettek számára. A jövőbeni beavatkozások tervezése során ezért indokolt lenne az ilyen típusú közbeszerzési kérdések előzetes, támogató jellegű ellenőrzésének bevezetése vagy megerősítése, amely hozzájárulhatna a szabálytalansági kockázatok csökkentéséhez, a kedvezményezettek jogbiztonságának növeléséhez és a projektek kiszámíthatóbb végrehajtásához.</p>
<p>Kockázatok</p>	<p>Mely feltételek hiánya akadályozza, vagy veszélyezteti a program céljainak teljesítését, illetve az új irányok megvalósítását? Milyen külső negatív folyamat jelenthet kockázatot?</p>	<p>A program céljainak teljesítését, valamint a megvalósítás során kirajzolódó új fejlesztési irányok érvényesítését több olyan feltétel hiánya vagy korlátozott rendelkezésre állása is befolyásolja, amely a végrehajtás második felében kockázatot jelenthet. Ezek egy része a TOP Plusz intézményrendszerének működéséből, a szabályozási környezetből és az adminisztratív folyamatokból fakad, más része pedig külső gazdasági, piaci és társadalmi körülményekhez kapcsolódik.</p> <p>A végrehajtás egyik fontos korlátja, hogy az integrált, több települést vagy több fejlesztési területet érintő beavatkozások megvalósítását a jelenlegi adminisztratív és eljárási keretek nem minden esetben ösztönzik kellő mértékben. A komplexebb, várostérségi vagy térségi együttműködésen alapuló projektek előkészítése és megvalósítása általában nagyobb koordinációs kapacitást, több szereplő közötti egyeztetést, összetettebb projektmenedzsmentet és hosszabb előkészítési időt igényel. Amennyiben ezekhez nem kapcsolódik többletösztönző, például magasabb támogatási összeg, külön értékelési előny vagy dedikált forráskeret, akkor a kedvezményezettek számára a kisebb, egyszerűbben megvalósítható fejlesztések előnyösebbnek tűnhetnek. Ez hosszabb távon gyengítheti a térségi hatású, integrált fejlesztések megjelenését.</p> <p>A szabályozási környezet egyes bizonytalanságai szintén kockázatot jelentenek. A pályázati felhívások, elszámolási szabályok, közbeszerzési előírások és kapcsolódó részletszabályok gyakori változása, illetve többféle értelmezési lehetősége megnehezíti a kedvezményezettek számára a kiszámítható projekttervezést és végrehajtást. Különösen az építési beruházásoknál jelent problémát, hogy a közbeszerzési kötelezettségek, az összeszámlási szabályok, a műszaki tartalom változása és az elszámolhatósági kérdések tisztázása jelentős időráfordítást igényelhet. Ez kisebb projektek esetében is aránytalan adminisztratív terhet okozhat, és lassíthatja a megvalósítást. Az intézményrendszer túlterheltsége és kapacitáshiánya további végrehajtási kockázatként azonosítható. A</p>

Kategória	Mit mutatunk be	GYMS sajátosságai
		<p>Közreműködő Szervezet leterheltsége, a támogatáskezelési folyamatok időigénye, a kifizetések lassabb üteme, valamint a többlettámogatási kérelmek hosszabb átfutási ideje közvetlenül befolyásolhatja a projektek előrehaladását. Ha a kedvezményezettek nem jutnak időben döntéshez, módosítási jóváhagyáshoz vagy kifizetéshez, az likviditási nehézséget, ütemezési csúszást, illetve bizonyos esetekben a projekt műszaki tartalmának szűkítését is eredményezheti. Itt nem a helyi szereplők közötti problémák a mérvadóak, hanem a különböző szintek döntésben vállalt szerepei. A Közreműködő Szervezetnek sok esetben a MÁK központot és az Irányító Hatóságot is be kell vonnia 1-1 döntésbe (pl többlettámogatások esetén), amely nagyban növeli az adminisztrációs időket.</p> <p>Külső negatív folyamatként továbbra is meghatározó kockázatot jelent a piaci és gazdasági környezet bizonytalansága. Az építőipari költségek emelkedése, a kivitelezői kapacitások változása, az alapanyagárak ingadozása, valamint az inflációs hatások több fejlesztés esetében többletforrásigényt generálhatnak. Ezek a tényezők különösen azoknál a projekteknél okozhatnak nehézséget, amelyeknél a támogatási döntés és a tényleges kivitelezés között hosszabb idő telik el. A költségnövekedés következtében előfordulhat, hogy az eredetileg tervezett műszaki tartalom csak módosítással, többlettámogatással vagy saját forrás bevonásával valósítható meg.</p> <p>A program céljainak teljesítését veszélyeztetheti az is, ha egyes beavatkozási területeken a pályázati felhívások nem, vagy csak késve jelennek meg, illetve ha bizonyos fejlesztések más finanszírozási irányba kerülnek átsorolásra. Ez különösen az energetikai és klímacélokhoz kapcsolódó fejlesztéseknél jelenthet kockázatot, ahol a félidei tapasztalatok alapján már most is elmaradás mutatkozik a tervezett előrehaladáshoz képest. Amennyiben ezen a területen nem történik érdemi korrekció vagy a forrásfelhasználási lehetőségek pontosítása, az a kapcsolódó tematikus vállalások teljesítését is veszélyeztetheti.</p> <p>A kedvezményezettek oldalán szintén azonosíthatók olyan kapacitásbeli korlátok, amelyek akadályozhatják a program céljainak teljesítését. A kisebb települések és intézmények esetében gyakran korlátozott a projektelőkészítéshez, közbeszerzéshez, pénzügyi menedzsmenthez és műszaki lebonyolításhoz rendelkezésre álló szakmai kapacitás. Ez különösen a bonyolultabb, integrált vagy több szereplőt érintő fejlesztések esetében jelenthet akadályt. A végrehajtás eredményességéhez ezért nemcsak forrásokra, hanem stabil kedvezményezetti projektmenedzsment-kapacitásokra, kiszámítható szabályozásra és gyors intézményi visszacsatolásra is szükség van.</p> <p>A jövőbeli új irányok, így például a várostérségi együttműködések, a térségi hatású fejlesztések vagy a klímaalkalmazkodási szempontok erőteljesebb érvényesítése szempontjából kockázatot jelenthet, ha ezekhez nem társulnak megfelelő értékelési, finanszírozási</p>

Kategória	Mit mutatunk be	GYMS sajátosságai
		<p>és végrehajtási ösztönzők. Amennyiben a kiválasztási rendszer nem ad kellő súlyt a térségi együttműködésnek, a környezeti sebezhetőségnek, az aszályérzékenységnek vagy a vízgazdálkodási kockázatoknak, akkor ezek a szempontok a projektkiválasztásban háttérbe szorulhatnak. Ez Győr-Moson-Sopron vármegye egyes térségeiben különösen fontos kérdés, mivel a környezeti és klímaváltozási kihívások a fejlesztési szükségleteket egyre erősebben befolyásolják.</p> <p>A végrehajtás kockázatai között meg kell említeni a monitoring és kapcsolattartási rendszer eltérő intenzitását is. Azoknál a projekteknél, amelyekben a területi szereplő közvetlenül részt vesz, a problémák és előrehaladási nehézségek gyorsabban azonosíthatók. Azon projektek esetében azonban, ahol a területi szereplőnek nincs közvetlen végrehajtási szerepe, a visszacsatolás sokszor esetlegesebb. Ez csökkentheti annak esélyét, hogy a felmerülő problémák időben bekerüljenek az intézményi kommunikációba, és megfelelő beavatkozás történjen. A jövőben ezért indokolt a közvetlen kedvezményezetti kapcsolattartás, az interaktív információáramlás és a rendszeresebb végrehajtási monitoring erősítése.</p>

Győr-Moson-Sopron vármegye TOP Plusz programvégrehajtása a félidei értékelés alapján megalapozott tervezési folyamatra, a vármegye valós fejlesztési szükségleteinek azonosítására és a területi sajátosságokat figyelembe vevő beavatkozási logikára épül. Az ITP-ben meghatározott fejlesztési irányok továbbra is érvényesek, a program alapvető célrendszere nem igényel lényegi újra definiálást. A végrehajtás egyik legfontosabb erőssége, hogy a területi kiválasztási rendszer működőképesnek bizonyult: az egyértelműen meghatározott területi kiválasztási kritériumok és értékelési szempontok lehetővé tették, hogy a támogatási döntések a vármegyei fejlesztési célokhoz, az ITP-ben feltárt hiányterületekhez és a helyi-térségi szükségletekhez igazodjanak.

A végrehajtás előrehaladását jelentősen támogatja a területi szereplő aktív koordinációs tevékenysége. A kiemelt eljárásrendben megvalósuló projektek esetében ellátott konzorciumvezetői feladatok, valamint a projektmenedzsmenti tevékenységek révén a vármegyei önkormányzat és hivatala közvetlen kapcsolatot alakított ki a kedvezményezettek jelentős részével. Ez a kapcsolatrendszer jól követhető végrehajtási környezetet biztosít, amelyben a projektmegvalósítás során felmerülő problémák gyorsabban azonosíthatók, és célzottabban kezelhetők. A közvetlenül követhető projektportfólió a TOP Plusz projektállomány mintegy 75%-át érinti, ami jelentős végrehajtási rálátást biztosít a területi szereplő számára.

A félidei értékelés ugyanakkor több olyan problémát is azonosít, amely a program ütemezett előrehaladását és a források hatékony felhasználását akadályozza. Az érdemi elmaradás elsősorban az energetikai fejlesztések területén mutatkozik, amelynek oka döntően nem vármegyei szintű végrehajtási hiányosság, hanem külső körülményekre vezethető vissza. Ilyen tényező egyes pályázati felhívások megjelenésének elmaradása, illetve bizonyos fejlesztések hazai finanszírozásra történő átsorolása. Ezek a körülmények jelentősen befolyásolták az energetikai célú forrásfelhasználás ütemét, és hozzájárultak ahhoz, hogy ezen a területen az előrehaladás elmarad a tervezettől.

A végrehajtást emellett általánosabb intézményi, szabályozási és piaci tényezők is lassítják. A támogatói döntések elhúzódása, a kifizetések lassabb üteme, a többléttámogatási kérelmek hosszú átfutási ideje, valamint a Közreműködő Szervezet túlterheltsége több projekt esetében ütemezési és likviditási kockázatot eredményez. A szabályozási környezet egyes elemei nem minden esetben kellően egyértelműek, illetve helyenként eltérő értelmezésekre adnak lehetőséget, ami különösen a közbeszerzési, elszámolási és projektmódosítási folyamatokat nehezítheti. A piaci környezet változása, az építőipari költségek emelkedése, az alapanyagárak ingadozása és a kivitelezői kapacitások bizonytalansága további többletforrásigényeket generál, ami különösen az építési beruházások esetében jelent végrehajtási kockázatot.

A területi előrehaladás nem minden esetben kiegyensúlyozott. A program második felében ezért indokolt nagyobb figyelmet fordítani azokra a térségekre és fejlesztési szükségletre, amelyek a jelenlegi forrásfelhasználási mintázatok alapján kevésbé erőteljesen jelennek meg. Különösen fontos a környezeti és klímaalkalmazkodási szempontok erősebb érvényesítése, ideértve az aszályérzékenységet, a vízhiányt, a vízgazdálkodási kockázatokat és a természeti környezet terhelhetőségét. Győr-Moson-Sopron vármegye egyes térségeiben, így különösen a Szigetközben, a Rábaközben és más környezeti szempontból érzékeny területeken ezek a tényezők a jövőbeli fejlesztési döntésekben nagyobb súlyt igényelhetnek.

A szabálytalansági eljárások tapasztalatai alapján kiemelt fejlesztési szükségletként azonosítható a közbeszerzési eljárások előzetes kontrolljának erősítése. A szabálytalansági megállapítások jelentős része ugyanis olyan kérdésekhez kapcsolódik, amelyeket az illetékes szervezetek jelenleg többnyire csak az eljárás lezárását követő utóellenőrzés során vizsgálnak, például a beszerzések egybeszámítását, a közbeszerzési felhívás alkalmassági és értékelési feltételeit, vagy egyes műszaki-szakmai előírások indokoltságát. Az utólagos megállapítások a már lezárt eljárások és megkezdett projektek esetében jelentős pénzügyi, ütemezési és adminisztratív kockázatot okozhatnak a kedvezményezettek számára. A jövőbeni beavatkozások tervezése során ezért indokolt lenne az ilyen típusú közbeszerzési kérdések előzetes, támogató jellegű ellenőrzésének bevezetése vagy megerősítése, amely hozzájárulhatna a szabálytalansági kockázatok csökkentéséhez, a kedvezményezettek jogbiztonságának növeléséhez és a projektek kiszámíthatóbb végrehajtásához.

A megvalósítás során új fejlesztési irányként, illetve erősödő szükségletként rajzolódik ki a várostérségi és térségi együttműködések támogatása. A vármegye nagyobb városai és térségi központjai – különösen Győr, Sopron, Mosonmagyaróvár, Csorna, Kapuvár és Pannonhalma – jelentős térszervező szereppel rendelkeznek, fejlesztéseik hatása több esetben túlmutat a településhatárokon. A jövőbeli felhívások és értékelési rendszerek kialakításakor ezért indokolt lehet az olyan projektek erőteljesebb ösztönzése, amelyek több település együttműködésében, funkcionális térségi logikában, közös szolgáltatásszervezési, közlekedési, gazdaságfejlesztési, turisztikai vagy klímaalkalmazkodási célok mentén valósulnak meg. Ezt támogathatná többletpontszám, magasabb támogatási összeg vagy dedikált forráskeret biztosítása.

A jövőbeli előrehaladás egyik feltétele a végrehajtási rugalmasság növelése. A kedvezményezettek alkalmazkodóképességét erősíthetik az egyszerűsített elszámolási módok, a gyorsabb módosítási eljárások, a kiszámíthatóbb többléttámogatási mechanizmusok, valamint a projektmérethez jobban igazodó közbeszerzési és beszerzési eljárási szabályok. Az építési beruházások esetében különösen indokolt a közbeszerzési szabályozás, az összeszámitási gyakorlat és az előzetes szakmai egyeztetések rendszerének pontosítása, mivel

ezek a kérdések kisebb volumenű fejlesztéseknél is jelentős idő- és adminisztratív terhet okozhatnak.

A program céljainak teljesítését a következő időszakban leginkább a külső piaci-gazdasági bizonytalanságok, az intézményi kapacitáshiány, a hosszú döntési és kifizetési folyamatok, valamint az adminisztratív terhek veszélyeztethetik. Kockázatot jelenthet az is, ha a komplexebb, integrált és várostérségi együttműködésen alapuló fejlesztésekhez nem társulnak megfelelő értékelési és finanszírozási ösztönzők. A kisebb települések és intézmények esetében a korlátozott projektelőkészítési, közbeszerzési, pénzügyi és műszaki menedzsmentkapacitás szintén akadályozhatja a fejlesztési célok teljes körű érvényesülését.

A félidei értékelés alapján az ITP végrehajtása Győr-Moson-Sopron vármegyében összességében előrehaladott és működőképes keretek között zajlik, ugyanakkor a program második felében a hangsúlyt a végrehajtási folyamatok gyorsítására, a szabályozási és intézményi bizonytalanságok csökkentésére, a közvetlen kedvezményezett kapcsolattartás erősítésére, valamint a térségi együttműködések és klímaalkalmazkodási szempontok célzottabb érvényesítésére indokolt helyezni.

4.2 Javaslatok a 2028–2034 programidőszak területfejlesztési szakpolitikai tervezéséhez

A félidei értékelés tapasztalatai nemcsak a jelenlegi, 2021–2027-es programozási időszak előrehaladásának megítéléséhez nyújtanak alapot, hanem fontos kiindulópontot jelentenek a következő fejlesztési ciklus szakpolitikai és területi tervezéséhez is. A végrehajtás eddigi eredményei, a forrásfelhasználás területi mintázatai, a kedvezményezettek visszajelzései, valamint az intézményi és szabályozási tapasztalatok együttesen olyan tudást adnak, amely a 2028–2034-es időszak fejlesztési irányainak meghatározásakor érdemben hasznosítható.

Győr-Moson-Sopron vármegye esetében különösen fontos, hogy a következő programidőszak tervezése ne kizárólag a jelenlegi program végrehajtási logikájának folytatására épüljön, hanem figyelembe vegye azokat a hosszabb távon fennálló területi kihívásokat is, amelyek egyedi, települési szintű fejlesztésekkel csak korlátozottan kezelhetők. Ilyenek lehetnek többek között a városi és vidéki térségek közötti fejlettségi különbségek, a kistelepülések szolgáltatási és intézményi kapacitásainak korlátai, a közlekedési és elérhetőségi problémák, a klímaváltozásból fakadó környezeti kockázatok, valamint az egyes térségek eltérő gazdasági alkalmazkodóképessége.

A javaslatok megfogalmazásakor ugyanakkor nemcsak a problémák azonosítása szükséges, hanem azoknak a működőképes beavatkozási formáknak a kiemelése is, amelyek az ITP végrehajtása során eredményesnek bizonyultak. A sikeres fejlesztéstípusok, a jól működő együttműködési formák, a területi szempontokat érvényesítő projektkiválasztási megoldások, valamint a helyi és térségi igényekre reagáló beavatkozások olyan tapasztalatot jelentenek, amelyet a következő időszakban is indokolt tovább vinni.

A 2028–2034-es időszak előkészítése során külön figyelmet érdemelnek azok az új fejlesztési irányok is, amelyek a jelenlegi programban még csak korlátozottan jelentek meg, de az uniós és hazai szakpolitikai környezetben egyre nagyobb hangsúlyt kapnak. Ide sorolható többek között a zöld átállás, a klímaadaptáció, a vízgazdálkodási és aszálykezelési szempontok erősítése, a digitalizáció, a szolgáltatások térségi szintű integrációja, valamint a várostérségi és hálózatos együttműködések támogatása. Ezek a fejlesztési irányok a vármegye jövőbeli

versenyképessége, fenntarthatósága és területi kiegyensúlyozottsága szempontjából is meghatározóak lehetnek.

A következő programidőszak tervezéséhez kapcsolódó javaslatoknak a szabályozási és intézményi működés tapasztalataira is ki kell térniük. A jelenlegi végrehajtás alapján látható, hogy a források hatékony felhasználását nemcsak a rendelkezésre álló keretek és a fejlesztési igények minősége befolyásolja, hanem a pályázati struktúrák, az adminisztratív terhek, a döntési és kifizetési folyamatok gyorsasága, a kedvezményezettek projektmenedzsment-kapacitása, valamint a térségi együttműködések ösztönző vagy éppen korlátozó szabályozási feltételek is. Ennek megfelelően a jövőbeli javaslatoknak a tartalmi fejlesztési irányok mellett a végrehajtási rendszer egyszerűsítésére, rugalmasságának növelésére és a visszacsatolási mechanizmusok erősítésére is ki kell térniük.

A 2028–2034-es programidőszak előkészítése során indokolt kiemelt figyelmet fordítani a közbeszerzési és beszerzési eljárásokhoz kapcsolódó szabálytalansági kockázatok megelőzésére, különösen az előzetes kontroll erősítésén keresztül. A jelenlegi végrehajtási tapasztalatok alapján a szabálytalansági eljárások jelentős része nem a fejlesztések szakmai indokoltságával vagy szükségességével függ össze, hanem olyan közbeszerzési kérdésekkel, amelyek jellemzően csak az eljárások lezárását követő utóellenőrzés során kerülnek vizsgálatra. Ide tartozhat például a beszerzések egybeszámításának megítélése, az alkalmassági követelmények arányossága, az értékelési szempontok és szakmai vállalások alátámasztása, valamint a közbeszerzési felhívás műszaki vagy szakmai kritériumrendszerének indokoltága. Az utólagos megállapítások különösen akkor okoznak jelentős nehézséget, amikor a közbeszerzési eljárás már lezárult, a szerződéskötés megtörtént, vagy a projekt megvalósítása megkezdődött, hiszen ilyenkor a kedvezményezettek számára pénzügyi korrekciók, ütemezési és adminisztratív kockázatok keletkezhetnek. A következő időszakban ezért célszerű lenne olyan támogató jellegű előellenőrzési rendszer vagy egységes módszertani kontroll bevezetése, amely még az eljárás megindítása előtt lehetőséget biztosít a legfontosabb közbeszerzési kockázatok azonosítására és kezelésére. Ez nem az adminisztratív terhek növelését, hanem a jogbiztonság erősítését, a kedvezményezettek szakmai támogatását és a későbbi szabálytalansági eljárások megelőzését szolgálná. Különösen fontos ez a kisebb önkormányzatok és korlátozottabb kapacitású kedvezményezettek esetében, amelyek számára a közbeszerzési szabályok értelmezése, a dokumentáció előkészítése és az ellenőrzési gyakorlat követése aránytalanul nagy terhet jelenthet. Az előzetes ellenőrzés erősítése hozzájárulhatna a támogatási források biztonságosabb felhasználásához, a pénzügyi korrekciók számának csökkentéséhez, valamint a projektek gyorsabb, kiszámíthatóbb és eredményesebb megvalósításához.

Az alábbi táblázat célja, hogy rendszerezett formában rögzítse azokat a hosszú távú problémákat, megtartandó fejlesztési tématerületeket, új beavatkozási irányokat, valamint szabályozási és intézményi javaslatokat, amelyek a félidei értékelés tapasztalatai alapján relevánsak lehetnek a 2028–2034-es programozási időszak előkészítése során. A javaslatok megfogalmazása során célszerű figyelembe venni az európai uniós és hazai területpolitikai irányokat, a vármegyei stratégiai dokumentumokat, valamint a helyi szereplők tapasztalatait és fejlesztési igényeit is.

30. táblázat Javaslatok a következő programidőszak tervezéséhez

Szempontok	Javaslatok
<p>Tartós problémák</p>	<p>Győr-Moson-Sopron vármegyében a hosszabb távon fennálló területi kihívások több esetben nem kezelhetők önálló, pontszerű fejlesztésekkel, hanem komplex, több ágazatot és több települést érintő beavatkozásokat igényelnek. A demográfiai folyamatok közül kiemelhető az előregedő népesség és a fiatalabb korosztályok elvándorlásának kockázata, amely különösen a kisebb, periférikusabb helyzetű településeken vezethet a népességmegtartó képesség gyengüléséhez (Rábaköz, Bakonyalja). Amennyiben ezek a folyamatok tartósan fennmaradnak, egyes térségekben kialakulhat az elnéptelenedési spirál, amely a helyi szolgáltatások fenntarthatóságát, a közösségi életet és a gazdasági aktivitást is veszélyeztetheti.</p> <p>Tartós problémaként jelentkezik a kisebb települések és külterületi lakott helyek elérhetősége is. A közlekedési kapcsolatok korlátozottsága miatt a városi központok, a munkahelyek, az oktatási, egészségügyi és szociális szolgáltatások elérése több település esetében nehézkes. Ez különösen az idősebb, alacsonyabb mobilitású vagy saját gépjárművel nem rendelkező lakossági csoportokat érinti hátrányosan.</p> <p>A munkaerőpiac szerkezete szintén tartós kihívásokat hordoz. Győr-Moson-Sopron vármegye gazdasága országos összehasonlításban erős, ugyanakkor a foglalkoztatási helyzetből adódóan a munkanélküliek és inaktívak száma a lakossághoz mérten alacsony, ami a vállalkozások számára egyre erősebb munkaerőhiányt eredményezhet. A gazdaság hosszú távú stabilitása szempontjából ezért fontos a gazdasági szerkezet diverzifikálása, a terciér szektor erősítése, valamint a magasabb hozzáadott értékű tevékenységek, a K+F, az innováció és a felsőoktatási kapcsolódások fejlesztése. Ezek hiányában a vármegye gazdasága továbbra is erősebben kitett maradhat az ipari termelés, különösen az exportorientált ágazatok ciklikus változásainak.</p> <p>A tartós problémák kezelése érdekében a következő programozási időszakban indokolt integrált, hosszabb távra épülő beavatkozási csomagok tervezése. Ezeknek egyszerre kell reagálniuk az előregedésre, a fiatalok megtartására, a közlekedési és szolgáltatási elérhetőség javítására, a külterületi lakott helyek sajátos problémáira, valamint a gazdasági alkalmazkodóképesség erősítésére. A meglévő gazdasági, oktatási és innovációs adottságok jobb összeszervezése, a korábbi inkubációs és vállalkozásfejlesztési eredmények kiszélesítése, valamint a nemzeti szakmai szervezetekkel való együttműködés ösztönzése hozzájárulhat ahhoz, hogy a vármegye fejlesztéspolitikája a következő ciklusban ne csak egyedi beruházásokra, hanem térségi szinten összehangolt, hosszú távú hatású beavatkozásokra épüljön.</p>
<p>Sikeresebb beavatkozási formák továbbvitele, megtartandó tématerületek</p>	<p>A következő programozási időszak tervezése során indokolt tovább vinni azokat a beavatkozási formákat és fejlesztési tématerületeket, amelyek a jelenlegi ITP végrehajtása során eredményesnek bizonyultak, illetve amelyek a vármegye hosszú távú területi fejlődése szempontjából továbbra is relevánsak. Ezek közé tartozik a helyi közösségek, civil szervezetek és települési együttműködések megerősítése, mivel a kisebb léptékű közösségi fejlesztések több esetben hozzájárulnak a helyi identitás erősítéséhez, a társadalmi</p>

Szempontok	Javaslatok
	<p>aktivitás növeléséhez és a települések népességmegtartó képességének javításához.</p> <p>Továbbra is megtartandó fejlesztési irány a helyi gazdaságfejlesztés és a közösségi terek fejlesztése. A települési szintű gazdasági és közösségi infrastruktúra erősítése különösen a kisebb városokban és községekben járulhat hozzá a helyi szolgáltatások bővüléséhez, a vállalkozási környezet javításához, valamint a lakosság életminőségének emeléséhez. A közösségi terek fejlesztése nem önmagában infrastrukturális beavatkozásként értelmezendő, hanem olyan helyi társadalomszervező eszközként, amely lehetőséget teremt közösségi programok, civil kezdeményezések, kulturális és helyi identitást erősítő tevékenységek megvalósítására.</p> <p>Győr-Moson-Sopron vármegye adottságaira építve a jövőben is kiemelt szerepet érdemel a turizmusfejlesztés, különösen az aktív turizmus, a zöldszturizmus és a lassúturizmus területén. A Szigetköz, a Fertő-táj, a Pannonhalmi térség, a Rábaköz és más természeti, kulturális és táji értékekkel rendelkező térségek olyan fejlesztési potenciált képviselnek, amelyre térségi szemléletű, fenntartható és hálózatos turisztikai kínálat építhető. A kerékpáros, vízi, gyalogos és természetközeli turisztikai fejlesztések a helyi gazdaság élénkítése mellett hozzájárulhatnak a környezettudatos szemlélet erősítéséhez és a kisebb települések bekapcsolásához is a vármegye turisztikai vérkeringésébe.</p> <p>A sikeres beavatkozási formák továbbvitele során célszerű előnyben részesíteni azokat a fejlesztéseket, amelyek nem elszigetelten, hanem több településre vagy térségi együttműködésre építve valósulnak meg. A helyi gazdaságfejlesztés, a közösségi infrastruktúra, a turizmus, valamint a civil és közösségi kezdeményezések támogatása akkor lehet igazán hatékony, ha azok a települési igényeket térségi logikába illesztik, és hosszabb távon is fenntartható működési modellekhez kapcsolódnak.</p>
Új fejlesztési irányok	<p>A következő programozási időszakban Győr-Moson-Sopron vármegye fejlesztéspolitikájában indokolt nagyobb hangsúlyt helyezni azokra az új vagy erősödő fejlesztési irányokra, amelyek a jelenlegi időszakban már érzékelhetően megjelentek, de a jövőben rendszerszintűbb, integráltabb beavatkozásokat igényelnek. Ezek közé tartozik a zöld átállás, a digitalizáció, a klímaadaptáció, valamint a közösségi innováció és a térségi együttműködések erősítése.</p> <p>A zöld átállás területén a jövőben célszerű a települési és intézményi energetikai fejlesztéseket szélesebb, térségi szemléletű megközelítésben kezelni. A közösségi energia, az energiahatékonysági beruházások, a megújuló energiaforrások helyi hasznosítása, valamint az integrált finanszírozási megoldások olyan új fejlesztési irányt jelenthetnek, amelyek egyszerre szolgálják az önkormányzati működés fenntarthatóbbá tételét, az energiakitetés csökkentését és a klímacélok teljesítését. A jövőben indokolt lehet olyan konstrukciók kialakítása, amelyek nemcsak egyedi intézményi korszerűsítéseket támogatnak, hanem települési vagy térségi szintű energetikai együttműködések is.</p> <p>A digitalizáció szintén olyan fejlesztési irány, amely a közszolgáltatások hatékonyabb működését és hozzáférhetőségét érdemben javíthatja. Győr-Moson-Sopron vármegyében különösen</p>

Szempontok	Javaslatok
	<p>fontos lehet a közszolgáltatók digitális fejlesztése, a munkatársak képzése, valamint olyan digitális és mobil szolgáltatási megoldások kialakítása, amelyek a kisebb településeken, külterületi lakott helyeken vagy nehezebben elérhető térségekben élők számára is javítják az ügyintézés, a szociális, egészségügyi, oktatási vagy közösségi szolgáltatások elérhetőségét. A digitalizáció ebben az értelemben nem önálló technológiai cél, hanem a területi egyenlőtlenségek mérséklésének és a szolgáltatásminőség javításának egyik eszköze. A klímaadaptáció területén a jövőben az eddiginél integráltabb táj- és településgazdálkodási szemlélet érvényesítése indokolt. A kül- és belterületi zöldinfrastruktúra fejlesztése, a kékinfrastruktúra erősítése, a vízvisszatartás, a természetalapú megoldások alkalmazása, valamint az aszály- és hőhullám-kockázatok kezelése egyre fontosabb szerepet kaphat a vármegye fejlesztési döntéseiben. Ez különösen releváns a Szigetköz, a Rábaköz és más környezeti szempontból érzékeny térségek esetében, ahol a vízgazdálkodási, tájhasználati és települési fejlesztési kérdések egymástól nem választhatók el. A jövőbeni beavatkozásoknál ezért célszerű előnyben részesíteni azokat a projekteket, amelyek egyszerre szolgálják a települési életminőség javítását, a természeti erőforrások megőrzését és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást.</p> <p>Új fejlesztési irányként jelenik meg a közösségi innováció és a helyi szereplők bevonására épülő tervezési gyakorlat erősítése is. A helyi lakosokat, civil szervezeteket, vállalkozásokat és intézményeket bevonó tervezés javíthatja a fejlesztések társadalmi elfogadottságát, fenntarthatóságát és helyi hasznosulását. A jövőben indokolt lehet az önfenntartó kezdeményezések, közösségi gazdasági modellek, helyi szolgáltatási együttműködések és térségfejlesztési partnerségek felkarolása. Ezek különösen a kisebb településeken járulhatnak hozzá a helyi közösségek megerősítéséhez és a fejlesztések hosszabb távú működőképességéhez.</p> <p>A 2028–2034-es időszakban a fejlesztési irányok meghatározásánál ezért nem pusztán új tématerületek kijelölése szükséges, hanem olyan integrált megközelítés kialakítása, amely a zöld átállást, a digitalizációt, a klímaadaptációt és a közösségi innovációt térségi szemléletben kapcsolja össze. Ez elősegítheti, hogy Győr-Moson-Sopron vármegye fejlesztései egyszerre szolgálják a gazdasági alkalmazkodóképességet, a környezeti fenntarthatóságot, a közszolgáltatások hozzáférhetőségét és a helyi közösségek megerősítését.</p>
<p>Javaslatok a szabályozási, intézményi keretek javítására</p>	<p>A következő programozási időszakban indokolt a szabályozási és intézményi keretek olyan irányú fejlesztése, amely egyszerre szolgálja a forrásfelhasználás gyorsítását, a kedvezményezettek adminisztratív terheinek csökkentését és a térségi szempontok erőteljesebb érvényesítését. A kisebb értékű, egyszerűbb fejlesztések esetében célszerű lenne egyszerűsített eljárásrendek alkalmazása, valamint rugalmasabb indikátorkezelés biztosítása, mivel ezeknél a projekteknél a túlzott adminisztráció aránytalan terhet jelenthet a kedvezményezettek számára. Ezzel összefüggésben javasolt az SCO, vagyis az egyszerűsített költségelszámolási, átalányalapú megoldások körének bővítése és mértékének növelése, különösen azon</p>

Szempontok	Javaslatok
	<p>projekttevékenységeknél, ahol a költségek előre jól becsülhetők, és az adminisztratív ellenőrzés egyszerűsíthető.</p> <p>A projektkiválasztás hatékonyságát javíthatná egy vármegyei szintű előminősítési rendszer kialakítása, amely már a pályázati benyújtást megelőzően segítené a projektötletek szakmai, pénzügyi és megvalósíthatósági szűrését. Ez hozzájárulhatna ahhoz, hogy kevesebb irreális, nem kellően előkészített vagy a fejlesztési célokhoz gyengén illeszkedő projekt kerüljön be a rendszerbe. Az előminősítés nem a pályázói kör szűkítését szolgálná, hanem a projektminőség javítását, a végrehajtási kockázatok csökkentését és a támogatási döntések megalapozottságának erősítését.</p> <p>A szabálytalansági eljárások tapasztalatai alapján kiemelt fejlesztési szükségletként azonosítható a közbeszerzési eljárások előzetes kontrolljának erősítése. A szabálytalansági megállapítások jelentős része ugyanis olyan kérdésekhez kapcsolódik, amelyeket az illetékes szervezetek jelenleg többnyire csak az eljárás lezárását követő utóellenőrzés során vizsgálnak, például a beszerzések egybeszámítását, a közbeszerzési felhívás alkalmassági és értékelési feltételeit, vagy egyes műszaki-szakmai előírások indokoltságát. Az utólagos megállapítások a már lezárt eljárások és megkezdett projektek esetében jelentős pénzügyi, ütemezési és adminisztratív kockázatot okozhatnak a kedvezményezettek számára. A jövőbeni beavatkozások tervezése során ezért indokolt lenne az ilyen típusú közbeszerzési kérdések előzetes, támogató jellegű ellenőrzésének bevezetése vagy megerősítése, amely hozzájárulhatna a szabálytalansági kockázatok csökkentéséhez, a kedvezményezettek jogbiztonságának növeléséhez és a projektek kiszámíthatóbb végrehajtásához.</p> <p>Fontos javaslat a területi szereplők felkészültségének további erősítése és a projekt-előkészítés finanszírozási feltételeinek javítása. A következő időszakban indokolt lenne olyan pályázati előkészítő alap, képzési program vagy mentorálási rendszer kialakítása, amely támogatja a kedvezményezetteket a projektötletek kidolgozásában, a műszaki és pénzügyi előkészítésben, a közbeszerzési kérdések tisztázásában és a végrehajtási kockázatok korai azonosításában. Ez különösen a kisebb települések és korlátozottabb kapacitással rendelkező intézmények számára jelenthetne érdemi segítséget.</p> <p>A területi kiválasztási rendszer megtartása a következő programozási időszakban is indokolt. A TKR eljárásrend a jelenlegi ciklus tapasztalatai alapján alkalmas arra, hogy a fejlesztési források elosztásában a vármegyei területi szempontok, a helyi szükségletek és a térségi fejlesztési célok érvényesüljenek. Ugyanakkor a rendszer továbbfejlesztése során célszerű lenne nagyobb hangsúlyt helyezni a térségi hatású, több település együttműködésében megvalósuló, hálózatos projektek ösztönzésére, valamint a várostérségi és funkcionális térségi logikára épülő fejlesztések támogatására.</p> <p>A jövőbeni tervezés szempontjából megfontolandó a vármegyék forráskezelési és koordinációs szerepének bővítése is. Az ITP a következő időszakban ne kizárólag a TOP típusú források tervezési és végrehajtási dokumentuma legyen, hanem olyan integrált területi fejlesztési keretként működjön, amely más hazai és uniós forrásokkal is összehangolható. Ennek keretében vizsgálható lenne például a KAP, a Versenyképes Járások Programja, a Magyar Falu Program vagy más</p>

Szempontok	Javaslatok
	<p>ágazati és területi források vármegyei szintű összehangolásának lehetősége. Ez elősegíthetné komplexebb, több finanszírozási lábra épülő projektek kialakítását, és erősíthetné a forráskombinációk alkalmazását.</p> <p>A végrehajtás minőségének javítása érdekében javasolt a projektmentorálási feladatok vármegyei szintre telepítése is. A projektmentor szolgáltatás igénybe vehető támogatási elemként, illetve magasabb kockázatú projektek esetében akár kötelezően igénybe veendő, a kedvezményezettek számára térítésmentes szolgáltatásként működhetne. A mentorálás a projekt teljes életciklusát lefedhetné az előkészítéstől a megvalósításon át a zárásig, és finanszírozása a program végrehajtását támogató forrásból biztosítható lenne. Ez különösen azoknál a projekteknél jelenthetne hozzáadott értéket, ahol a kedvezményezett kapacitása korlátozott, a projekt műszakilag vagy pénzügyileg összetett, illetve ahol a megvalósítás jelentős ütemezési vagy elszámolási kockázatot hordoz.</p>

5. Önellenőrzési lista - félidei értékelés ellenőrzéséhez

A fejezet célja, hogy az értékelő gyorsan végig tudja nézni, az **értékelés** minden kulcseleme megfelel-e a tartalmi és formai követelményeknek.

31. táblázat Önellenőrzési táblázat

Ellenőrzési szempont	Megfelel (igen/nem)	Megjegyzés
1. Teljesség és szerkezet	igen	
Minden kötelező fejezet szerepel a dokumentumban (1–4. fejezet)	igen	
2. Tartalmi megfelelés	igen	
Az ITP verziók értékelése megtörtént	igen	
A forrásfelhasználás adat-alapúan bemutatott	igen	
A forrásfelhasználás területi mintázatának térképes ábrázolása elkészült	igen	
Az indikátorvállalások értékelése az elérhető adatok alapján lezajlott	igen	
A partnerség értékelése megtörtént	igen	
A megvalósítást befolyásoló egyéb tényezők azonosítása megtörtént	igen	
Az értékelés összegzése elkészült és a következő programozási időszakra vonatkozó javaslatok megfogalmazásra kerültek	igen	
3. Formai megfelelés	igen	
Az értékelés megfelel a sablondokumentumnak és az értékelési útmutatónak	igen	

6. Mellékletek

1. számú melléklet: Szűrt adattábla a felhívások elemzéséhez (3.1.8 fejezet)
2. számú melléklet: Térképi ábrázolás adatait tartalmazó táblázat (11-13. ábrák, 36, 38, 41. oldal)